THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Ninth day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 29th June, 1972.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

GRANTS TO THE STUDENTS IN HOSTELS

73—

*707 Q·—Sri M. Nagi Reddy (Gurajala): -Will the hon· Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether the Government propose to intrdouce a system wherein the managements of hostels will be informed about the number of boarders in each hostel to whom grants will be sanctioned prior to the opening of the hostels ;

(b) if so, whether it will be implemented from the academic year of 1972-73, itself ; and

(c) if not, the reasons therefore?

The Minister for Social Welfare (Sri M. V, Krishna Rao) :— (a) and (b) Yes, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— ఈ స్కూల్సు, హాస్టల్సు ఓపెన్ చేయకముందే ఒక్కొక్క హాస్టల్‌లో ఎంతమంది బోర్డర్సుకు ఇచ్చేది తెలుపుతామన్నారు. ఇపుడు స్కూల్సు ఓపెన్ చేసినా, ఆ హాస్టల్సుకు ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ రాలేదు. మీరు ఎంత మంది బోర్డర్సుకు ఇచ్చారు? ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఎప్పుడు ఇస్తారు?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు (అవనిగడ్డ) :— ఆ ఆర్డర్సు [illegible] ఆర్డర్సు పంపించాము.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— ఈ హాస్టల్సు మేనేజ్‌మెంట్ అంతా చాలా అధ్వానంగా ఉ.డి. వారు పిల్లలను [illegible] చేస్తున్నారు. [illegible] కూడ మోసగిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం [illegible] కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోదలచుకొన్నారో లేదో [illegible]

శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణారావు :—అటువంటి చర్యలు అరికట్టటానికి మేము కొన్ని కార్యక్రమాలు రూపొందించాము. దాంట్లో ముఖ్యముగా-యీ ఎడిషనల్ గ్రాంట్స్ ఈ సంవత్సరం నుంచి ఇవ్వటంలేదు. ఈ ఎడిషనల్ గ్రాంట్స్ ఇవ్వటంలో కొంత ఇబ్బంది అవటంవల్ల మీరు చెప్పిన అపోహలకు అవకాశం కలిగింది. ఎడిషనల్ గ్రాంట్ తర్వాత ఇవ్వటంలేకుండా-ఎడిషనల్ గ్రాంట్ ఎంత ఇవ్వవలెనుకొన్నామో, అది ఆ సంవత్సరం మొట్టమొదటనే పర్మినెంట్ గ్రాంటుగా ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. బోర్డర్స్ సంఖ్య యావరేజ్‌బట్టి, ఎకామడేషన్‌బట్టి ఈ గ్రాంట్సు ఫిక్సప్ చేస్తున్నాము. ఇందువల్ల హాస్టల్స్ దొంగతనం చేయుటానికిగాని, దుర్వినియోగం చేయటానికిగాని అవకాశం లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :— హాస్టల్స్ మేనేజ్‌మెంట్ వారు దొంగలెక్కలు ఇస్తున్నారు. ఆ దొంగలెక్కలకు ప్రభుత్వం వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ కూడ లాలోచి అయిఉంది. అది అరికట్టాలి. ఎకామడేషన్‌బట్టి అని అంటే ఎకామడేషన్ 40 మంది బోర్డర్‌కు-అని అంటారు. కాని వాస్తవంగా అక్కడ 20 మంది మాత్రమే ఉంటారు. 40 మందికి గ్రాంట్ తీసుకొంటున్నారు అందుకు గట్టి చర్యలు తీసుకోకపోతే లాభం లేదు

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— లేదు. అట్లా తీసుకోటానికి అవకాశం లేదు. ఆర్ డి.ఒ. డిస్ట్రిక్టు సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్, తహశీల్‌దార్, బి.డి.ఒ వెళ్ళి ఇన్స్‌పెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఆ ఇన్స్‌పెక్షన్ బట్టి యావరేజ్ తీసుకొని మేము చేస్తున్నాము యావరేజ్ ఎకామడేషన్-ఏది లోయస్టు అయితే ఆ లోయస్టే మేము ఫిక్స్ చేయటం జరుగుతున్నది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పము) :—ఈ హాస్టల్స్ ప్రయివేట్ మేనేజ్‌మెంట్ క్రింద ఎన్ని ఉన్నవి? గవర్నమెంట్ మేనేజ్‌మెంట్ క్రింద ఎన్ని ఉన్నాయి? ప్రయివేట్ హాస్టల్స్‌కు ఇంతమంది బోర్డర్స్ శాంక్షన్ చేశామని చెప్పటం అలవాటు. గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్‌కు అటువంటి అలవాటు లేదుకదా.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—సోషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్స్ మొత్తం 1400 ఉన్నవి.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఆ 1400 హాస్టల్స్‌లో ప్రయివేట్ మేనేజ్‌మెంట్ క్రింద ఎన్ని హాస్టల్స్ మంజూరు చేశారు? వాటిలో ఎంతమంది బోర్డర్స్ ఉండాలని తెలియజేశారు? గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్‌కు బోర్డర్స్ సంఖ్యను ముందుగానే తెలియజేసే అవకాశం ఉన్నదా?

శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణారావు :— 18—6—72 వ తేదీన ప్రయివేట్ హాస్టల్స్‌లో బోర్డర్స్ సంఖ్య ఎంత ఉండాలనేది-జి.ఒ. ఇస్యూ చేశాము. ఏ హాస్టల్స్‌కు ఎంత అన్నది చాలా మొత్తంగా చూడవలసి ఉన్నది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ప్రయివేట్ హాస్టల్స్‌లో ఉన్నటువంటి బోర్డర్స్ సంఖ్య టోటల్ నెంబరు చెప్పండి.

శ్రీ ఎం వి. కృష్ణారావు :—టోటల్ ఫిగర్ తర్వాత చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గవర్నమెంట్ రన్ చేసే హాస్టల్స్‌లో కూడ బోర్డర్స్ స్ట్రెంన్త్ ఇంత అని ఫిక్స్ చేశారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—తర్వాత చెబుతాను.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—బోర్డర్స్ సంఖ్య తెలియజేశారు అన్నారు. గత సంవత్సరంకంటె యీ సంవత్సరం బోర్డర్స్ సంఖ్య పెంచారా? తగ్గించారా? పెంచితే ఎంత ? తగ్గిస్తే ఎంత ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—పెంచాము; రేటు గ్రాంట్స్ పెంచాము.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం బిడ్డలకొరకు ఇస్తున్న గ్రాంట్స్ ప్రయివేట్ మేనేజ్‌మెంట్‌వారే తినేస్తున్నారు. బిడ్డలకు సరిగా అన్నము పెట్టటంలేదు. అదేవిధంగా గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్‌లో బోర్డర్స్‌కు ఇవ్వవలసిన అన్నము, మాంసం వార్డెన్ ఇంటికి పోతున్నది. అక్కడ బిడ్డలకు పెట్టే అన్నము కుక్కలకు పెట్టే అన్నములాగా ఉన్నది. అది మంత్రిగారికి తెలుసా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అటువంటి రిపోర్టువస్తే పరిశీలిస్తాము గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్‌లో బాగానే ఉంది కొన్ని విజిట్ చేశాను. ఎక్కడయినా అవకతవకలు ఉంటే తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—ఈ సంవత్సరం వాకాడు హాస్టల్స్‌కు ఎంత మంది బోర్డర్స్‌కు పర్మిట్ చేశారు ? క్రిందటి సంవత్సరం ఎంత ? ఈ సంవత్సరం ఎంత ?

శ్రీ ఎం. వి కృష్ణారావు :—సెపరేట్ క్వశ్చన్.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు (పలూరు) :—సోషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్స్ గురించి ప్రశ్న ఇది. వాకాడు ఇన్‌స్టిట్యూషన్ కూడ దీనికి సంబంధించినదేకదా వేరే ప్రశ్న దేనికి ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఆ సమాచారం అంతా ఉంది. అదంతా చదవటానికి టైమ్ పడుతుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—అధ్యక్షా, మొత్తం ఆ హాస్టల్స్‌లో బోర్డర్స్ సంఖ్య ఎంత ఉన్నదో. ఆ సమాచారమంతా ఇక్కడ టేబుల్ మీద పెట్టిస్తే సభ్యులకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. కొన్ని హాస్టల్స్‌లో తక్కువ నెంబరు బోర్డర్స్ ఉన్నా, ఎక్కువ నెంబరు చూపించి ఎక్కువ గ్రాంటు తీసుకుంటున్నారు. అసలు బోర్డర్స్ లేకపోయినా, గ్రాంట్స్ తీసుకొంటున్న హాస్టల్స్ ఉన్నవి. కాబట్టి ఆ సమాచారం అంతా టేబుల్ మీద పెడతారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—పెడతాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ప్రయివేటు హాస్టల్స్ సరిగా పనిచేయటంలేదని అనేకమంది చెప్పటం జరిగింది. అందువల్ల ఆ ప్రయివేటు హాస్టల్స్ సర్ ప్రయిజ్ విజిట్ చేయటానికి హావుస్ కమిటీ ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వందృష్టిలో ఉన్నదా?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—లేదండి.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ప్రయివేట్ హాస్టల్స్‌లో చాలా మాల్ ప్రాక్టిసెస్ జరుగుతున్నవి. 20 మంది బోర్డర్స్ ఉంటే 200 మంది బోర్డర్స్ ఉన్నట్లు లెక్కలు వ్రాసి, అధికారులు పీరు లాలోచి అయి డబ్బు కాజేస్తున్నారు. కాబట్టి సర్‌ప్రయిజ్ విజిట్ చేయటానికి హౌస్ కమిటీ ఏర్పాటు చేసే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—శాసనసభ్యులు తప్పనిసరిగా వెళ్లి సర్‌ప్రయిజ్ విజిట్ చేసి రిపోర్టు ఇస్తే మేము యాక్షన్ తీసుకొంటాము.

Sri D. Venkatesham :—Some of the hostels are under the management of Panchayat Samithis and some are under private management పై ప్రైవేటు మానేజిమెంటుకు వెళ్ళి చూడవచ్చునని ఆర్డరు ఇస్తే చేయడానికి తయారుగా ఉన్నాను.

Mr. Speaker :—Why privately managed hostels only, even Government hostels . .

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— గవర్నమెంటు హాస్టల్స్‌కు పోతాము, **Government hostels we shall visit and check, but for private hostels we need something to act upon.**

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—సమితి ప్రెసిడెంట్స్ వెడుతున్నారు. జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ వెడుతున్నారు. అందరు చూస్తున్నప్పుడు ఎం. ఎల్. ఏ. కూడ చూడవచ్చు. ప్రత్యేకంగా జి. ఓ. యివ్వాలంటే దానిని గురించి కూడ పరిశీలన చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—లెజిస్లేటర్స్‌కు ప్రత్యేకంగా యివ్వండి.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అలాగే.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (గూడూరు) :—రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రయివేటు హాస్టల్స్‌లో నూటికి 90 మంది మీద ఆరోపణలు ఉన్నాయి. [illegible] ప్రాసిక్యూషన్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అన్నిటిమీద ఆరోపణలు లేవు. [illegible] చాలమంది బాగానే చేస్తున్నారు. కొన్ని ఆరోపణలు ఉన్నాయి, [illegible] చేయడానికి స్ట్రిక్టుగా ఆర్డర్స్ ఎన్‌ఫోర్స్ చేస్తున్నాము. అటువంటి [illegible] ప్రాసిక్యూషన్ అంటే ప్రభుత్వం నిర్వహించాలంటే [illegible] హాస్టల్స్ [illegible] తీసుకొన్నాము.

[illegible]

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అది పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ [illegible] రావు :—లెజిస్లేటర్స్ నడుపుతున్నటువంటి హాస్టల్స్ పేర్లు చెపుతారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—టైమ్ యిస్తే చెపుతాను.

PAYMENT OF BOARDING GRANT TO STUDENTS

74—

*704 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the amount of Boarding grant being paid to each hostel student per month ; and

(b) whether the Government propose to increase the said amount?

Sri M. V. Krishna Rao:—(a) Rs. 25 per month per boarder for 10 months in case of Hostels situated in the district-head-quarters and at Vijayanagaram, Rajamundry and Vijayawada and Rs. 28 per month per boarder for 10 months in case of Hostels situated at other places.

(b) Yes, Sir.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—బి.కి అన్సర్ చేస్తూ పెంచే ఆలోచన ఉన్నది అన్నారు. ఎంత నుంచి ఎంతకు పెంచాలి అనుకుంటున్నారు?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అది ఆలోచన చేస్తున్నాము. కనీసం 30 రూపాయలు అయినా చేయాలి అని ఆలోచనలో యున్నది. అదిక్కూడ చాలదు. కాని ప్రభుత్వంయొక్క ఆర్థిక వనరులబట్టి పెంచబడుతున్నది.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఈ సంవత్సరం అది అమలులోకి వచ్చే అవకాశం ఉన్నాయా? లేకపోతే యున్నట్లైతే ప్రయత్నం చేసి, అమలులో [illegible]

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ఇప్పుడు పరిశీలన చేస్తున్నాము. [illegible] అయితే ఈ సంవత్సరంనుండే [illegible] చేస్తాము.

శ్రీ వి. [illegible]

కార్యక్రమం. ప్రైవేట్ హాస్టల్సుకు సంబంధించినంతవరకు కాలేజ్ స్టూడెంట్స్‌కు 40 రూపాయలు యిస్తున్నాము. 40 రూపాయలుకూడ చాలడంలేదు అంటున్నారు. ఇక్కడ యిస్తున్న 25 రూపాయలు చాలడం లేదు అంటున్నారు పెంచాలని ఆలోచన యున్నది. అది ఆర్థిక వనరులనుబట్టి ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ పి. వెంకటరావు (చెయ్యేరు):—ప్రైవేట్ హాస్టల్సులో ఈ సొమ్ము హాస్టల్ మేనేజర్స్‌కు యిచ్చేదానికంటే నేరుగా తల్లిదండ్రులకే ఎం. ఓ. ద్వారా పంపిస్తే బాగా ఉంటుందేమో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—తిండి పెట్టేది హాస్టల్ మేనేజర్ అయితే తండ్రికి పంపితె తిండి ఎవరు పెడతారు?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—కాలేజిలో చదివే వారికి ఏమి అమౌంటు యిస్తున్నారు, హైస్కూల్ చదివేవారికి ఏమి అమౌంట్ యిస్తున్నారు?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—కాలేజి స్టూడెంట్‌కు 40 రూపాయలు. క్రింద నుంచి 25 రూ. లు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఇన్ని గ్రాములు భోజనం పెట్టాలని మెను యిస్తాము. దాని ప్రకారం ప్రైస్ డేటా కలెక్ట్ చేసి దాని ప్రకారంగా విద్యార్థికి తలసరి గ్రాంటు యిస్తున్నామా?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— మనం యిచ్చే డబ్బు బట్టే వారికి యింత పెట్టాలని ఫిక్స్ చేశాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—స్టూడెంట్‌కు 23 రూపాయలు యిస్తున్నారు. 23 రూ.లు నిజంగా పిల్లవాడికి ఆహారానికి సరిపోతుంది అనుకుంటున్నారా? లేకపోతే బైటనుంచి వసూలు చేయాలని అంటున్నారు. బైటనుంచి ఎంత వసూలుచేస్తున్నారో ఏమో అజమాయిషి ఉన్నదా? 23 రూపాయలలో చేసేస్తూ ఉన్నారు. యిది డైరెక్టుగా ఎందుకు మేనేజ్ చేయకూడదు?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—వారికి 23 రూ.లు చాలదని మాకు తెలుసు. అందుకనే గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్‌కు అడ్వయిజరి కమిటి వేసి లోకల్‌గా కూరగాయలు చౌకగా తీసుకురావడానికి, వస్తువులు చౌకగా కొని యివ్వడానికి ఏర్పాట్లు చేశాము. అదికూడ చాలడంలేదు అంటున్నారు. ఏదైనా కొంచెం పెంచడానికి ఆలోచన చేస్తాము.

(Sri C. V. K. Rao rose)

Mr. Speaker : -You must resume your seat. Until I call you should not rise and speak. Do not take law into your hands.

Sri C. V. K. Rao : -Until the question is answered, you must permit some flexibility.

శ్రీ వి. కృష్ణ (మంగళగిరి) :—మంత్రిగారు డబ్బులు కొరతవల్ల ఎక్కువ పెంచలేము అన్నారు. హాస్టల్స్‌లో ఇచ్చే గ్రాంట్స్ [illegible] స్టూడెంట్స్ [illegible] తక్కువ మొత్తం యిస్తూ ఉంటే అక్కడ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ఖర్చు పెట్టి సంతృప్తి పరచి మనం దానికంటె ఎక్కువ యివ్వలేదని అడగడానికి వీలులేదు. స్ట్రిక్టుగా ఎప్పటికప్పుడు సంఖ్యను చెక్ చేసి న్యాయమైన సంఖ్యను పెట్టి, 20 మంది స్టూడెంట్సును ఉంటే 20 మందికే ఈ మొత్తాన్ని పంచే పద్ధతులు ఆలోచిస్తే ఉన్న డబ్బులోనే యింకా చాల అదనంగా సంతృప్తిగా యివ్వవచ్చు. దీని మీద ప్రత్యేకంగా ఆలోచన చేసి శ్రద్ధ తీసుకొంటారా? సంఖ్యను చెక్ చేయడానికి లెజిస్లేటర్సుతో యితరులతో కమిటీస్ వేస్తుందా?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—పరిశీలిస్తాము.

REPAIR OF THE ROAD BETWEEN ROLLAPENTA AND SRISAILAM, KURNOOL DISTRICT

71—

*450 Q.—Sri M. Subba Reddy (Nandikotkur) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are proposals for the repair of the road between Rollapenta and Srisailam in Nandikotkur Taluq, Kurnool District ; and

(b) when the said work will be taken up ?

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy) :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి :—ఈ రోడ్డు చాల రోజులు అయింది ఇన్వెస్టిగేట్ అయి, మీకు రిపోర్టు పంపించినారని అక్కడ ఇంజనీర్సు అంతా చెపుతున్నారు. ఇంకో కాన్‌స్టిట్యుయన్సీ నుంచి శ్రీశైలానికి పోవలసియున్నది. అది రూల్స్ ప్రకారంగా కూడ వ్యతిరేకం. నందికొట్కూర్ కాన్‌స్టిట్యుయన్సీలో శ్రీశైలం యున్నది. దోర్నాల నుంచి చుట్టుకొని, యింకో 80 మైళ్లు చుట్టుకొని పోవలసియున్నది. ఈ రోడ్డు త్వరగా రిపేర్ చేస్తే కర్నూలు నుండి కూడ 80 మైళ్ళు రెడ్యూస్ అవుతుంది. రామపోము 60 మైళ్ళు తగ్గిపోతుంది. ఇది చాల రోజులనుంచి పెండింగ్ ఉన్నటువంటిది. [illegible] లేదు, అందువల్ల త్వరగా చెక్ చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—[illegible]

(a) whether there are any proposals with the Government to form a metalled Road from Gurazala to Pondugula, Pulipadu in Palnad Taluk, Guntur District ;

(b) if so, the estimated cost of the Road ; and

(c) when the work will be commenced ?

Sri B. V. Subba Reddy :—(a) No, Sir.

(b) & (c):Do not arise.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—పొందుగల నుండి గురజాల తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సుకు వెళ్లాలంటే 25 మైళ్ళు చుట్టుతిరిగి వెళ్ళవలసివస్తున్నది. నాగార్జున సాగర్ నీళ్ళు వచ్చిన తరువాత యిక్కడ సరాసరి వెయ్యడానికి వీలులేక పోయింది. ఇది పెద్దదేమీ కాదు. పదెనిమిది మైళ్ళ రోడ్డు, కొంతవరకు పని అయింది కూడా. అయకట్టు క్రింద నైనా టేకప్ చేసి వెంటనే దీనిని పూర్తి చేస్తారా ?

శ్రీ బి వి. సుబ్బారెడ్డి : —రెండు పంచాయితీ సమితుల ఆధీనలో వున్నది యిది. ఒక పోర్షన్ మూడు మైళ్ళు, ఒక పోర్షన్ అయిదు మైళ్ళు. ఒక పోర్షన్‌కు 20 వేల రూ.లు ఖర్చు పెట్టి-క్రాష్ ప్రోగ్రాం క్రింద పని చేశారు. మిగతా పోర్షన్‌లో జరగలేదు. పంచాయితీ రాజ్ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాసి సాధ్యమైనంత త్వరలో దానిని చేయడానికి వీలువుంటే చేయుమని చెబుతాము.

Bus Accident near Thoorubaka

75—

*4752—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that several persons, including Dr. Rama Rao were injured, as a bus going from Bhadrachalam to Cherla village dashed against a tree near Thoorubaka, in March 1972 ;

(b) whether it is a fact that the said bus belonged to a private owner ;

(c) whether it has come to the notice of the Government that the said bus was not in a fit conditon ; and

(d) whether the Government will take steps to ply A. P. S. R. T. C. buses on the Agency Roads of Bhadrachalam ?

The Minister for Transport (Sri Prabhaker Reddy) :—(a) [illegible] Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) No, Sir.

(d) The A. P. S. R. T. C. [illegible] the route [illegible] Cherla [illegible] for its operations.

[illegible]

కాబట్టి, ఫిట్ కండిషన్స్‌లో లేని బస్సులను నడపకుండా యేమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—ఆ బస్సుకు ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికెట్ యివ్వబడింది. 10-2-1972 న అది రెన్యూ చేయబడింది. Just immediately after that one month, the accident took place because the steering was broken. So the accident took place, not because of anything else.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఈ సబ్జెక్టు యిద్దరు మంత్రులకు వస్తుందను కుంటాను ఒకటి ట్రాన్స్‌పోర్టు మినిష్టరుకు, రెండవది యాక్సిడెంట్స్‌కు సంబంధించినంతవరకు-హోమ్‌మినిష్టర్ తీసుకోవాలనుకుంటాను. లెజిస్లేటర్స్ కూడ యాక్సిడెంట్స్‌లో ఇన్‌వాల్వ అయిపోతున్నారు, కనుక వారిగురించి ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకుంటారా? మొన్న అనవసరంగా రత్నసభాపతిగారు చాలా పెద్ద యాక్సిడెంట్‌లో ఇన్‌వాల్వ అయినారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు వారి స్వంతజీప్‌లో పోతున్నారు.

శ్రీ గులి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఈ బస్సులు ఏకాలంనుండో అట్లాగే పడి వున్నాయి. దీని విషయంలో నిజామాబాదులో పెద్ద ప్రొటెస్టు కూడ జరిగింది. డ్రైవర్స్ డ్రైవ్ చేయలేకపోతున్నారు. పాతపడిపోయినవి, రిపేర్సు లేవు, యీ విధంగా పడివున్నవని మంత్రిగారికి తెలుసా ? తెలిస్తే, కొత్తబస్సులు ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా ? లేక వున్నవాటినే, అట్లానే నడపాలని అనుకుంటున్నారా ? అసలు యిప్పుడు బస్సులు ఏ కండిషన్‌లో వున్నాయో మంత్రిగారికి తెలుసా ?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—ఇది ప్రైవేటు ఆపరేటర్సు నడిపేబస్సు. ఈశ్వరీబాయ్‌గారు, ఆర్. టి. సి. గురించి చెబుతున్నారు. కనుక్కుంటాను.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఈ బస్సు అంతకుముందు నెలరోజుల క్రిందటనే ఫిట్ అయిందని, అన్నారు. ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికేట్స్ ఎట్లా యిస్తూవుంటారో మంత్రిగారికి తెలుసు. దానికంతా ఒక వ్యవహారం వుంటుంది; అట్లా వస్తూవుంటాయి. నెలరోజులలోనే స్టీరింగు పోయిందంటే ఆ ఫిట్ నెస్ ఎట్లా వుందో మనకు తెలుస్తూనేవుంది. ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికేట్ యిచ్చేటప్పుడు ఎట్లాబడితే అట్లా యివ్వకుండా, ప్రైవేట్ ఆపరేటర్స్ నడిపేవాటిలో ఎట్లాబడితే అట్లా ఎక్కిస్తారు, క్రింద పైనా కూడా, కాబట్టి ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికేట్స్ యిచ్చేటప్పుడు సక్రమంగా యివ్వాలని గట్టి యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా ? ఇప్పుడు రోడ్లుకూడా బాగున్నాయి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—గౌరవసభ్యులు చెప్పినదానిపై ఒప్పుకుంటాము. అవసరమైతే మళ్ళీ ఆదేశాలు యివ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ప్రైవేటు ఆపరేటర్సు నడిపించే బస్సులు అయినప్పటికి, వాటికి స్పీడ్ లిమిట్ వుందా ? ప్రతిదినం ఎన్ని యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయో మనం చూస్తున్నాం. ఎంతోమంది ప్రాణాలు పోతున్నాయి. వీటికి స్పీడ్ లిమిట్ వుందా ? ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికేట్ యిచ్చిన ఒక నెలలోనే స్టీరింగు పోయింది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—స్టీరింగువలననేగాక, ఎక్కిమార్చింగ్ 5 గం.లకు డ్రైవర్ అజాగ్రత్తవలనకూడ యిది జరిగిందని ఆర్. టి. ఒ గారి రిపోర్టువల్ల తెలుస్తున్నది. ఏదిఏమైనా యీ పరిస్థితులు సరిచేయడానికి తప్పనిసరిగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

REGULATION OF PLYING OF LORRIES

76—

*449 Q.—Sri M. Subba Reddy:—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state:

whether the Government will regulate the plying of lorries only during day time to prevent the accidents which are increasing due to plying of lorries on the roads during night times?

Sri K. Prabhakara Reddy :—The matter is under consideration of the Government.

శ్రీ ఎం. సుబ్బారెడ్డి :—కనీసం రాత్రివేళ చిన్నకార్లు, జీపులు పోతున్నప్పుడు ఆ లారీవారు ఆ పేట్లుఅయినా ఉత్తర్వులు యిస్తుందా ప్రభుత్వం?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—లారీవారుగాని, కార్లవారుగాని వారివారి కండిషన్స్ ప్రకారంగా నడపవలసివస్తుంది. ప్రత్యేకంగా అపమని ఉత్తర్వులు యివ్వడం ఉచితం కాదనుకుంటాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—తమిళనాడులో రాత్రి 11 గం.ల తరువాత లారీలు నడపకూడదని వారు క్రమబద్ధంచేసి చట్టంచేశారు. మళ్ళీ రిప్రజెంటేషన్ వస్తే దానిని రిలాక్స్ చేసారు. సకాలంలో గూడ్స్‌చేరవుఅని వారు గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసుకువచ్చి కన్సిడర్ చేయవలసినదిగా కోరితే అప్పుడు కాన్సిల్ చేశారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది అన్నారు. ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నది?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లగా—టమిల్‌నాడు ప్రభుత్వం మొదలుపెట్టి, తరువాత విత్‌డ్రా చేయడం జరిగింది. కాని, ఐ.జి. ద్వారా యివ్వబడిన రిపోర్టుప్రకారం నూటికి 95 యాక్సిడెంట్స్ రాత్రిపూటగాక పగలు జరుగుతున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. లాంగ్ రూట్స్‌లో ప్రతి నాలుగు గంటలకు డ్రైవర్కుకు అరగంటో, గంటో రెస్టు యివ్వాలి అనేవిధంగా నియమావళి తయారుచేయాలనేవిధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—రాత్రి సమయంలో నడపడం ఆపడం విషయం ఆలోచిస్తున్నామని మంత్రిగారు అన్నారు. ఇది గత పదేళ్ళనాడు నేను వేసినప్రశ్న. ప్రభుత్వం ఆలోచనకు పదేళ్ళు పట్టింది. ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోలేదు. యాక్సిడెంట్స్ పగలు జరుగుతున్నాయన్నారు. నైట్స్ జరిగినా పగలు జరిగినట్లుగా వ్రాస్తున్నారు. ఈ ఆలోచనకు అంతువుంటుందా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఆలస్యంలేదు. ఇందులో రెండు మూడు విషయాలున్నాయి. రాత్రిపూట ట్రాన్స్‌పోర్టు ఆపితే బిజినెస్...

దెబ్బతగులుతుంది. ముఖ్యంగా హైదరాబాదువంటి పట్టణాలలో ముఖ్యమైన సమయాలలో పీక్ అవర్స్‌లో లారీస్‌ను నడపనివ్వడంలేదు బిజినెస్‌కు దెబ్బ తగలకుండా ప్రత్యామ్నాయంగా ఏ చర్యలు తీసుకోవాలనే విషయం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వున్నది.

శ్రీ సైదయ్య (గజవేల్):—సిద్ధిపేట—కర్నూలు బస్సురూటులో ఎక్స్‌ప్రెస్, డీలక్స్ ఫాస్ట్ పాసింజరుబస్సులు ఎక్కువగా వున్నాయిగాని మామూలుబస్సులు లేకపోవడంవలన మధ్యస్టేజెస్‌లోని పాసెంజర్సు చాలా యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. గజ్వేల్ తాలూకాలో బాంక్ వున్నది; తాలూకా కచేరీ వున్నది. గజ్వేలుకు రావాలంటే ప్రజలు చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఎక్స్‌ప్రెస్, డీలక్సులను తగ్గించిఅయినా అక్కడ మధ్యస్టేజెస్‌లో దిగే పాసెంజర్సుకు సౌకర్యంగావుండే బస్సులను నడపవలసివుంది. గజ్వేలుకు బస్సు హైదరాబాదునుంచి 7 గంటలకు బయలుదేరుతుంది. గజ్వేలు నుంచి ప్రజలు సిద్ధిపేట పోవాలంటే ఉదయం 4 గంటలకు వున్నది. సాయంత్రం 6 గంటలకు ఉన్నది. ప్రజకు సౌకర్యంగా ఉండేటట్లు మంత్రిగారు చేయిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారులెండి.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు:—లారీలు నడపడంలో యాక్సిడెంట్సు తెల్లవారు జామున 1—4 గంటల మధ్య ఎక్కువగా జరుగుతున్నట్లు ఒక అభిప్రాయమున్నది. లారీకి ఒక్కడే డ్రైవరు ఉంటున్నారు కానీ యిద్దరు ఉండటంలేదు. మరొక డ్రైవరునుకూడా పెట్టితే యాక్సిడెంట్సు తగ్గడానికి అవకాశం వుంటుంది. 1-4 గంటలమధ్య ట్రాన్సుపోర్టును ఆపించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి:—గౌరవసభ్యుల సూచన ప్రకారం అదనంగా ఒక డ్రైవరును పెట్టాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేస్తోంది.

శ్రీ ఎన్. వి. సుబ్బారెడ్డి (నందికొట్కూరు):—డ్రైవర్ల నిర్లక్ష్యం, ఓవర్ స్పీడ్ వల్ల యీ యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. రాత్రిపూట ట్రాఫిక్ ఆపుచేయకపోయినా ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్స్ పెట్టి ఓవర్ స్పీడుతో పోకుండా చూడడం. చిన్నకార్లకు సైడు యిచ్చేటట్లుగా చూడడం చేస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి:—ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్‌ను రోడ్డుమీద వేయడంవల్ల యిది కాదు. దానికి ఎక్స్‌ట్రా స్టాఫ్‌ను వేయవలసి వుంటుంది. పోలీసు ఫోర్సును ట్రాన్స్‌పోర్టు ఫోర్సును అదనంగా వేయవలసి వుంటుంది. అది ఇప్పుడు సాధ్యంకాదు—ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆ ఆలోచన లేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—లారీలు హెవీ లోడ్‌లో పోతూ ఉంటాయి; డ్రైవరుకూడా లోడ్‌లో ఉంటాడు. ఒక్లిపెట్ లిక్కర్ తీసుకొని ఫుల్ లోడ్‌లో ఉంటాడు. మహబూబ్‌నగర్‌లో యాక్సిడెంటు అయినప్పుడు ఎంతో మంది చనిపోయారు. మంత్రిగారు ప్రతి రోడ్డులోను యీ రోడ్డుపై యింత స్పీడుకంటే ఎక్కువ వేగంతో వెళ్లడానికి వీలులేదని బోర్డులు వేయిస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి:—వారేపో లోడ్సు గురించి చెప్పారు, అది నాకు అర్థంకాలేదు. కానీ స్పీడు బోర్డులు వేసే విషయం రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్‌కు సంబంధించిన మంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుందనుకుంటాను.

ILLEGAL EXPORT OF RICE TO BOMBAY

77—

*4-Q.—Sarvasri K. Narayana Swamy Podili and D. Venkatesa (Kuppam):—Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased; state:

(a) whether it is a fact that Sri Nagesh, resident of Bombay got permits from Collector, Guntur for the Export of rice to Bombay on the plea of personal consumption;

(b) whether it is also a fact that Guntupalli Ugra Narasimha Rao, resident of Narsaraopet, Guntur, has tried to renew the permit of Sri Nagesh;

(c) did the P. A. to Collector, refer this matter to C.B.; C.I.D., for investigation;

(d) whether the persons responsible have since went underground;

(e) whether Sri M. Venkaiah Chowdhary of Narasaraopet sent in a petition to Government against the officers concerned; and

(f) if so the action taken by the Government against the delinquent officers?

The Minister for Civil Supplies (Sri Ch. Subbarayudu) :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Under instructions of the D. R. O., Guntur, the P. A. to Collector referred to the C. B., C. I. D. in some other cases in which permits were applied for on bogus import permits purported to have been issued by the Deputy Controller of Rationing, Bombay.

(d) Not known, Sir.

(e) Yes, Sir.

(f) The report called for from the Collector, Guntur, has since been received and it is being examined separately.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—కలెక్టరునుంచి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు వచ్చింది? ఆ పిటిషనులోని కంటెంట్సు ఏమిటి?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—పిటిషనులో ప్రశ్న ఎ. లో నాగేష్ అనే ఆయన పర్మిట్సుకు అప్లయి చేశాడా అని. అది ఫాక్టు కాదు. ఏడుమంది అప్లయి చేశారు—అల్లూరు వెంకయ్యా ఆఫ్ మొలకలూరు అండ్ సిక్స్ అదర్స్. అవి బాంబేనుంచి రేషనింగ్ అథారిటీస్ చర్య తీసుకున్నారు. వారి రిక్వైర్‌మెంట్సు కంటే ఎక్కువ అని, జన్యూయిన్ కాదనీ అనుమానం వచ్చి డి.ఆర్.ఓ. రేషనింగు అథారిటీస్‌కు ఎడ్రెస్ చేయడం జరిగింది. ఐ. జి. సి., సి. ఐ డి., ఇన్వెస్టిగేషన్ కూడా జరిగింది. ఆ తరువాత యింకొక బ్యాచ్—7 అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. అప్పుడుకూడా సందేహం వచ్చింది. మళ్లా ఎడ్రెస్ చేయడం జరిగింది. [illegible]

పర్మిట్స్ ఉపయోగించుకోలేదు. ఇవ్వలేదు. ఒక్కరికి మాత్రం—రాగి సత్యనారాయణ, వుప్పలపాడు, నర్సారావుపేట తాలూకా నుంచి 70 క్వింటాళ్ళు 21 కె. జి. లకు 26-2-71 న పర్మిట్ యివ్వడం జరిగింది. పర్సనల్ కంజంప్షను కోసం అది. రామయ్యర్ అఫ్ బాంబే అని అది వారు ఉపయోగించుకోవడం జరిగింది. దానిపైన చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. చర్య తీసుకోవాలనే అభిప్రాయంతో సి. ఐ. డి. వారు కరణాలమీద ఫాల్సు సర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చినందుకు చర్య తీసుకోవాలన్నారు. అది అవకాశం ఉందని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ ఒపీనియన్ యిచ్చారు. గుంటూరు గవర్నమెంటు ప్లీడరు మాత్రం ఆ ఉద్దేశంతో డిఫర్ అయినారు. ఈ పర్మిట్స్—డూప్లికెంట్సువి ఫోర్జిడ్ డాక్యుమెంట్సుకనుక ఎందుకు చర్య తీసుకోకూడదు అన్నారు. ఇది యింకా ఎగ్జామిన్ చేయబడుతోంది, చర్య తీసుకోబడుతున్నది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఈ బోగస్ పర్మిట్సు క్రింద ఎక్స్పోర్టు చేసిన రైస్ క్వాంటిటీ ఎంత? ఆ బోగస్ పర్మిట్సు రెన్యూ చేయించడానికి ప్రయత్నంచేసిన వారు నర్సారావుపేటలో ఎవరైనా ఉన్నారా?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—ఒక్కొక్క అప్లికేషనులో ఒక్కొక్క క్వాంటిటీ ఉంది. మొత్తం 14 మంది, రెన్యూవల్ క్వశ్చనులేదు అసలు మొదటిదే ఉపయోగించలేదు. అందువల్ల రెన్యూవల్ అనే ప్రశ్నే రాదు. ఒక్క రామయ్యర్ పేరుతో ఉన్నదే ఉపయోగించబడింది. దానిపైన యాక్షను తీసుకోబడుతోంది. వారిపైన ఏ విధమైన చర్య తీసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందనేది ఎగ్జామిన్ చేయబడుతోంది. టోటల్ క్వాంటిటీ అంటే—3650 కె. జి. లు, 2100,6 వేలు, 4 వేల కె. జి. లు యిట్లా ఉన్నాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ):—రాగి సత్యనారాయణ అనేవారు 70 క్వింటాల్సు బోగస్ అప్లికేషను చేసి 26-2-71 న తీసుకున్నారు. ఇప్పటికి సంవత్సరంపైన అయింది. అతనిపై యాక్షను తీసుకోడానికి ఎందుకు తటపటాయిస్తున్నారు? ఎప్పుడు సరైన చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—రేషనింగ్ అథారిటీస్ పర్మిట్స్ యివ్వాలనేది—వారే యిచ్చినట్లుగా ఖచ్చితంగా చెప్పలేము. ఆ పర్మిట్స్ వారివి కాదేమోననే అభిప్రాయం తెలిపారు! అందువల్ల అది ఫర్జరీ అప్లికేషనులో ఉన్నది. జరిగిన తరువాత చర్య తీసుకోంటాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—పర్మిట్సు యిచ్చినట్లుగా రేషనింగు అథారిటీస్‌కు తెలియదు అంటే ఎట్లా? 70 క్వింటాల్సును ఎక్స్పోర్టు చేశారు. It is rather contradictory. I would like to have clarification, Sir.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—రేషనింగ్ అథారిటీస్ అభిప్రాయం [illegible]

[illegible]

శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు :—ఇవ్వలేదని చెప్పలేదు. నంబరింగ్‌లో డిఫరెన్స్ వస్తున్నది. ఇయర్ నంబరింగ్ ఇస్తూ వచ్చారు. వారికి యిచ్చింది వేరే నంబరింగ్ ఉంది. ఇంకా ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో ఉంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— 3,609 కె. జి.లకు పర్మిట్ ఇవ్వడానికి వారికి అవకాశం లేదు. సీలు మొదలైనవి ఉంటాయి కదా.

శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు :—సీలు ఉంది, సరిగానే ఉంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సరిగా ఉన్నప్పుడు మీ సీల్స్ అవునో, కాదో వెరిఫై చెయవచ్చును.

శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు :—పరిశీలన జరిగిన తరువాత రేషనింగ్ అథారిటీస్ మీద చర్య తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—బోగస్ పర్మిట్లపైన ఎంత ధాన్యం పోతున్నదో ఏమైనా అంచనా ఉందా?

శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు :—అంచనాలు లేవు. బోగస్ అని తెలిసిన తరువాత కదా అంచనా వేసేది.

CONSTRUCTION OF FLOOD BANKS ON SWARNA MUKHI RIVER

78—

*369 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasulu Reddy (Gudur):—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government propose to construct flood banks on either side of the Swarna Mukhi River from Gunupadupalem to Pamanji in Nellore District; and

(b) if so, when the estimates will be prepared?

The Minister for Minor Irrigation (Sri K. Gopalanaidu):—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు :—ఎ. లేదు. బి. ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అసలు లేదంటున్నారు. [illegible] చేసారు. ఎంత దూరం చేసారు, ఎంత దూరం కారం చేయాలి.

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు :—ఎక్కడెక్కడ ప్రవాహం [illegible] ఉంటుందో అక్కడ [illegible] వర్షాలు [illegible] ఎక్కడ [illegible] విమర్శగా [illegible]

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—[illegible] వస్తే [illegible] ఎవరికైనా [illegible] ఎంత దూరం [illegible] వచ్చినప్పుడు [illegible]

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు :—ఇటువంటి అపాయం ఎక్కడ ఉందో గౌరవ సభ్యులు తెలియపరుస్తే తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—గుడుపూడిపాలెం నుంచి పామందు వరకు డేంజర్ స్పాట్స్ ఉన్నాయి. ఇదివరకు రిప్రజెంటేషన్స్ కూడా ఇచ్చాం.

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు :—పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—దీనినిబట్టి ఇంతవరకు ప్రమాద స్థలాలు ఎక్కడ అనేది డిపార్టుమెంటు వారు ఒక అభిప్రాయానికి రాలేదని భావించవచ్చునా ?

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు :—అటువంటిదేమీ లేదు. ప్రమాద స్థలాల్లో కట్టలు ఉన్నట్లే డిపార్టుమెంటు వారు చెబుతున్నారు. అటువంటి ప్రమాదం ఎక్కడైనా క్రొత్తగా ఏర్పడితే పరిశీలిస్తామని చెప్పాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—ఇదివరకు మీరు నిర్ణయించిన ప్రకారం ఏ మేరకు మరమ్మతు చేశారు ? ఏ మేరకు మరమ్మత్తు చేయాలి ?

శ్రీ కె. గోపాలనాయుడు :—వేరే ప్రశ్న వేయాలి.

INTERCEPTION OF FREE CATCHMENT OF RAMAPPA LAKE

79—

*370 Q.—Sri Santhosh Chakravarthy (Mulug) :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the free catchment of Ramappa Lake in Warangal District has been intercepted and as a result the inflow of water has gone down completely thereby affecting the crops every year ;

(b) whether the surplus water from Salivagu Project can be brought to Ramappa Lake ;

(c) if so, what will be the approximate amount of estimate ; and

(d) how long will it take to commence the work ?

The Minister for Medium Irrigation and Law (Sri P. Basi Reddy) :—(a) No Sir. The ayacut under the Ramappa lake was not affected. However during 1970-71 the lake did not receive sufficient water due to less rain-fall. During 1971-72 it has received sufficient water.

(b) There is no such proposal.

(c) and (d) Do not arise.

Sri Santhosh Chakravarthy :—The question of diverting the Chalivagu to Ramappa Lake was at any time surveyed ?

Sri P. Basi Reddy :—No [illegible]

Sri Santhosh Chakra[illegible]

cheruvu in the year 1970. But then the channels have been dug. So there is no question of interception to the catchment of the Ramappa Lake.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—రామప్ప చెరువు క్రింద కాలువలు బాగుచేయడానికి ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చుచేస్తున్నమాట వాస్తవమేనా? అక్కడ కంట్రాక్టర్లకు ఇవ్వడంలో డబ్బు ఖర్చు అవుతోందే కాని పని జరగడం లేదని ఏమైనా కంప్లయింట్స్ వచ్చాయా? వస్తే ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :— అక్కడ సుమారు 6 కాలువలున్నాయి. వాటికి ఇటీవలనే 332 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేయడమైనది. ఇప్పుడు ఆయకట్టు 500 ఎకరాలు ఎక్కువైనది. 4300 ఎకరాలుండే ఆయకట్టు 4800 ఎకరాలైనది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—సింగిల్ టెండర్ మీద యిచ్చారా లేక....

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ :—చలివాగు నీరు ఇందులో మలపడానికి ఇంతవరకు సర్వే జరుగలేదని చెప్పారు. మాకు గుర్తున్నంతవరకు పది సంవత్సరాలుగా రైతులు రిప్రజెంటేషన్స్ ఇస్తున్నారు. ఇంజనీర్లు కొన్ని రిపోర్టులు పంపారు. ఇప్పుడయినా పరిశీలించి చెబుతారా? మరంచ వాగు అని ఒకటి ఉంది. అక్కడక్కడ బ్రిడ్జీలు కడితే అదే కాలువ క్రింద ఇంకా ఎక్కువ సాగయ్యే అవకాశం ఉంది. పది సంవత్సరాలుగా ఆందోళన చేస్తున్నారు. వాటి గురించి పరిశీలన చేస్తారా?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—ఇటీవలనే తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘం రామప్ప లేక్ రికాచ్‌మెంటు క్రింద ఇంటర్‌సెప్షన్స్ జరుగుతోందని అభిప్రాయపడి ఇటువంటివి జరుగకూడదని ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడం జరిగింది. దీనిపై చీఫ్ ఇంజనీరుగారు సంపూర్ణంగా విచారించి జనవరి 1972 లో రిపోర్టు యిచ్చారు. ఇంటర్‌సెప్షన్ చేయడానికి వీలులేదని ఇతర నీటి వనరులు ఏర్పాటు చేయడానికి వీలులేదని చెప్పారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—చలివాగు నీరు ఇందులో మలపడానికి ఇప్పటికయినా పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ పి. బసిరెడ్డి :—అది అవసరం లేదు. 4300 ఎకరాల నుంచి 4800 ఎకరాలకు పెరిగింది. Supplementary source is not necessary.

DEVELOPMENT OF HORSLEY HILLS

80—

*712 Q.—Sarvasri V. Srikrishna and M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Tourism be pleased to state :

whether there is any proposal before the Government to prepare a plan for development of Horsley Hills as a tourist centre ?

The Minister for Tourism (Dr. Ch. Devananda Rao) :—There are proposals to provide more facilities to the tourists at Horsley Hills.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : — ఈ స్కీము పూర్తి వివరాలు తెలియ చేస్తారా ?

శ్రీ సి. హెచ్. దేవానందరావు : — దీనికి స్పెషల్ స్కీము వేయలేదు. ప్రపోజల్ మాత్రం as the tourists are increasing, we are trying to provide more facilities and more accommodation, Sir.

శ్రీ సి. దాసు (సత్యవీడు) : — పబ్లిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారు దీనిని టూరిజం క్రింద డిక్లేర్ చేసినందువల్ల రెండు సంవత్సరాల క్రితం మైసూరు, మద్రాసు రాష్ట్రాల నుంచి విపరీతంగా వచ్చారు. కాని అక్కడ ఎకామడేషన్ లేదు. అక్కడ ఏదైనా టూరిస్టు హోటలు కట్టడానికి ఆలోచనలున్నాయా ? హార్స్లీ హిల్స్ డెవలప్‌మెంటు అనేది ఇదివరకు కూడా ఉన్నప్పటికి ప్రభుత్వానికి డబ్బు లేనందువల్ల దేవస్థానం చేత పబ్లికు స్కూలుకు బిల్డింగు కట్టించాలని అనుకున్నారు. అక్కడ స్కూలు స్టార్టు చేసారు. ప్రస్తుత ఉపముఖ్యమంత్రి గారు, రాయలసీమ మంత్రులు ఆ స్కూలు తీసివేయకూడదని అన్నా ముఖ్యమంత్రికి విన్నవించుకొన్నా క్లోజ్ చేసారు. కేంద్రంనుంచి ఏదైనా సహాయము సెంట్రల్ స్కూలుకు ప్రయత్నించగలరా ? సెంట్రల్ టూరిజం డిపార్టుమెంటు ద్వారా ఏదైనా సహాయం తెచ్చుకొని అక్కడ బిల్డింగ్సు కట్టే ప్రపోజల్ ఉందా ?

డా. సి హెచ్. దేవానందరావు : — అధ్యక్షా, స్కూల్సుకు సంబంధించినంతవరకు నాకు ఏమీ తెలియదు. అయితే అక్కడ హోటల్ నిర్మాణం విషయంలో గాని ఇంకో విషయంలో గాని మేము తప్పకుండా విచారించి హోటల్ నిర్మాణానికి ఒక కార్యక్రమం ఉంటే ఎవరైనా ముందుకు వచ్చి హోటల్ విస్తాం అన్నప్పుడు వారిదగ్గర స్కీమ్సు తీసుకొని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు రికమెండు చేయడం చాలవరకు ప్రారంభించడం జరుగుతుంది. ఆ విధముగా కృషిచేసి ఆచరణలో కూడా పెడ్తుతుంది.

శ్రీ సి. దాస్ : — కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రయత్నం చేస్తారా ?

డా. సి హెచ్. దేవానందరావు : — ఇంకో వారం రోజులలో [illegible] కమిటీ సమావేశం జరుగుతుంది. దానికి మేము పోయి [illegible] పరిస్థితులు చూపించి [illegible] సెంట్రల్ గవర్నమెంటు [illegible] ఇవ్వడానికి అక్కడ నుంచి ఫండ్సు తేవడానికి అవకాశం ఉంది. [illegible] కృషి చేస్తాము.

శ్రీ [illegible]

[illegible] attitude. It is [illegible] taking up tourist centres [illegible]

[illegible]

Government of India have declared Hyderabad and Nagarjuna agar as the Tourist Centres for which Central Goverment grants are being given. Secondly concerning the Development Committee, the Committee has been constituted long back and it has been meeting from time to time and I am calling for the Development Committee to meet on 8th of next month. I shall see if there are any plans. If there are no plans, I shall see certain plans are brought out so that we may approach the Centre to do the needful for the development of Horseley Hills.

డా. సి. వి. కె. రావు :—సర్. ఇప్పుడు మంత్రి గారు ఈ టూరిస్టు సెంటరు గురించి శ్రద్ధ తీసుకున్నట్టుంది. హార్స్లీ హిల్స్ చాలా ఉన్నతమైన సెంటరు అనుకుంటాను. అక్కడికి మమ్ములను తీసుకుని వెళతారా?

శ్రీ సి. హెచ్. దేవానందరావు :—హార్స్లీ హిల్స్ కు వెళ్ళడం అవసరం అని మన గౌరవసభ్యులు అంతా కోరినట్లయితే తప్పకుండా తీసుకుని వెళ్లడానికి ఫెసిలిటీస్ ఏర్పాటు చేస్తాం.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—టూరిజం శాఖ వారు యిప్పటికీ హార్స్లీ కొండల మీద ఎంత ఖర్చు పెట్టారు. ఈ ఫైనాన్సియల్ యియర్ లో ఎంత ఖర్చు పెట్టబోతారు. దానికి ఒక కమిటీ వేసి అభివృద్ధికి సూచనలు కోరుతారా?

డా. సి. హెచ్. దేవానందరావు :—అధ్యక్షా. టూరిజం డెవలప్ మెంటు కొరకు హార్స్లీ హిల్స్ కి సంబంధించి 1960 లో ఒక కమిటీని కాన్స్టిట్యూట్ చేశారు. ఇప్పటి వరకు ఎంత ఖర్చు పెట్టినారు అనే లెక్కలు ఇప్పుడు నాదగ్గర లేవు. అయితే ఈ సంవత్సరంలో 50 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాలనేటటు వంటి నిర్ణయానికి మాత్రం ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఎందుకంటే మనది మీగర్ బడ్జెట్. 6 లక్షల రూపాయలు మాత్రం స్టేటు అంతకు యిచ్చారు. దానిని డివైడు చేసినప్పుడు 80 వేల రూపాయలు ఆ ప్రాంతంలో ఖర్చు చేయడానికి ఉంటుంది. ఎక్కడయితే బాగుంటుందనే నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత 50 వేల రూపాయల వరకు హార్స్లీ హిల్స్ లో ఖర్చు చేస్తే బాగుంటుందని తెలుస్తున్నది. కమిటీ మీటు కాబోతున్నది. అయిన తరువాత పరిశీలించి చేయడానికి శాయశక్తులా కృషి చేస్తాం.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :- అధ్యక్షా. డెవలప్మెంటు కమిటీ అన్నారు. కమిటీ మెంబర్స్ ఎవరు? ఎన్ని నెలలకు ఒకసారి మీటు అవుతున్నది? రిపోర్టులు వచ్చాయా? వస్తే మాకు అందచేయాలి. ఇంతమట్టుకు సెంటరు నుంచి ఏమయినా డబ్బు మనకు వచ్చిందా? వస్తే ఎంత వచ్చింది?

డా. సి. హెచ్. దేవానందరావు :—అధ్యక్షా, సెంటరు నుంచి యింత వరకు దాని కొరకు ఏమీ సొమ్ము రాలేదు. ఈ కమిటీ మెంబర్స్ మొత్తం [illegible] మంది ఉన్నారు. దానికి సంబంధించిన డిటెయిల్స్ కావాలంటే ఆ [illegible] కూడా ప్రెజెంటు చేస్తాను.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

S.No. 8? -A.

PURCHASE OF BOILED RICE BY THE F.C I.

S.N.Q.No 1511-V.—Sarvasri V. Srikrishna Vanka Satyanarayana :—Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether boiled rice of a quantity of 1?, 00 tons were lying in the godowns of the rice mill owners of Krishna and West Godavary Districts which are not consumed by the people in our State ;

(b) whether any representations were made for the purchase of these quantities by the F.C.I. ;

(c) whether the F.C.I. agreed to purchase the quantity ;

(d whether the rice is classified as a sub-standard quality ; and

(e) what were the arrangements made by the Government to use this quantity before they get spoiled completely ?

The Minister for Civil Supplies (Sri Ch Subbarayudu) :—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Earlier, the boiled rice available with some of the millers was offered to Food Corporation of India, but was found to contain refractions exceeding the specifications and, as such, the Food Corporation of India could not accept the stocks. There-after, on representations from the Rice Millers, Associations of Krishna and West Godavari, the Government of India was moved to relax the specifications and enhance the prices, so that the millers may not lose heavily in the bargain. Certain relaxations in specifications as well as enhanced price were given by the Government of 'India. The Food Corporation of India was asked to make purchases based on the above terms. But the millers at that time did not offer the rice to the Food Corporation of India.

(d) No one has classified the rice as sub-standard. But the Food Corporation of India has not accepted it, as it does not fall within the specifications.

(e) As the boiled rice is not locally consumalbe, Government of India was addressed to permit export of the boiled rice The Government of India, under certain conditions, permitted its export to Kerala, on State-to State basis. However, the Government of Kerala have expressed their reluctance to purchase this rice. Government of India was again moved to permit its export through no objection certificate holders of Kerala, who had individually approached the State Government for purchase of the boiled rice, But the Government of India have categorically expressed that they would not permit export on trade account and have addressed the Government of West Bengal, to purchase the boiled rice on similar conditions as were laid down earlier. They have also agreed for direct negotiations with the State of Orissa for sale of boiled rice on State to State basis.

It would thus be been that attempts are being made to see that boiled rice is disposed of.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా. ఇప్పుడు it does not fall within the స్పెసిఫికేషన్ సబ్ స్టాండర్డుకు తేడా ఏమిటి ?

Sri Ch. Subbarayudu :—What is not standard, you can take it as sub-standard.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రెండింటికి తేడా ఎందుకు చూపించారు ? ట్రేడ్ అక్కౌంటులో ఎక్స్‌పోర్టు ప్రొమోటు చేయడానికి అంగీకరించలేదు. సుమారు రూ. 2,25,000 లు విలువ చేసే సరుకు ప్రభుత్వం చేసినటువంటి అపరాధం వల్ల జరిగింది. ఇన్‌సెంటివ్ స్కీము తీసుకని చేశారు. ఇవన్నీ సంవత్సరం నుంచి పడి ఉన్నాయి. బ్యాంకులనుంచి తెచ్చిన క్రెడిట్ కి లోన్స్ వెంటనే పే చేయాలని ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. కనీసం ఒక పని చేయండి. రెగ్యులర్ లైసెన్సులు ఉన్నాయి కాబట్టి ఫుడ్ కార్పొరేషన్ కన్‌సైనర్ గా ట్రేడర్స్ కన్‌సైనీగా పెట్టి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ దగ్గరకు తీసుకుని వెళ్ళి ఎందుకు యిప్పించలేరు ? లేక పోతే బియ్యం తుప్పుపట్టి రాలిపోతున్నాయి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చేత టేకప్ చేయించి బియ్యాన్ని సేవ్ చేస్తారా ?

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వారు ట్రాన్స్‌పోర్టు బాధ్యతను తీసుకొంటామనే మాట చెప్పడము జరిగింది. స్టేటు గవర్నమెంటుకు అస్యూర్ చేయడం జరిగింది 14-4-72 న ముఖ్యమంత్రుల కాన్ఫరెన్స్‌లో నిర్ణయము చేసినప్పుడు వారు ఆ కండిషనును ఒప్పుకొన్నారు. ట్రేడ్ అక్కౌంటు క్రింద మొత్తము ఇండియాలో పెర్మిట్ చేయడము లేదని వారు అంటున్నారు. అయినా నో అబ్జెక్షన్ సర్టిఫికెట్‌తో కేరళ, మధ్యప్రదేశ్ తెచ్చుకొనడానికి పెర్మిట్ యిచ్చారని అంటున్నారు. ఆ ప్రయత్నములో వున్నాము. ట్రేడ్ అక్కౌంటు క్రింద యివ్వకపోతే ఈ సబ్ స్టాండర్డు రైస్ తీసుకొనడానికి సుముఖముగా లేదు. వెస్ట్ బెంగాల్ సుముఖముగావుంటుందనే నమ్మిక, విశ్వాసం కన్పించడము లేదు. దీనిని కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడము జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు దీన్ని గురించి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ట్రేడ్ అక్కౌంటు కాదు. నో అబ్జెక్షన్ సర్టిఫికెట్సు ఉన్నవి. కాబట్టి వారు ప్రిపేర్ అయి ఉన్నారు. ఆ ఫ్రాడ్ జరిగిన తరువాత యఫ్. సి. ఐ. వారికి భయము ఉండవచ్చు. ఎసైనీగా వారిని పెట్టి ఇక్కడున్న స్టాకను పంపించే ఏర్పాటు చేస్తే ఆ స్టాకు చెడిపోకుండా ఉంటుంది. అట్లా పంపించే దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఎందుకు వత్తిడి చేయరు ?

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—ఆ కండిషనుకు ఒప్పుకొన్నారు. అయితే స్టేటు టు స్టేటు తప్ప మిగతా దాని మీద ట్రేడ్ అక్కౌంటు క్రింద కాదు అనే మాటను చెప్పడము జరిగింది. అట్లా చేయకపోతే ఈ స్టాకును [illegible] కావు అనే మాటను మేము చెప్పడము జరిగింది.

(శ్రీ) కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి):—అధ్యక్షా, యఫ్. సి. ఐ. చెడిపోయిన సరుకు విషయములో స్టేటు టు స్టేటు బేసిస్ లేకుండా అంతను పెట్టి ఏ రాష్ట్రము అయినా ఎక్కడ కొన్నా పెర్మిషన్ యిస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి సంబంధించిన విషయంలో స్టేటు టు స్టేటు తప్ప ఇతరముగా పెర్మిట్ చేయము అని అంటూ 3 కోట్ల రూ. ల సరుకు నష్టపడే పరిస్థితి వస్తున్నప్పుడు యఫ్. సి.ఐ. వారు ఏ విధంగాను అవకాశము లేకుండా చేయడములో ఉన్న ఉద్దేశ్యము ఏమిటి? మన ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన సరియైన వత్తిడి తీసుకు రావడము లేదా? లేక కేంద్రము ఇతరముగా చేస్తున్నదా? బియ్యానికి ఉన్న ధర ఇతర రాష్ట్రాలకు మనకు తేడావుందని చెప్పినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము లెక్కచెట్టడము లేదు ఈ రెండున్నర కోట్ల రూపాయల సరుకు పాడై పోతున్న సమయములో కేంద్ర ప్రభుత్వము పైన గట్టి వత్తిడి తెచ్చి, యఫ్. సి. ఐ. వారు స్టేటు టు స్టేటు కాకుండా స్టాక్స్‌ని ఏ విధంగా డిస్పోజ్ చేస్తున్నారో ఆ విధంగా ట్రేడర్ నో అబ్జెక్షను సర్టిఫికేటు వున్నచోట అమ్మే దానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

(శ్రీ) సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—యఫ్ సి.ఐ. స్పెసిఫికేషన్స ప్రకారము లేని స్టాక్స్‌ని అక్షను ఒక స్టేటు నుంచి ఇంకొక స్టేటుకు పోకూడదనే నిషేధాన్ని తొలగించి వ్యవహారము చేస్తున్నారు అని మాకు తెలుసు. స్టేటు టు స్టేటు తప్ప ట్రేడ్ అక్కౌంట్ మీద పెర్మిట్ చేయడానికి వీలులేదనే యాటిట్యూడ్‌ని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా తీసుకొన్నది. కొన్ని మాసాలుగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. స్టేటు టు స్టేటు అయినా సఫలీకృతము అయితే సంతోషపడదామని ప్రయత్నము చేశాము కేరళ వారు దానికి అంగీకరించలేదు. వెస్ట్ బెంగాల్ ఆఫర్ వస్తుందనే విశ్వాసము మాకు లేదు. వెస్టు బెంగాలును గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారు అడ్రస్ చేశారు. దాని కాపీని మాకు కూడ అందచేశారు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా దృష్టికి తీసుకువచ్చి ఫైనలా చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. ఇక రామనాథం గారు ధరల గురించి చెప్పారు. రేపు వచ్చే సీజనుకు సెప్టెంబరులో ధరలు ఫిక్స్ చేయబోతున్నారు. అప్పుడు వారు చెప్పిన ప్రయత్నము చేస్తాను అని చెబుతున్నాను.

(శ్రీ) పి. సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, ఒక ఇన్ సెన్‌టివ్ స్కీము క్రింద గవర్నమెంట్ ఈ బాయిల్డు రైస్‌ని తయారుచేయించినది. ఈ లోపల గవర్నమెంటు ద్వారా బస్తాకు 4 రూ.లు తీసుకొని ఈ బియ్యానికి బదులు ఇంకొక బియ్యము పంపించడము వల్ల సంబంధములేని రైస్ మిల్లర్స్‌కి ఎఫెక్ట్ అయినది. లక్షల రూపాయల రైస్ పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల్లో నిలువ వుండిపోయింది వాటిని రిలీజ్ చేయకపోతే వర్కర్స్ దెబ్బతింటున్నారు. మిల్స్‌వారు తీసుకొన్న ఋణం యిచ్చివేయాలని బ్యాంక్స్ వారు అంటున్నారు. ఎట్లా అయినా ఈ స్టాక్స్ వెస్టు బెంగాలుకో, కేరళకో పంపే మార్గమును మన గవర్నమెంటు పరిశీలించాలి [illegible] ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీకి వెళుతున్నారు కాబట్టి గట్టి ప్రయత్నము చేయాలి. నో అబ్జెక్షన్ సర్టిఫికెటుతో వచ్చారు. ఆ అవకాశము వున్నప్పుడు

మనము యిచ్చే ఏర్పాటు ఎందుకు చేయకూడదు ? ఈ రకమైన సిచ్యుయేషన్ మన రైస్‌ని కాపాడదు. ఈ రైస్ పూరికే కలర్ మారిపోతున్నది.

(కొంచెము బియ్యాన్ని శ్రీ వంకా సత్యనారాయణగారు స్పీకరుగారికి అందచేశారు)

శ్రీ సి. వి. కె రావు :—అది వండి చూడాలి సర్.

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—14—4—72న ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడినప్పుడు మన స్టేటు గవర్నమెంట్ కాకుండా ఇంపోర్టింగ్ స్టేటు గవర్నమెంట్ వారి రిప్రజెంటేటివ్స్‌ని పంపి ఫిట్ ఫర్ హ్యూమన్ కన్‌సమ్షన్ అని సర్టిఫై చేయాలనే నిబంధన పెట్టినది. ఆ పరిస్థితిలో కేరళ వారు we are not interested అని చెప్పారు. వెస్టు బెంగాలును అడ్రెస్ చేశారు. వారినుండి జవాబు రాలేదు. ట్రేడ్ అక్కౌంట్ మీద కాకపోతే స్టేటు టు స్టేటు క్రింద అవకాశాలు వున్నవా అంటే కేరళకు దీనిమీద అభిరుచి వున్నట్లు కేరళ వారి రిప్లయిలో కన్పించలేదు. వెస్టు బెంగాలుకు అభిరుచి వుంటుందనే ఆశ లేదు. యఫ్. సి. ఐ. కి యివ్వాలని చెప్పాము. వారి స్పెసిఫికేషన్స్ ప్రకారము వుంటేతప్ప తీసుకోము అని వారు అన్నారు. మిల్లర్స్ ఒప్పుకొన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ఏమి చేయాలని అంటారు ?

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :-మిగతా స్టేట్స్‌లో ట్రేడ్ అక్కౌంట్ మీద పెర్మిట్ చేయడము లేదు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో మినహాయింపు యివ్వడము జరిగింది. ఇప్పుడు ఇవ్వడానికి వీలులేదు. స్టేటు టు స్టేటు ప్రయత్నము చేద్దాము. లేకపోతే చూద్దామని అన్నారు. ఇది ఇది 71 సం,రపు వంటబియ్యము హ్యూమన్ కన్‌సమ్షన్‌కి పనికిరాని పరిస్థితికి దారి తీస్తుందనేది ప్రభుత్వానికి తెలుసు. కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. గట్టి చర్యలు తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ :—సమస్య పరిష్కారమయ్యే మార్గమును చెప్పడము లేదు. వారి అనుమతిస్తే గాని పంపించడానికి అవకాశము లేదు అంటున్నారు. గతములో ఫుడ్ సివిల్ సప్లయిస్ మినిస్టరుగారు ఇటువంటి [illegible] యిచ్చి [illegible] అక్రావతాలు చేశారు. ఈ పేరుతో దోమలు వెళ్లే మార్గము చూపిస్తే [illegible] భయపడ్డారు. ఈ రైస్‌ని కేరళ వారు తింటారు. గవర్నమెంట్ రెస్పాన్సిబులిటీతో యిస్తే వారు అమ్ముకొంటారు.

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—[illegible] యఫ్. సి. ఐ. వారు [illegible] కాదని గవర్నమెంటు [illegible] తీసుకొన్నది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, మినిస్టరుగారు గట్టిగా చెప్పారు. పనికిరాకుండా పోతున్నవని చెప్పారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిదానికి, కూర్చోవాలన్నా, లేవాలన్నా ఢిల్లీ వెడుతారు ఈ సమస్యను వెంటనే ఎందుకు సెటిల్ చేయలేదు ?

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—1 వ తేదీన వెడుతున్నాను

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మన రాష్ట్రములో కూడ ఉప్పుడు బియ్యమును తినే అలవాటు వుంది. సర్కారు జిల్లాల్లో చాలమంది వర్కర్సు తింటారు. ఈ ఉప్పుడు బియ్యమును వారికి చౌకగా సప్లయి చేయవచ్చును కదా. మన రాష్ట్రములో ఎంత బాయిల్డ్ రైస్ తయారు అవుతోంది ? దీనికి ఔట్ లెట్ లోకల్ కన్‌సమ్షనా ? లేక ఎక్స్‌పోర్టా ? ఎక్స్‌పోర్ట్ అయితే ఏ పద్ధతుల్లో ఎక్స్‌పోర్టు అవుతోంది ? యఫ్. సి. ఐ. వారి స్పెసిఫికేషన్సుకు రాలేదు అంటే ఎట్లా డిస్పోజ్ చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారు ?

శ్రీ సి హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—అధ్యక్షా, బాయిల్డ్ రయిస్ మన స్టేటులో కన్జమ్షన్ చాలా తక్కువ. లేదనే చెప్పుకోవాలి వుంటే ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది. కాకపోతే ఔట్ సైడ్ ది స్టేట్ ట్రేడ్ ఎఫెక్ట్ క్రింద పర్మిషన్ ఇవ్వడంలేదు. నిషేధం జరిగింది. ఇప్పుడు తయారు కాబోయే బాయిల్డ్ రయిస్ సెంట్రల్ పూల్ క్రింద ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కు రైస్ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎ. హనుమంతరావు (చాగల్లు) :—కేంద్ర ప్రభుత్వం ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ చేయడం గురించి చెప్పారు. కేరళలోనో అక్లైషన్ సర్టిఫికెట్ తెచ్చుకున్నారు. మిల్లర్స్ కేరళలో అమ్ముకోటానికి ఇబ్బందిగా వుంది. వారిద్వారా ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ జరిగేటట్లుచూస్తే మంచి బియ్యం పోకుండా వుంటాయి. వీరి బాధ్యతమీద, అక్కడ అమ్ముకోటానికి పర్మిట్ చేయగలరా ? దానిలో ఏమైనా యిబ్బంది వున్నదా ?

శ్రీ సి హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—పలేవరే ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు [illegible] గవర్నమెంటు అంగీకరించింది. స్టేట్ టు స్టేట్ [illegible] తో అక్లైషన్ సర్టిఫికెట్ కావి మొత్త మిల్లర్ [illegible] యాటిట్యూడ్ ఇంతవరకూ వుంది. [illegible] మనీ క్లాక్ అప్ కావడమే జరుగుతుంది. [illegible] [illegible] కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి [illegible] [illegible] ప్రయత్నం చేస్తున్నాము [illegible]

[illegible]

శ్రీ [illegible]

పోతే బియ్యం మొత్తం పోయే ప్రమాదం వుంది కనుక ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టి ఇంత కాలంలోపు చేస్తామని మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వగలరా ?

శ్రీ సి హెచ్. సుబ్బారాయుడు :— ఆ ప్రయత్నాలోనే వున్నాము. రేపు ఒకటవ తేది ఢిల్లీ వెడుతున్నాను. ఆ ప్రయత్నం చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :-2 లక్షల 34 వేల టన్నుల బాయిల్డ్ రయిస్ ఇంతకాలం ఆగిపోవడానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు : 70-71 క్రాప్ కు సంబంధించింది. ఇన్ టెన్ సివ్ స్కీము క్రింద వారి ప్రొక్యూర్ మెంట్ టార్గెట్స్ కాకుండా రెండు వ్యాగన్స్ ఎఫ్. సి కి యిస్తే మూడు వ్యాగన్స్ పర్మిషన్ ఇవ్వడం అనే ఎగ్రిమెంటు అనుకోండి, ఒప్పందం అనుకోండి, అండర్ స్టాండింగ్ అనుకోండి, అది అప్పుడు చేయడం జరిగింది. వారు ఇన్ టెన్ సివ్ స్కీము క్రింద ప్రభుత్వానికి 50 వేల టన్నులు యిచ్చారు ఎఫ్. సి. వారు 75 వేల టన్నులు యిచ్చారు. ఔట్ సైడ్ ది స్టేట్ ఎక్స్ పోర్ట్ పర్మిట్స్ ఎలిజిబుల్, కొంత ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ మధ్య నూకలు, బియ్యం పోవడంతో ఇక్కడ షార్టేజ్ రావడం ధరలు పెరగడంతో నిషేధించడం జరిగింది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఎంత నష్టం జరుగుతున్నది.

శ్రీ సి హెచ్. సుబ్బారాయుడు ;— రెండు జిల్లాలకు సంబంధించి ప్రొక్యూర్ మెంట్ పూర్తిగా దెబ్బతినడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ కె. రామనాథం :—ఇన్ టెన్ సివ్ స్కీమును కేంద్ర మంత్రిగారు అంగీకరించడం జరిగిందా ? వారి అనుమతితో ఎక్స్ట్రా ఇన్ టెన్ సివ్ స్కీముగా వారు యిస్తే మీకు ఎక్స్ పోర్టు ఇస్తామని హామీ ఇవ్వడం కేంద్ర ప్రభుత్వ మంత్రి గారి సమక్షంలో జరిగిందా ?

శ్రీ సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—జరిగింది. వారితో 14-4-72 నేను, ముఖ్యమంత్రిగారు వారితో సంప్రదించాము. You are at the scheme and you are the man responsible for this అనే మాట చెప్పడం జరిగింది. ఈ పరిస్థితి వచ్చిందంటే మీరు బాధ్యులు అని వారికి చెప్పడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు ఏమి చెప్పారు ?

శ్రీ సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :— స్టేటుకు స్టేటుకు తప్ప మిగిలిన వాటికి ఇప్పుడు అవకాశంలేదు. ఆంధ్రకు ఒక్క దానికే ఎగ్జమ్ట్ చేయడం జరిగింది. మిగిలినవాటికి చేయటానికి వీలులేదు అంటే ఈ ప్రయత్నం చేద్దాం అనే మాట వుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—మంత్రిగారి దృష్టిలో ఈ ప్రాబ్లెమ్ పాల్వ్ అవుతుందనే కాన్ఫిడెన్స్ వున్నదా ? లేకపోతే ఏమి చేయబోతున్నారు ?

అప్పటి సివిల్ సప్లయిస్ మంత్రిగారు, కేంద్ర మంత్రిగారు కలిసి వారు కొంత కొళ్ళేసి ఈ పని చేయించారు దీనికి ఎవరు బాధ్యులు? ప్రభుత్వం ఏమి చేయబోతున్నది?

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :— వారిదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వం పర్మిట్ చేస్తేతప్ప మేము పంపడానికి వీలులేదు. వారి దృష్టికి పదే పదే తీసుకురావడం జరిగింది. స్టేట్ టు స్టేట్ ఆచరణయోగ్యం కాదు. సాధ్యంకాదు. రెండోమార్గం ఆలోచించాలి, అది ప్రభుత్వం చేయబోతున్నది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— ఈ రోజు ఎన్నికలు కనుక రేపు సాయంకాలం 6 గంటలవరకు కట్ మోషన్స్ ఇవ్వటానికి పర్మిషన్ ఇవ్వండి.

–Mr. Speaker :–Cut motions can be given till 1 P.M. to-morrow.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇవాళ కౌన్సిల్ ఎన్నికకు నిన్నటినుండే సభ్యులను దాచేస్తున్నారు. చాలామందిని తీసుకుపోతున్నారు. నేను చాలా కష్టం మీద మంత్రుల చేతుల్లో పడకుండా కాపాడుకోగల్గాను. కొంత మంది బలహీనులు వుంటారు. తమరు రక్షణ కల్గించాలని కోరుతున్నాను.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

REPAIRS TO THE ROAD BETWEEN NANDIKOTKUR AND ROLLAPENTA

11—

451 Q. –Sri M. Subba Reddy :—Will the hon. Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government will take steps to repair the road between Nandikotkur and Rollapenta on Nandikotkur - Guntur road as the same is in badly damaged condition; and

(b) if so, the time by which the same will be repaired?

A ;—

(a) & (b) The following works have already been taken up on Nandikotkur - Guntur road and they are expected to be completed by May 1973.

(1) Special repairs in M. 19/0 to 42/0 of Kurnool - Guntur road.

(2) Flood damage repairs in KM 41/0 to 53/0 of Kurnool-Guntur Road.

(3) Special repairs in M. 43/0 to 46/9 of Kurnool-Guntur road.

(4) Providing side drains, catch drains and catch pits for culverts in ghat section K. M. 88/6 to 98/0 of Kurnool-Guntur Road.

(5) Flood damage repairs in KM 85/0 to 93/0 of Kurnool-Guntur road.

(6) Special Repairs in KM 69/0 to 82/0 of Kurnool-Guntur Road.

DILAPIDATED CONDITION OF THE BRIDGE ON KOUSIKA DRAINAGE CANAL

12—

526 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the bridge on Kousika Drainage canal situated between Ambajipet and K. Pedapudi villages, six miles away from Amalapuram town in East Godavari District is in a dilapidated condition;

(b) if so, the steps taken by the Government for the reconstruction of the said bridge;

(c) the estimated expenditure for its construction; and

(d) by what time it will be completed?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) An estimate for the construction of a new bridge has been prepared and a provision of Rs. 25,000 has been made in the final budget of 1972-73 as a plan Scheme.

(c) Rs, 3.00 lakhs.

(d) It is likely to be completed by June 1974.

Completion of the Bridge on Kandleru

18—

904 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasulu Reddy :—Will the hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) when will the bridge on Kandleru and the diversion road near Manubolu on Madras-Calcutta road in Nellore District be completed;

(b) what is the cost of the works; and

(c) what are the reasons for the delay in the execution of the works?

A.—

(a) It is expected to be completed by 31-8-1972.

(b) Rs. 17.60 lakhs for bridge. Rs. 6.67 lakhs for approaches.

(c) The delay in execution of these works is mainly due to the difficulties encountered in sinking wells in respect of bridge portion and difficulty in the procurement of earth from road side as originally provided in the estimate in regard to approaches portion.

Panchayat Elections for Sullurpet

14—

77 Q.—Sri P. Venkatasubbaiah :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state ;

(a) why the Gram Panchayat Elections for Sullurpet of Nellore District have not been conducted so far; and

(b) when will the elections to that Panchayat be conducted.

A.—

(a) the ordinary elections to sullurpet Gram Panchayat could not be conducted in the year 1970 along with the other Gram Panchayats due to the pendency of the Writ petition in the High Court. The High Court while disposing the writ petition on 11-8-1970 has ordered that the constituencies should be re-arranged having regard to the fact that the names of 120 voters have been entered properly. The defects in the Electoral Roll were rectified in the final Assembly, Electoral Roll published on 15 9-1971. The Electoral Roll so revised has been published on 25-5-72, as the final Electoral Roll of the Gram Panchayat under section 11 of the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act. 1964 for the year 1972.

(b) The Collector, Nellore has fixed the election programme so as to hold the election on 27-6-1972.

Operation theatre and Sterilization Ward at Kota

15—

324 Q.—Sarvasri Nallapareddi and Sreenivasul Reddi :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether any representations have been received from Kota Panchayat Samithi and Nellore Zilla Parishad in the years 1970-71 and 1971-72 requesting to accord sanction for the construction of an operation theatre and a sterilization ward at Kota under Family Planning Programme;

(b) what action has been taken on the representations and;

(c) when will it materialise?

A.—

(a) (b) and (c) :—In June 1971 a representation was received from the President, Kota Panchayat Samithi, Kota requesting to accord sanction for construction of sterilisation wards and an operation theatre under Family Planning Programme in the L. F. Allopathic Dispensary, Kota.

As the L. F. Dispensary, Kota does not satisfy the condition of the past performance of at least 10 tubectomy operations per month during the first 12 months prescribed by the Government of India the L. F. Dispensary, Kota is not eligible for construction of sterilisation ward and operation theatre. The President, Kota Panchayat Samithi has therefore been informed that it is not possible for the Government to agree for the construction of sterilisation ward and operation theatre at Kota.

Inclusion of Malkapuram Village in Visakhapatnam Municipality

16—

[illegible] Q.—Sri B. Sanyasi Rao :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) how many years ago Malkapuram village has been included in Visakhpatnam Municipality; and

(b) the reaaons for not repairing the main roads of the village, so far ?

A —

(a) Malkapuram village was included in Visakhapatnam Municipality on 1-4-1965.

(b) Necessary estimates were already prepared for formation of Black topped surface road and drains to the 2nd cross main road in Malkapuram in ward No 35 and for formation of Black Top surface road to Malkapuram main road (1st cross road) in the same ward but on the request of the ward Councillor, the estimates were modified into cement concrete surface and the revised estimates are reported to be pending with the Municipal Council for sanction.

Towns where Super Bazars Started

17 —

852 Q —Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a the names of towns in our State where Super Bazars have been started ; and

(b) the names of other Towns where the Government have decided to start Super Bazars during the year 1972-73 ?

A.—

(a) In the following towns, Department Stores/Super Bazars have been started : –

1. Hyderabad, Old City, Malakapet, Secunderabad.
2. Visakhapatnam.
3. Vijayawada.
4. Guntur.
5. Warangal.
6. Kurncol
7. Makinada.
8. Rajahmundry. (Rennovation to the building is about to be completed).

(b) Under the Central Sector Scheme having growth and employment potential the Government of India have provided financial assistance of Rs 2 10 lakhs during 1971-72 for setting up Super Bazars/Department Stores at Chittoor. All preliminaries are being completed. The Department Stores is expected to start functioning this year. Like-wise there are proposals for selecting Nizamabad Co-operative Central Stores under the Central Sector Scheme and Sanctioning of Rs. 2. 0 lakhs for setting up the Department Stores during 1972-73. These proposals have to be forwarded to the Government of India for their acceptance.

MEDIUM IRRIGATION PROJECTS IN BHADRACHALAM AGENCY

18—

709 Q:—Sri M. Nagi Reddy:—Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Law be pleased to state:

(a) the names of Medium Irrigation Projects which have been investigated, in Bhadrachalam Agency;

(b) the names of the Projects therein which have been sanctioned;

(c) the names of the Projects therein which have been taken up for execution;

(d) when they will be completed;

(e) the extent of land to which irrigation facilities can be provided after completion of those projects; and

(f) the estimated expenditure of the said Projects?

A.—

(a) No Medium Irrigation Projects have been or are being investigated in Bhadrachalam Agency. However one Medium Irrigation Scheme by name Taliperu Reservoir Scheme at Peddamedisileru village in Nugur taluk of Khammam District which envisages irrigation facilities to an extent of 18,500 acres of which a major portion will lie in Bhadrachalam taluk, is under detailed investigation. The cost of the proposed scheme as per line estimate is about Rs. 247.87 lakhs.

(b) to (f) Do not arise.

REBATE TO WEAVERS SOCIETIES

19—

261 Q.—Sri P. V. Ramana:—Will the hon. Minister for Handlooms and Co-operative Factories be pleased to state:

The amount paid to the Weavers Societies towards rebate during years 1967-68 to 1971-72 and the amount outstanding payment now?

A.—

Amount paid to the Weavers Societies towards rebate		Amount outstanding payment now
Year	Amount (Rs. in lakhs)	(Rs. in lakhs lakhs)
1967–68 ..	27.98	
1968–69 ..	37.31	18.66
1969–70 ..	33.20	
1970–71 ..	59.36	
1971–72 ..	85.00	

GUBBALAMANGI PROJECT IN BHADRACHALAM AGENCY

20—

770 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether Gubbalamangi Project in Bhadrachalam Agency has been sanctioned ;

(b) if so, the estimated expenditure therefor ;

(c) when the work has been taken up ;

(d) by what time the work will be completed ;

(e) the reasons for the delay ; and

(f) the extent of land that will be irrigated under the project after completion ?

A.—

(a) The Chinnagubbalamangi Vagu Project is a sanctioned scheme.

(b) Rs. 13.66 lakhs including direct and indirect charges.

(c) In 1965-66.

(d) It is programmed to complete the work by end of March, 1973. However water for irrigating 500 acres was let out in 1971-72.

(e) Due to breach of bund in June 1966 and also due to termination of contracts of the first and second contractor for their failure to complete the work.

(f) 2,550 acres.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

Mr. Speaker :—Regarding the Call Attention No. 1 this is now sent to the Minister for Marketing. The Minister for Marketing has requested for some more time to answer it. So I am tabling it. Now we shall take up the 2nd Call Attention.

re: Stoppage of loans suddenly to the ryots by the Banks after the promulgation of ordinance prohibiting alienation of Lands.

The Minister for Co-operation (Sri B. Subba Rao) :-The Andhra Pradesh Agricultural Lands (Prohibition of alienation) ordinance 1972, prohibits alienation of Agricultural lands, only of such persons whose holding (or in the case of a member of a family, the aggregate of the holding of all the members) is in excess of four hectares (10 acres) in the case of wet lands and ten hectares [illegible] acres) in the case of dry lands. It was brought [illegible] the notice of Government that in the wake of the [illegible]

Ordinance an impression has been created that agricultural credit agencies. like land Mortgage Banks and Commercial Banks have stopped advancing credit to agriculurists.

In view of the above apprehensions, a meeting of the representatives of Co-operative Land Mortgage Bank and the Commercial Banks was convened by Government and it was ascertained from them that no instructions had been issued by these banks to their branches not to advance credit to persons whose holdings are below the limits specified in the Ordinance. The Government made it clear that the Ordinance should not come in the way of advancing credit to persons whose holdings are below the limits specified therein as alienation, including sale of such lands is not prohibited by the Ordinance. The credit agencies have agreed to issue appropriate clarifications to their branches in this regard. A press note has also been issued clarifying the above position and all the Collectors have been requested to see that if any person whose lands are not affected by the prohibition contained in the Ordinance, is experiencing any difficulty in obtaining credit either from the Land Mortgage Banks or from the Commercial banks, such difficulties are resolved expeditiously to enable them to obtain credit. The Andhra Pradesh Co operative Central Land Martgage Bank has specifically instructed all the Primary Land Mortgage Bank not to create any obstacles in issuing loans to the farmers owning lands within the ceiling and that they should not make the Ordinance an excuse for denying or delaying loan to the farmers.

It is not correct to say that land Mortgage Banks have stopped advancing loans to ryots. Loans are not being given only to those, whose holdings are over and above the limit specified in the Ordinance. This position applies in the case of tractor loans also. However where two or more persons, each having holding within the specified limit apply jointly for purchase of a tractor, loans are being advanced, Similarly where one applicant, owning land, below the ceiling limit, is prepared to meet the balance of the cost from his own resources, loans are advanced.

It is also not correct to say that the majority of the middle and small ryots could not secure loans from the banks for the kharif season. The loans are being advanced by credit agencies to those, whose holdings are less than 4 hectares of wet land and 10 hectares of dry land.

Sri C. V. K. Rao :—A point of order Sir. Now the statement is a statement emanating from the Minister. The Department may assist him in preparing the statement. That is a different matter, altogether. I cannot understand that when the statement is placed it should be signed by the Secretary to Government. It should be signed by the Minister concerned. He is making the statement. So, whatever may be the agency under the Minister that prepares the statement, it is not proper and it is also not correct and dignified

that the statement should go in the name of an official and the Ministe should read it as though he is a school boy here. It has come in the name of Sri B. p. R. Vital and you have to give a ruling on it' that the statement is a statement given by the Minister to the House.

Mr. Speaker :—I caught you point. I will examine the position.

Sri C. V. K. Roa—It is signed here Sir.

Mr. Speaker :—I have seen, why it should not be singed or whether there is any point in what you said. Let me take sometime to examine and then give my opinion on that.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, కాల్ ఎటెన్షన్ యిచ్చింది పది ఎకరాల పైనున్నటువంటి రైతుల విషయము, మంత్రిగారు చెప్పింది పది ఎకరాల లోపువున్న రైతుల విషయము. ఇద్దరికి అప్పు దొరకడము లేదు. ఎందుకంటే పది ఎకరాలకు పైన వుండనే వుద్దేశ్యముతో, అట్లాంటి రైతులకు స్టేట్ బ్యాంకుగాని ప్రైమరీ లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్సుగాని అప్పులు యివ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నాయి. పది ఎకరాలకు పైన ఒక సెంటు ఎక్కువ వున్న యివ్వడము లేదు. పది ఎకరాల లోపువున్న రైతులకు కూడా అప్పు యివ్వడం లేదు, ఎందువల్లనంటే, ప్రైమరీ ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్సు, జూన్ ఆఖరు అని కో ఆపరేటివ్ యియర్ ఎండింగ్ అని లెక్కలు చూచుకోవాలనే వుద్దేశ్యముతో గత రెండు మాసాల నుండి అప్పులు యివ్వడము లేదు. వచ్చినటువంటి ట్రాక్టర్సు అమ్ముడు పోలేదు. ఫెర్గుజన్ ట్రాక్టర్సు కొరకు అప్లయి చేసుకున్న తరువాత అయిదు సంవత్సరాలు అయినా అవి ఆర్డుగా వస్తున్నాయి. అవి వచ్చినా కూడా అప్పు యివ్వడానికి ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్సుగాని స్టేట్ బ్యాంకు గాని పది ఎకరాలకు మించిన రైతుకు యివ్వడానికి ముందుకు రావడము లేదు. పది ఎకరాల లోపు రైతులు యిద్దరు ముగ్గురు కలసి ఒక ట్రాక్టరు కొనుక్కోవచ్చుని అన్నారు. అటువంటి సంఘటనలు జరుగలేదు, జరగడానికి వీలు లేదు. ఇక్కడ కూర్చుని చెప్పే మాటలు గాని, అక్కడ రైతులకు అప్పు పుట్టకుండా పోయిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఇటీవల కన్‌సరన్డ్ కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంట్ అధికారులు బ్యాంకు అధిపతులు కూర్చుని క్లారిఫై చేయించుకో వచ్చు. వాస్తవంగా ఏమి జరుగుతుంది? సామాన్యంగా యీ బిజినెస్ దారుల మనస్తత్వం ఎట్లా వుంటుందంటే, ఏ సమయం ఎట్లా వస్తుందో అని చెప్పి అప్పులు యివ్వడము లేనిమాటవాస్తవము. రెండవది, యీ కొత్త సూచనల ప్రకారము మార్పు జరుగుతున్నప్పుడు, పట్టణాలలో ఖాళీ స్థలాలను అమ్మడమనేది నిషేధించే వుత్తర్వు ప్రకారము మరి 16 కి. మీ. మున్సిపల్ లిమిట్సు గ్రామాలలో వున్న చిన్న రైతుల పరిస్థితికి ఈ వివరణ ఎట్లా వర్తిస్తుంది. ఆది శాస్త్ర వివరంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఆపలేదు అన్నారు, మే నెల యీ ఆర్డినెన్సు యిష్యూ అయిన తరువాత ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్ ద్వారా కమ్మర్షియల్ బ్యాంక్స్ ద్వారా. యితర సొసైటీస్ ద్వారా యిప్పటి వరకు యిచ్చిన అప్పు ఎంత? కంపేరిటివ్‌గా పోయిన సంవత్సరము యిదే పిరియడ్‌తో పోల్చుకుంటే - ఆ ఫ్యాక్ట్ చెబితే సరిపోతుంది. రెండవది, పది ఎకరాల తరి 25 ఎకరాల మెట్ట కంటే ఎక్కువ వున్నవారికి అప్పు యివ్వ కూడదని ఏ నార్మ్స్ ప్రకారముగా డిసిషన్ తీసుకున్నారు: ట్రాన్స్‌ఫర్‌ను ఆపడానికి ఆర్డినెన్స్‌ను తీసుకువచ్చారంటే దానిని కొంత అర్థము చేసుకోడానికి వీలు వుంది, పది ఎకరాల రైతు పరిస్థితి ఏమి వుంది. ఎకనామిక్ స్టాండర్డ్ ఏమి ఉంది. ఆ డిస్పారిటీస్‌ను చూడకుండా పూర్తిగా ఆర్బిట్రరీగా ఏ బేస్‌మీద ఏ నార్మ్స్‌మీద ప్రభుత్వము యీ డిసిషన్ తీసుకున్నది? What is the background behind it? దానిని వివరముగా ఎక్స్‌ప్లైన్ చేస్తే బాగుంటుంది. అంతే గాకుండా గత 25 సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నప్పటికి రూరల్ అండ్ అర్బన్ ఏరియాస్‌లో వున్న తారతమ్యాలు పెరుగుతున్నప్పుడు మరి పట్టణాలలో వున్నవారు యిండివిడ్యువల్ లక్షల రూపాయల ఇండస్ట్రీస్ ఆస్తులు కలిగివున్నప్పుడు ఏ అందాజపైన ఏ స్టాండర్డ్‌పైన రైతుకు పది ఎకరాలు అని నిర్ణయించారో దానిగురించి ప్రభుత్వ వైఖరి ఏమిటో చెబితే బాగుంటుంది. ట్రాక్టర్స్ విషయము. అగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్‌లో ట్రాక్టర్సు అమ్ముడుపోక వున్నవి ఎన్ని? దాని మీద ప్రభుత్వము యిన్వెస్ట్ చేసిన సొమ్ము ఎంత? ఆ విషయము ఎక్స్‌ప్లైన్ చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము ఒక సంస్కరణ తెస్తే ఆ సంస్కరణ వల్ల మేలుకు బదులు హాని జరిగేదిగా తయారు అవుతున్నది. క్రెడిట్ దొరకడము లేదు. ఆ విషయము యిక్కడ గగ్గోలు పెడితే ఆ యింప్రెషన్ సరిగా లేదని చెప్పడం న్యాయము గాదు. ఆ యింప్రెషన్ సరిగాదంటే, మరి ఎంత మందికి క్రెడిట్ యిచ్చారనేది వివరాలు లేవు. ఆ డాటా అందజేయమని అడిగాము. అది చెబితే తెలుస్తుంది రైతులుఅప్పులుపుట్టడం లేదంటున్నారు. ఆర్డినెన్స్ వర్తించేవారికి ఇవ్వరాదన్నారు. తక్కువ ఉండే రైతులకు ఇవ్వరు. వారు చే చేయలేరని. ఎక్కువగా ఉండేవారికి ఎలాగు ఇవ్వడము లేదు. ఇదంతా చూస్తే ఏదో మాయగా ఉంది. కనుక ఏ ఏ జిల్లాలో ఎంతెంత మంది ఏఏ బాంకులు అప్పు యిచ్చాయి అనేది ఒక డాటా ఇవ్వండి. రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు కాబట్టి ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నమయింది. మాకు సరయిన డాటా కావాలి.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ఇందులో సన్నకారు రైతులకు కాని మధ్యరకం రైతులకు కాని అప్పులు యివ్వడం లేదన్నారు. సన్నకారు రైతులకు లోన్సు యిస్తున్నారు. ఆపలేదు, స్ట్రిక్టుగా కలక్టరులకు బ్యాంకులకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్

ఇవ్వబడ్డాయి. పది ఎకరాలు వెట్ లాండు 25 ఎకరాలు డ్రయి లాండు ఉన్న వారికి లోన్సు రావంటున్నారు. ఆర్డినెన్స్ ద్వారా పరిమితిపైన ఉన్నవారికి రాదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—లాండు మార్టిగేజి బ్యాంక్సుగాని కమర్షియల్ బ్యాంక్సు గాని ఎంతమందికి ఎంత లోన్సు యిచ్చారో డాటా చెప్పండి. మీరు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చామంటున్నారు కాని అక్కడ రైతులు ముట్టడము లేదంటు న్నారు.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి. వివరాలు లేవు. తరువాత తెప్పిస్తాము.

Mr. Speaker:—Three or Four days ago it was sent to the Minister. How do you expect the Minister or the Government to collect all the information throughout the State within 3-4 days

The Chief Minister (Sri P. V. Narasimha Rao) :—I have a little submission, Sir. I have just come from the Chamber ఇప్పుడు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో బ్యాంక్సు రైతులకు అప్పులు యిస్తున్నారా లేదా అనే విషయం జిల్లా ప్రతినిధులతో మాట్లాడాను రాష్ట్ర స్థాయిలో కూడా బాంక్సు ప్రతినిధులతోను వారిని పిలిపించి చర్చిస్తాను. కొద్ది రోజులలో సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తాము. ఇదివరకు వారు పేద రైతులకు, చిన్న రైతులకు అప్పులు ఇచ్చినవి నేషనలైజేషను అయిన తరువాత ఎలాగ ఇచ్చారు అనేది సమీక్షిస్తాను అన్ని బ్రాంచెస్‌నుంచి వివరాలు తెప్పించాలి. నేను కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి శ్రీ చవాన్‌గారితో కూడ మాట్లాడాను. వారు మొత్తం దేశం అంతా సమీక్షించాలన్నారు, వారె సమీక్షిస్తామన్నారు. నేను కూడ మన రాష్ట్ర స్థాయిలో సమీక్షించి సన్నకారు రైతులకు ఉపయోగకరంగా ఉండేట్లుగా రూపొందించాలనే విషయం గుర్తించాము. బ్యాంక్సు సన్నకారు రైతులకు అప్పులివ్వడములో ఇబ్బంది లేదన్నారు. ఇంకా సీజను ప్రారంభం కాలేదు. జులై మొదటి వారములో సీజను ప్రారంభమయి అగస్టునుంచి సెప్టెంబరువరకు ఉంటుంది. ఇంకా సీజను ప్రారంభం కానిదే ఎలాగ ఇవ్వడమంటున్నారు. ఒక విజయవాడ గుంటూరు ఫోర్గట్టా కాకుండా యీ సమాచారం అంతా ఇస్తాము. తిరిగి మనము ఒక మూడు మాసములలో సమావేశం అయినప్పుడు యీ విషయం చర్చించవచ్చు. సన్నకారు రైతులకు లోన్సు ఇవ్వడములో ఏ విధమైన ఇబ్బంది లేదని, బాంకులు జాతీయం చేయడములోగల ఉద్దేశము తమకు తెలుసునని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—మొత్తం సమీక్షించి ఓవర్ ఆల్ పరిస్థితి ఎలాగ చూడాలనేదానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. కాని యీ రోజు సన్నకారు రైతులు యీ కరువు రోజులలో విత్తనాలకు, భూములు దున్నడానికి పశువుల మేతలకు పెట్టుబడి పెట్టుకోలేకుండా ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితులలో డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ ఏజన్సీ అపడమువలన రైతులు గగ్గోలు పెడుతున్నారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితి ఏమిటను

అప్పు లివ్వడములేదు కాని అప్పులు వసూలు చేస్తున్నారు. కమర్షియల్ బ్యాంకులు గాని, లాండు మార్టిగేజి బ్యాంకులుగాని, కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులుగాని అప్పులు ఇవ్వడంలేదు సరికదా అప్పులు వసూలు చేస్తున్నారు. మీరు సమీక్ష చేస్తామంటే డిలే అవుతుంది. అందువలన రైతులు ఇప్పుడు వర్షాలు పడ్డాయి, సీజను వచ్చింది వారు ఫెర్టిలైజర్సు కొనుక్కోడానికి భూములు దున్నుకోడానికి పెట్టుబడులు లేక ఇబ్బంది పడుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అప్పులు ఇవ్వడానికి అప్పులు వసూలు చేయడానికి ఏమీ సంబంధం లేదు. వసూలు చేసుకోవడం వేరు. పది ఎకరాలకు పైబడ్డవారికి అప్పులు ఇవ్వడంలోను తక్కువ ఉన్నవారికి అప్పులు ఇవ్వడం లేదనేది సమీక్షించాలి. ఓవర్ డ్యూ అయితే ఏమి చేయాలనేది ఉన్నది. అందుచేత ఇవ్వడము లేదు. ఆర్డినెన్స్ వలన అప్పు ఇవ్వడంలేదనేది ఉంది. ఓవర్ డ్యూ ఉంటే బ్యాంకులు ఏమి చేయాలి మనం ఏమి చేయాలి అనేది కూడ ఉంది. అప్పులు వసూలు చేస్తున్నారంటె, కరువు కాటకాలువచ్చాయి అంటె వాయిదా కావాలంటే పరిశీలిస్తాము,

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—సన్నకారు రైతులకు ఎంతమందికి ఇచ్చారు లాండు మార్టిగేజి బ్యాంకులుకాని, కమర్షియల్ బ్యాంకులుగాని ఆ డాటా కావాలి. ఆగస్టులో సమీక్షిస్తాము. తరువాత సమావేశంలో చర్చించవచ్చు అంటె కాదు. ఈ శాసన సభా సమావేశంలోనే ఎవరికి ఎంతెంత అప్పులిచ్చారో ఆ డాటా మాకు చెప్పాలి. బ్యాంకులకు భయం ఏమంటె చిన్న రైతులకు ఇచ్చిన అప్పులు రావేమోనని.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—సి. వి. కె. రావుగారి బాధ ఎక్కువగా ఉన్నది. మాకు సీజను జూలై మొదటివారం నుంచి ప్రారంభమవుతుంది. ఆగస్టు నుంచి సెప్టెంబరు వరకు సీజను, సీజను ప్రారంభం కాకుండా ఎలాగ ఇవ్వడము?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అప్పులు అడగగానే ఇవ్వాలి గాని ఎప్పుడో ఇస్తామంటే ఆ సమాధానం నాకు నచ్చలేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—10 ఎకరాలకు పైన ఉన్న రైతులకు ఈ ఆర్డినెన్సువల్ల ఇవ్వడం లేదు. 10 ఎకరాల లోపు ఉన్నవారికి మాత్రమే ఇస్తామని అంటున్నారు. కాని లోపు ఉన్న వాళ్ళకు కూడా ఇవ్వడం లేదు. ప్రైమరీ లాండు మార్టుగేజి బ్యాంకుల ఇయర్ ఎండింగు అనే ఉద్దేశంతో అసలే ఇవ్వడం లేదు. వాళ్లు కలతనులో ఉన్నారు. రెండు మాసాలనుంచి ఇవ్వడం లేదు. రెండవది—ఎవరైనా 10 ఎకరాలకు పైన ఉండే రైతుకు అయినా 10 ఎకరాలవరకే పరిమితం చేసుకొని దానిని హైపోతకేట్ చేయించుకొని అప్పులు ఇవ్వవచ్చు కదా. అసలు ఇవ్వము అని అనడం ఎందుకు? వచ్చిన ట్రాక్టర్లను అంతా ఉపయోగించుకోకుండా ఫుడ్ ప్రొడక్షనుకు ఏది అయితే ఉపయోగపడుతుందో దానిని మనం తీసుకోకుండా నిరాకరించడం ఎందుకు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఫుడ్ ప్రొడక్షను మాట దేవుడెరుగు కాని ఇప్పుడు మనం ఏమైనా చేస్తే అది మొట్టమొదట భూస్వాములకు ఉపయోగపడదు. అదేమీ చేయదలచుకోలేదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ స్లోగనుతో మాత్రం అందరినీ అన్యాయం చేయడం న్యాయం కాదు. కేవలం భూస్వాములు భూస్వాములని 10 ఎకరాల ఒక్క సెంటు భూమి ఉన్నవాడు భూస్వామి అవుతాడా ?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తూ అప్పులు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదంటే భూస్వాములు అంటున్నారు. తాతాచార్లుగారు అంటే పీర్ల పండుగ తాతాచార్లుగారు అన్నట్లు సమాధానం ఏమిటో నాకు అర్థం కాలేదు. ఇప్పుడు ముఖ్యంగా వారు చెప్పేడప్పుడు ఒక్కొక్క సెన్సెన్సుకు కాంట్రడిక్షను ఉంది. ఒకటి—ఇస్తున్నారా అంటే ఇస్తున్నాము అన్నారు. 10 ఎకరాలపైన ఉన్నవారికి ఇప్పుడు ఇవ్వడం లేదని అంటున్నారు. ఇంత వరకు ఆ ప్రోబ్లమ్ మీద ఎనాలసిస్ లేదు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి కరువు పరిస్థితులలో కూడా లోన్సు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఆ లోన్సు వసూళ్లను ఆపించి చేయాలని కోరుతున్నాను. కాబట్టి మీరు దయచేసి ఇటువంటి జీ.ఓ.లను ఆపి ఈ లోన్సు ఎక్స్పెడైట్ చేయించి వారికి కాస్తో కూస్తో పెట్టుబడి కలుగ జేస్తారా ? ఆర్డినెన్సు ఇష్యూ చేయడంవల్ల ప్రయివేటు ఎంటర్ ప్రైజుల ద్వారా కూడా అప్పువసతి ఎవరికి లేదు. చిన్న, పెద్ద అని బేధం లేకుండా ఎవరికి దొరకడం లేదు.

(జవాబు లేదు)

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 10 ఎకరాల లోపు ఉన్నటువంటి రైతు దగ్గర భూస్వాములు ఇచ్చిన అప్పులన్నీ కూడా బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. అందుకోసం ఇప్పుడు ఈ ప్రయివేటు అప్పులను [illegible] మారటోరియం ప్రకటించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సిద్ధంగా ఉన్నారా ?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ [illegible] రెడ్డి :—అధ్యక్షా, [illegible] స్టేట్ బ్యాంకు [illegible] [illegible] కాదు కాని [illegible] [illegible] లేవని అన్నారు.

శ్రీ [illegible] :— [illegible]

శ్రీ బి. వెంకటరెడ్డి :— మా తాలూకాలో రెండు గ్రామాలకు తప్ప మిగిలిన గ్రామాలకు అప్పులే ఇచ్చేది లేదని కూడా వారు చెప్పారు. కనుక చీఫ్ మినిస్టరుగారు చిన్నకారు రైతు అంటే ఎవరు, పెద్ద కారు రైతు అంటే ఎవరు, మధ్య కారు రైతు అంటే ఎవరో డిఫైను చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదేమీ లేదు

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా. ఈ ఆర్డి నెన్సువల్ల 10 ఎకరాల పైన ఉన్న వారికి ఇప్పుడు అప్పులు మంజూరు చేయడం లేదు. 10 ఎకరాలు లోపు ఉన్న వారికి ఇవ్వడానికి జూలై మొదటి వారం వరకు అప్పులు ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేమని బ్యాంకువారు ఇంకా మొదలు పెట్టలేదు. కాని కలెక్షన్సు మాత్రం తీవ్రంగా చేస్తున్నారు. కాబట్టి చీఫ్ మినిస్టరుగారు దయచేసి ఆ కలెక్షన్సును పోస్టుపోన్ చేయడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఈ బ్యాంకులన్నింటినీ వసూలు చేయడం మాని వేయమని చెప్పేటటువంటి అధికారం మనకు లేదు. మన లాండు మార్టిగేజి బ్యాంకు, సి. సి. బ్యాంక్సు ఏమైనా ఉంటే వాళ్ళ పరిస్థితి ఏమిటి, వాళ్ళ ఓవర్ డ్యూ ఏమిటి చూడవలసిన పరిస్థితి కూడా ఉంటుంది. వాళ్లు ఓవర్ డ్యూ అయితే మళ్లీ రిజర్వు బ్యాంకునుంచి వాళ్ళకు రాదు. ఇవన్నీ చూడవలసి ఉంటుంది. మనం ఎవరి మెప్పు కొరకో ఆపి వేయండని అంటే రేపు మళ్లీ ఇవ్వండి అనే పరిస్థితి కూడా మనకు ఉండదు. కనుక అది అంత సులభమైన పరిస్థితి కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

PRESENTATION OF PETITIONS

Mr. Speaker .—Mr. Sreenivasul Reddy will now present the petition .

re : VAKADU INSTITUTIONS

Sri Nallapareddi Srinivasulu Reddy :—Sir, I present a petition singned by 1150 petitioners requesting to order for reinvestigation so as to enable the people of non-delta taluks of Nellore District, of Gudur, Sullpurpet, Venkatagiri, Atmakur Rapur and Kavali taluks to have the benefits of Somasila Project waters in the first phase.

re : SOMASILA PROJECT

Sri Nallapa Reddi Sreenivasaul Reddy :—Sir, I present a petition signed by 5,823 petitioners regarding misappropriation, mismangement and immoral acts in the hostels and educational institutions in Vakadu and tidanagar, Nellore district run by private management, with a request to refer the allegations to the Central Bureau of Investigation and to provincialise the said hostels and educational institutions.

Mr. Speaker :—Petitions presented.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

[illegible] Amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964.

Sri K. Prabhakar Reddy :– Sir, I beg to re lay on the Table under sub-section (3) of section 133 of Motor Vehicles Act, 1939, copies of the following notifications containing amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964.

1. G. O. Ms. No. 1674, Home (Transport–I) Department dated 15-11-1971.
2. G. O. Ms· No. 1955, Home (Transport–I) Department dated 23 12-1971.
3. G. O. Ms. No. 1998, Home (Transport–I) Department dated 30-12 1971.

(ii) re :Amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules.

Sri K. Prabhakar Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table under sub section (3) of section 133 of Motor Vehicles Act, 1939, copies of the following notifiaations containing amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964.

1. G. O. Ms. No. 296, Home (Transport–I) Department dated '-3-1972.
2. G. O. Ms. No. 352, Home (Transport–I) Department dated 10-3-1972.
3. G. O. Ms. No. 358, Home (Transport–I) Department dated 13-3-1972.
4. G. O. Ms. No. 381, Home (Transport–I) Department dated 17-3-1972.

Mr. Speaker :—Papers laid on the Table.

REPORT OF THE REGIONAL COMMITTEE

(1) Fifth Report of the Sub-Committee on Services.
(2) First Report of the Sub-Committee on Agriculture.

The Chairman Regional Committee (Sri K. Rajamallu) :—Sir, I beg to lay on the Table under Rule 186 (2) (b) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly a copy in each of the following Reports as adopted by the Regional Committee on 15-2-1972, and sent to the Government.

(1) Fifth Report of the Sub-Committee on Services on service matters ; and
(2) First Report of the Sub-Committee on Agriculture, Co-operation and Industries on Indo-Nippon Precision Bearings Limited, Republic Forge Co Ltd., and the Hyderabad Allwyn Metal Works Limited.

Mr. Speaker :—Reports laid on the Table.

PRESENTATION OF THE REPORTS OF THE REGIONAL COMMITTEE

re :-The Andhra Pradesh Agricultural Lands (Prohibition of Alienation) Bill, 1972.

Sri K. Rajamallu :—Under Rule 184 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I beg to present the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee, on the Andhra Pradesh Agricultural Lands (Prohibition of Alienation) Bill, 1972.

re: The Andhra Pradesh Vacant Lands in Urban Area (Prohibition of Alienation) Bill, 1972.

Sri K. Rajamallu :—Under Rule 184 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I beg to present the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee, on the Andhra Pradesh Vacant Lands in Urban Areas (Prohibition of Alienation) Bill, 1972.

Mr. Speaker :—Reports presented.

STATEMENT

re: Increase in bus fares for Town Services other than Hyderabad and Secunderabad.

Sri K. Prabhakar Reddy :—With the permission of the Hon'ble Speaker, I wish to announce that it is proposed to increase the bus fares for town services with effect from 1-7 1972 other than the twin cities of Hyderabad and Secunderabad as follows.

"10 paise each for the first stage and the second stage of not less than two kilometers each and five paise for every subsequent stage of two kilometers thereafter, as against 8 paise and 6 paise respectively."

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1972-73 GENERAL DISCUSSION.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన ఈ బడ్జెటును చదివినప్పుడు. వింటూఉంటే చాలా బాగానే, ఆనందదాయకంగా ఉన్నది. వారు చెప్పిన విషయాలన్నీ, వినినా, చదివినా, ఇది రేపో, నేడో ఆంధ్రదేశంలో సర్వ సుఖాలు అవతరించబోతున్నాయా అనేవిధంగా రూపొందించబడింది. అయితే అది ఎంత సేపు? ఈ భ్రమ లోకములో ఉన్నంత సేపే గాని వీధిలోకి వెళ్ళితే, ఆ ప్రజలను చూస్తే ఉన్న పరిస్థితులను తెలుసుకొంటే, ఒక్కసారి ఆ భ్రమలు విరిగిపోయి, వాస్తవ పరిస్థితి, ఆ దారిద్ర్యాన్నంతా చూచేసరికి ఈ బడ్జెటు ప్రతిపాదనలు ఎంతవరకు ప్రజలకు [illegible] చేకూర్చునో అనే ఆలోచన చేయవలసివస్తుంది. స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 20 సంవత్సరాలు అయినా, ఇంత కాలము ప్రతి ఏడు ఒక ప్రణాళిక వేసి, [illegible]

గురించి చెప్పి మీకు విసుగు కల్పించదలచుకోలేదు. ఆ సమస్య మాత్రము వ్రేళ్లతో కూడుకొని ప్రతి శాఖలోను, ప్రతి యింట ప్రతి చోట ప్రవేశించింది. దానిని ఒక వార్ ఫుటింగుగా అదుపులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం కావాలి. అటువంటి ప్రయత్నం ఏమీ జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ప్రయత్నం జరగడానికి ఈ బడ్జెటులో ఎటువంటి సూచనలు గాని, ప్రతిపాదనలుగాని లేవు. నిన్న, మొన్న వర్షాలు పడడము ప్రారంభమైంది. కొంచెము చల్లబడింది. కాని ఈ ఏడాది ఉన్నంత తీవ్రమైనటువంటి, చాలా దీర్ఘమైనటువంటి వేసవి కాలము ఎప్పుడూ లేదు. దేశమంతటా కూడ వేసవి పంటలు అనేవి ఏమీలేకుండాపోయింది, జనప, వేరుశనగ మొదలైనటువంటి అన్ని పంటలు కూడ రైతాంగానికి ఆదాయాన్ని ఇచ్చి, తరువాత వరిపంటకు కావలసిన సహకారము ఇచ్చేటటువంటి పంటలన్నీ కూడా నశించి పోయినాయి. పశుగ్రాసము కూడ దొరకకుండా అయింది, నీరు కూడ లేక చాలా బాధ పడవలసివచ్చింది. ఏ పనులు చేయడానికి కూడ వేసవారికి అవకాశము లేకుండాపోయింది. ఇటువంటి స్థితిని నివారించడానికి అవసరమైనటువంటి సూచనలు ఏమీ కూడ లేవని మనవి చేస్తున్నాను. దేశమంతా కూడ ఒకసారి హడలిపోయింది. భూమి అంతా కూడ మండిపోయింది. ఆ విధంగా వచ్చినటువంటి ఈ ఉపద్రవమును గురించి ఈ బడ్జెటులో ఎటువంటి ప్రతిపాదనలు లేకుండాపోవడం చాలా విచారకరము. అందరము, ఈ శాసనసభలోను, ఇంకా ఇతరత్రా, రెప్రజెంటేషన్సు అన్నీ చేయడం జరిగింది. వాటికి తగినంతగా విలువ ఇచ్చేటట్లు కనపడడంలేదు. తరువాత బడ్జెటు ప్రతిపాదనలు ఎన్ని చేసినా గాని, ఎంత ఖర్చు చేసినా, ఎన్ని ప్లాన్సు వేసినా సరే, మొత్తము దేశానికి ప్రాధమికమైన సమస్య పాపులేషన్ ప్రాబ్లం. ఈ సమస్యను సాధ్యము చేసుకోవడంలో ఈ ప్రభుత్వము వారు ఘోరమైనటువంటి పరాజయాన్ని పొందినారని చెప్పక తప్పదు. 2½ పర్సెంటు పాపులేషను పెరిగిందిఅంటే సంవత్సరానికి 2.4 అంటే సంవత్సరానికి ఒక కోటిమంది ఎక్కువగా పెరుగుతున్నారు. మరి ఫ్యామిలి ప్లానింగు స్కీమ్సు ఇంతగా చేశాము, అంతగా చేశాము. విజయవంతంగా చేశామని ఎన్నో స్టేటుమెంట్సు విన్నాము. అవన్నీ కూడ వట్టి బూటకము, పొరపాటు [illegible] తేలిపోయింది. ఆ ప్రాబ్లం సాధ్యం చేసుకొననినాడు, ఏ ఇతర ప్రాబ్లం [illegible] సాధ్యంకాదు. అడ్మినిస్ట్రేషన్ గాని, సోషియల్ ప్రాబ్లమ్సు గాని, [illegible] యము గాని. ఏది సాల్వ్ చేయాలన్నా, ఆ పాపులేషను [illegible] సాధ్యము చేసుకోవాలి. దానియొక్క ప్రభావమ్సు, దానియొక్క [illegible] మైన [illegible] ప్రభావమ్సు, సరిగా అవగాహనచేసుకొని దానికి [illegible] చర్య [illegible] ప్రాబ్లముకు, [illegible] పుడుతూవుంటే, [illegible] 10 [illegible] నీరితో [illegible] [illegible]

సరిపోయేటటువంటి ఆలోచనలు ఏమి చేస్తున్నారు. ఈ బడ్జెటులో అటువంటివి ఎక్కడా లేవు. ఈ అనెంప్లాయిమెంటు పెరిగిపోతూవుంటె నాన్-ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, అదిచేస్తే దానితోపాటు కూడుకొన్నది ఇన్‌ఫ్లేషన్. ధరలు పెరుగుతాయి. ఇచ్చినటువంటి జీతాలకు తగిన ఉత్పత్తి లేనినాడు, ఉత్పత్తితో కొనేవారు ఎక్కువ, సరుకు తక్కువ అయి తప్పకుండా ధర పెరుగుతుంది. ఆ ఇన్‌ఫ్లేషన్‌తో అన్ని ప్రాబ్లమ్సు వస్తాయి. **An idle man's brain is the devils workshop.** ఇటువంటి పరిస్థితులలో అనెంప్లాయిమెంటు ఇంత ఎక్కువగా ఉంటున్నప్పుడు, మొత్తము మీద మనకు ప్రాథమిక, బేసిక్, ఫండమెంటల్ ప్రాబ్లం మన పాపులేషన్. ఈ పాపులేషన్ ప్రాబ్లం కంట్రోలు చేయడానికి సామాన్య విషయాలు చాలవు. రెండుకంటే ఎక్కువమంది బిడ్డలు కానటువంటి స్థితిని అదుపులో పెట్టాలి. కనుక మామూలుగా ఈ మెడికల్ ఎయిడ్సు మాత్రమే కాకుండా ఇద్దరికంటె ఎక్కువ మంది జన్మించినప్పుడు తగినటువంటి పన్ను వేస్తే విధానము ఉండాలి. అవిధంగా ఒకమాదిరి కంపల్షన్ ఉండి, భయపడేటటువంటి పరిస్థితిఉంటేగాని ఇది అదుపులో రాదు. లేనినాడు, దేశములో చాలా ప్రమాదమైనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఇక ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయిమెంటుగురించి ఇండస్ట్రీస్ పెడుతున్నారు అని చెప్పారు. ఇదివరకంటె ఈ పరిశ్రమల డిపార్టుమెంటు కొంచెము చురుకుగా పనిచేస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది. అయినప్పటికి ఈ ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయిడ్ ఎంతమంది ఉన్నారు? మన ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజెస్‌లో ఉన్నటువంటి స్టాటిస్టిక్సు బట్టి కొన్ని లక్షలు ఉండవచ్చు. వారికి తిరిగి తిరిగి విసుగెత్తి ఎక్కడకు వెళ్ళినా లాభములేదనుకొంటున్నారు. నాలుగు సంవత్సరాలు అయినా రిజిస్టరు అయి, వాళ్లను పిలిచేవాళ్లు దిక్కులేదు. ఇప్పుడు చేసినటువంటి బడ్జెటులో ప్రతిపాదనలన్నీ కలిపి 2,3 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చేవి కావచ్చు. కాని ఎన్నో లక్షలమంది ఉన్నారు. వీరందరినికూడ ఏ విధంగా అబ్‌సార్బ్ చేయాలి అనేదానికి ప్రతిపాధనలు కన్పడడంలేదు. రూరల్ ఏరియాస్‌లో అన్ ఎడ్యుకేటెడ్ అన్‌ఎంప్లాయిడ్ పీపుల్ చాలా మంది ఉన్నారు. వారికి క్వాలిఫైడ్ ఎడ్యుకేషన్ లేదు. అటువంటివారు ఎంతమంది ఉన్నారో ఆ లెక్కలు లేనందువల్ల వారిని గురించిన ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు. భూమిమీద భారము ఎక్కువ అవుతున్నది. ఇపుడు వారిని ఎగ్రికల్చర్ సెక్టార్ ఎబ్‌సార్బ్ చేయగలిగేదిలేదు. ఇపుడు భూపరిమితిని కూడ తగ్గించే ఏర్పాటు జరుగుతున్నది. ఈ అన్‌ఎడ్యుకేటెడ్ అన్‌ఎంప్లాయిడ్ గురించి ఏ స్కీములేదు. ఏవైనా ఉన్నవి నామకహా ఉన్నవి. బడ్జెటులో అర్బన్ సైడ్ మైండ్ ఎక్కువయి చేయబడుతున్నదిగాని రూరల్ సైడ్‌కు ఇవ్వవలసిన ఎంఫసిస్ బడ్జెటులోగాని ప్రతిపాదనలలోగాని కానవాలలోగాని ఎక్కడాను కనపడవు. చాలా మంది వ్యవసాయంతో కలిసి ఉన్నవారిలో ఉన్నారు. మంత్రులలో చాలా రికి వ్యవసాయంతో కలిసివున్నవారే. కాని మొత్తంమీద పట్నో ఒక డిఫెక్టు వుంది. ఆ డిఫెక్టు పవర్‌ఫుల్ అయి ఈ రూరల్ ఓరియంటెడ్ మైండ్‌తో మహించి. రూరల్

అన్ఎంప్లాయిమెంట్ ప్రాబ్లమ్ పరిష్కరించటానికి అక్కడ పరిశ్రమలు ఎక్కువ పెట్టటానికి ఎలక్ట్రిఫికేషన్, తగిన ఫెసిలిటీస్ ఇవ్వటానికి ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. బలహీనవర్గాలవారికి ఏమి చేస్తున్నాము ? బలహీనవర్గాలవారి అభివృద్ధికి కృషిచేస్తున్నామని, వారు వారి వృత్తులు చేసుకొనటానికి, లాభదాయకంగా వృత్తి చేసుకొనటానికి మేము ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని చెప్పారు. అంతకంటే ప్రధానమైనటువంటి ఫండమెంటల్ చేంజ్ కొరకు ప్రయత్నం జరగాలి. ఆ ప్రయత్నానికి ఎటువంటి ఏర్పాట్లులేవు ఉదాహరణకు ఒకటి చెబుతాను. కుమ్మర్లు ఉన్నారు. ఆ కుమ్మరి వృత్తిలో ఉన్నవారు చాలా కాలమునుంచి మట్టినలుపుకొని దానితో వస్తువులు, కుండలు చేస్తూవున్నవారు ఆజన్మాంతం ఆ మట్టి నలుపుకొని, సగం బట్టతో ఉంటూ జీవించడమేనా ? ఇపుడు ఆ వృత్తి క్షీణిస్తున్నది. వారు ఆధునిక జీవిత విధానం నడిపేటట్లు చేస్తారా ? అని అడుగుతున్నాను. వెనుకబడిన వర్గాలు ఉన్నవి. వారు నాగరిక జీవిత విధానంలోకి వచ్చేటట్లు ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇరిగేషన్ విషయమై వంశధార గురించి యీ బడ్జెటులో చెప్పారు. మా ప్రాంతానికి పార్వతీపురం, బొబ్బిలి, సాలూరు తాలూకాలకు కావలసిన స్కీములు గురించి బడ్జెటులో ఎట్టి ప్రతిపాదనలు లేవు. నేను క్రిందటి సారి నాలుగైదు స్కీమ్సు నా మెమొరాండంలో ముగ్గురు మంత్రులకు ఇచ్చాను. వారు చేస్తాము, వస్తాము, చూస్తాము అన్నారుగాని ఏమీ జరగలేదు. నాకు ఒక లోపం కనిపిస్తున్నది. ఆ ముగ్గురు ఇరిగేషన్ మంత్రులు యీ ప్రాంతంవారు అయిపోయారు. మా ప్రాంతానికిచెందిన ఇద్దరు మంత్రులలో ఒకరికి ఇరిగేషన్ పోర్టిఫోలియో యిస్తే బాగుంటుంది. జంజావతి అనే స్కీము వుంది. 50 సంవత్సరాల కాలం అయింది. ఏదో ఆటంకంతో ఆ స్కీము 50 సంవత్సరాల కాలం నుంచి పడుకోటం జరుగుతున్నది. దానిని లేవదీసేవాళ్లు లేరు. వరాహ నదిమీద ఒక చిన్న స్కీము 10 వేల రూ.లు ఖర్చుపెడితే వేల ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చేటటువంటిది మంత్రిగారికి మనవిచేసుకొన్నాను. వాటిని చూసి శ్రద్ధ తీసుకొనే మంత్రి కనబడటంలేదు. ఈ ఇరిగేషన్ మంత్రులంతా యీ కోనవారు అయినారు. మా కొనకు చెందిన మంత్రికి ఇరిగేషన్ పోర్టిఫోలియో ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పల నరసింహాభుక్త (హరిశ్చంద్రపురం) :— అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక మంత్రిగారు చక్కని బాలెన్స్‌డ్ బడ్జెటు మనకు సమర్పించినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాము. చక్కగా తయారుచేసిన యీ బడ్జెటులో మా కోస్తా ప్రాంతాలకు, సర్కారు జిల్లాలకు కొంత అన్యాయం జరిగిందని చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను: శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కొన్ని మెట్ట ప్రాంతాలు ఉన్నవి. 10 సంవత్సరాలనుంచి రికరింగ్ డ్రౌట్‌తో బాధపడుతున్న ప్రాంతాలు అవి. ఆ కరువు ప్రాంతాల విషయమై శాశ్వతమైన కరువు నివారణ పథకాలు చేపట్టే విషయం యీ బడ్జెటులో చూపించలేదు. అందుకు యీ బడ్జెటులో ప్రొవిజన్ కల్పించడంలేదు. నర్సం పేట, కొక్కిలి, చీపురుపల్లి, [illegible]

తాలూకాలు గత 10 సంవత్సరాల నుంచి డ్రాట్‌తో ఉన్నవి. ఈ సంవత్సరం కూడ క్షామ పరిస్థితులు ఉన్నవి. ఇంతవరకు అక్కడ ప్రజలకు తినటానికి తిండి లేదు. ఈ సంవత్సరం క్షామం ఎంతవరకు వచ్చిందంటే- అక్కడి ప్రజలకు త్రాగటానికి మంచినీరుకూడ లేని తీవ్రమైన దుర్భిక్షపరిస్థితికి దారితీసింది. నాకు నిన్న ఒక లెటర్ వచ్చింది. ఇప్పటికీ మా నర్సంపేట తాలూకాలో వర్షాలు లేవు. విత్తనాలు చల్లలేదు. విత్తనాలు వేసే టైమ్ దాటిపోయింది. డ్రైయిక్రాప్స్ వేయటానికి టైమ్‌లేదు. వరినారు పోసే అవకాశం యీ సంవత్సరం కనుపించటంలేదు. ఈ క్షామ పరిస్థితిని తొలగించటానికి, శాశ్వత కరువు నివారణకు మాకు ఉన్న ఒకటే ఒక ప్రాజెక్టు వంశధార ప్రాజెక్టు, చాలా కాలంనుంచి దానికి అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో యీ వంశధార ప్రాజెక్టుకు చాలా తక్కువ ప్రొవిజన్ కల్పించి మాకు న్యాయం చేకూర్చలేదు. 30, 35 కోట్లతో తయారయ్యే యీ ప్రాజెక్టుకు గత సంవత్సరం 60 లక్షలు ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం 80 లక్షలు ప్రొవైడ్ చేశారంటే- అది అక్కడ ఉన్న స్టాఫ్‌కు, ప్రస్తుతం కడుతున్న బిల్డింగ్స్‌కుకూడ సరిపోదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇట్లాంటి పరిస్థితులలో యీ ప్రాజెక్టు ఎన్ని సంవత్సరాలకైనా కంప్లీట్ అయ్యే అవకాశం లేదు. ఆ ప్రాంతాలలో రికరింగ్‌గావచ్చే డ్రాట్ మళ్ళి వచ్చే సంవత్సరంకూడ కంటిన్యూ అయ్యే పరిస్థితి వస్తున్నది. ఇపుడు విత్తనాలు పోసే టైమ్ దాటిపోయింది. డ్రైయి క్రాప్స్‌కుకూడ అవకాశంలేదు. వచ్చే సంవత్సరంకూడ క్షామపరిస్థితి తప్పని సూచనలు కనబడుతున్నవి. కాబట్టి ఆ ప్రాజెక్టుకు మరికొంత ఎలాట్‌మెంట్, ఎక్స్ట్రాగా ప్రొవైడ్ చేయమని మీద్వారా ఆర్థికమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. లోగడ ముఖ్యమంత్రిగారు మా జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు వారికి మనవిచేశాము వరల్డ్ బ్యాంకు ద్వారా 5 కోట్ల రూ.లు తీసుకువచ్చి యీ వంశధార ప్రాజెక్టుకు ఖర్చుపెడితే సైమల్ టేనియస్‌గా అటు జేరేజీవర్కు, ఇటు కెనాల్సువర్కుకూడ జరుగుతుంది. దానివల్ల డ్రాట్ రిలీఫ్ వర్క్ జరుగుతుంది, అటు ప్రాజెక్టు వర్కుకూడ జరిగే అవకాశం ఉంది. అని మనవిచేశాను. అది తమ పరిశీలనలో ఉన్నదని అన్నారు. ఆ పరిశీలన ఎప్పటికి పూర్తవుతుందో. మాకు ఆ ప్రాజెక్టుకు డబ్బు ఎపుడు వస్తుందన్నది అగమ్యగోచరంగా ఉంది. మా జిల్లాలో మంచినీటి బావి ఒకటికూడ లేని గ్రామాలు 1200 ఉన్నవి. ఇట్లా ఒక మంచినీటి బావికూడ లేని ఇన్ని గ్రామాలు ఉన్నటువంటి జిల్లా వేరే లేదు. మా జిల్లాకు డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్‌కు మాక్సిమమ్ గ్రాంట్ ప్రొవైడ్ చేయమని కోరుతున్నాను. కోస్టల్ ఏరియాలో డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్ 100, 150 అడుగులలోతు త్రవ్వితేగాని నీరు పడదు. ఇప్పటి వరకు మాకు రిగ్స్ సప్లయి చేయటమన్నది జరగలేదు. 100, 150 అడుగుల లోతు నాయ్యి త్రవ్వి [illegible] ఉంటే [illegible] 100, 150 అడుగుల లోతు మయ్యే త్రవ్వటానికి అవకాశం లేదు [illegible] [illegible] ఒకటి, రెండు రిగ్సు పంపించాలని మనవి చేస్తున్నాను. [illegible]

చాలా ఎస్టేట్ విలేజెస్ ఉన్నవి. ఆ ఎస్టేట్ విలేజెస్‌లో ఉన్న మైనర్ అండ్ మీడియమ్ ఇరిగేషన్ వర్క్సుకు రిపేర్సు లేవు. వాటిని వెంటనే పి. డబ్ల్యు. డి. టేకప్ చేసి రెస్టోర్ చేయించాలి. అందుకు వారికి తగినంత గ్రాంట్ ఇవ్వటం లేదు. మేము పి.డబ్ల్యు.డి. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్‌ను అడిగితే- ఇంకా 9 లక్షల రూ.లు జరిగిపోయిన పనులకే పేమెంట్ చేయవలసిఉందని, కొత్త వర్క్సు టేకప్ చేసే అవకాశం లేదని చెప్పారు. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా యీ ఎరియర్ బిల్సు పేమెంట్ చేయటానికి కొంత ప్రొవిజన్ ఎలాట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎస్టేట్ విలేజెస్‌లో పెద్ద చెరువులు-సాగరంలాంటి చెరువులు ఉన్నవి. వాటిని రిస్టోర్ చేయించటానికి స్పెషల్ గ్రాంట్ మా జిల్లాకు శాంక్షన్ చేయించాలని కోరుతున్నాను.

గత మూడు సంవత్సరాలనుంచి ఎలక్ట్రిసిటీ ఒక విలేజ్‌కి కూడా మా జిల్లాలో యివ్వలేదు. లోగడ మా జిల్లావారు మినిస్టర్ అవడంవల్ల మా జిల్లాకు న్యాయం జరగలేదు. పై జిల్లాలకు కేటాయించేసరికి మాది వెనకబడిపోయింది. ఇప్పుడైనా మా జిల్లాలో ప్రతి సమితి ఏరియాలో 4, 5 గ్రామాలకైనా యిప్పించమని కోరుతున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటుకు వెళ్ళినప్పుడు యిండస్ట్రీకి ఒక అప్లికేషన్‌కూడ శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి రావడంలేదని అన్నారు. ఎలా వస్తుంది పవర్ లేదు. పవర్ సప్లయి లేనప్పుడు యిండస్ట్రీస్ పెట్టుకునే అవకాశం కనబడడంలేదు. అప్లికేషన్ పెట్టుకొని లైసెన్సు తెచ్చుకొన్నా ప్రయోజనంలేదు. 60 మైళ్ళు కోస్టల్ బెల్ట్ ఏరియా యున్నది. దానిని క్లస్టర్ స్కీమ్‌లో యిన్‌క్లూడ్ చేసి 200 గ్రామాలకు కనీసం 72-73 లో ఎలక్ట్రిసిటి ప్రొవైడ్ చేయమని, పవర్ సప్లయి చేయమని కోరుతున్నాను. రాయలసీమకు, తెలంగాణాకు డెవలప్‌మెంట్‌బోర్డ్సు ఉన్నాయి. వాటికి కొంత వరకు పని జరుగుతున్నది, కాని సర్కారు జిల్లాలు పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడినవి అని ప్రతి లెజిస్లేటర్ ఫీల్ అవుతున్నాడు. సర్కారు జిల్లాలకు అన్నిటికి కలిపి డెవలప్‌మెంటు బోర్డు పెట్టించమని మీద్వారా కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు లాండ్ లెజిస్లేషన్ నుంచి చిన్నకారు రైతులకు పరపతి సౌకర్యం లేకుండా పోయింది. ఏ షావుకారు దగ్గరకు వెళ్ళినా అప్పు యిచ్చే సౌకర్యం కనబడలేదు. స్టేట్ బ్యాంకుకు వెళ్ళాలంటే మావి అన్నీ ఎస్టేట్ గ్రామాలు, ఈనాం గ్రామాలు అవడంవల్ల సరైన రికార్డు లేదు. స్టేట్‌బ్యాంకుకు, లాండ్ మార్టుగేజ్ బ్యాంకుకు టైటిల్ డీడ్సు యింకేవో చాల రికార్డ్సు కావాలి. ఆ రికార్డ్సు వి. ఓ.స్ దగ్గర తయారై లేవు. స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు ద్వారా తక్కావీ లోన్సు యిచ్చే ప్రొవిజన్ కల్పించమని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కొద్ది విషయాలు పరిశీలించమని మంత్రిగారిని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నారాయణరెడ్డి (పెనుకొండ):— అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. బడ్జెట్‌లో వెనకబడిన తరగతులకు 55,546 యిండ్లు భీమా కార్పొరేషన్ సహాయంతో 10 కోట్ల రూపాయలతో నిర్మించేం

ఏర్పాటు చేసుకొన్నట్లు, అందులో 51,499 యిండ్లకు మాత్రం పునాదులు వేసినట్లు చెప్పినారు. ఆరు మాసాలలో ఏ కొద్ది యిండ్లు అయినా పూర్తి నిర్మాణం అయినట్లు చెప్పలేదు. ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు. అవి నిర్మాణం అయ్యేదానికి చాల కష్టం. దానికి కేటాయించిన డబ్బు చాలదని శాసనసభ్యులే కాదు, ఇతరులు కూడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినారు అయితే ఆ మొత్తంతోనే భీమా కార్పొరేషన్ యింజనీర్లు అప్రూవ్ చేసినారు. వారితో ఎగ్రిమెంటు అయినాయి కాబట్టి దానితో చేస్తామనే దృష్టితో పోయిందంటే. ఈ యిండ్లు ఒక్కటికూడా పూర్తి అయ్యే పరిస్థితి ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ కొద్దిచోట్లలోనో నిర్మాణం అయితే డిపార్టుమెంటు ఇంజనీరు ఎవరో కొద్దిమంది కంట్రాక్టర్లను పిలవడం, నీవు ఎలాగైనా పూనుకొని వాటిని తయారుచేయి, నీకు వేరే ఏదో కల్వర్ట్ యిస్తాను, వేరే పని యిస్తాను, దానిలో నీకు లాభం వస్తుంది. యిది నీవు పూర్తి చేయాలి, పూర్తి చేయకపోతే మాకు పైనుంచి ప్రెజర్ వస్తుంది, ఏదో విధంగా కట్టండి అంటారు. ఏదో విధంగా అంటే - సిమెంటుకు 15 పాళ్ళు, 20 పాళ్ళు యిసుక వేసినట్లయితే అవి పడిపోయినా చింతలేదు. ప్రభుత్వ ఒత్తిడి మనకు ఎక్కువగా ఉన్నది కాబట్టి వెంటనే నిర్మాణం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో నిర్మించేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా ఆ యిండ్లు తయారైతే అవి కొద్ది రోజులలో పడిపోయేది నిజం. ఈ అయిదు సంవత్సరాలలో, మనం ఈ అసెంబ్లీలో ఉండేలోపలనే మరల ప్రజల విమర్శకు గురిఅయ్యేటటువంటిది నిజం. ఇండ్లన్నీ పడిపోయినాయి బాగా కట్టలేదు అనే విమర్శ వస్తుంది. మనం ఏదో నిర్ణయించాము, దానితోనే కావాలి అనే మొండిపట్టుకు పోకుండా ఎక్జిక్యూషన్‌లో మనకు అనుభవంలో తెలుస్తున్నది. నిర్మాణం అయ్యేది కష్టం. ఎక్కువ డబ్బు కావాలి. కాబట్టి దానిని పునర్విమర్శ చేసుకుని మరల దానిని సరిదిద్దుకోవాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో యోచన చేయవలసియున్నది. మనం ఏదో అగ్రిమెంటు చేసుకొన్నాము, ఇన్ని నిర్మిస్తామని చెపుతున్నాము కాబట్టి అదే ప్రకారంగా పోవాలి అనేది మాత్రం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాము.

మంచినీటి కొరత. రిగ్స్ కావాలి అంటున్నారు. మన ప్రభుత్వం పోయిన సంవత్సరం 2,214 గొట్టపు బావులు నిర్మించినట్లు, ఈ సంవత్సరం 7 వేల బావులు నిర్మించబోయేటట్లు సెలవిచ్చారు. మనం చేసే పని ఒకతూరి వెనుతిరిగిచూడాలి. 2,214 బోరింగ్స్ వేశాము. అవి సక్రమంగా పని చేస్తున్నాయా, ఎన్ని పని చేస్తున్నాయి అనేది చూడాలి. ఇందులో 60, 70 పర్సెంటు కంటె సక్రమంగా పని చేయడంలేదు. మెషినరి లోపం యున్నది. హాండ్పు విరిగిపోతూ ఉంటాయి. రాడ్స్ విరిగిపోతూ ఉంటాయి. ఎప్పుడూ రిపేర్‌తో ఉంటాయి. పంచాయితీలు దానిని మెయిన్‌టెయిన్ చేయాలి. పంచాయితీలకు డబ్బు ఉండదు. ఉంటే డబ్బు అంతా యీ రిగ్స్ రిపేర్ చేయడానికి సరిపోతుంది. ఎందుకు శాశ్వతమైన మంచినీటి బావులు త్రవ్వించడానికి యోచించకూడదు అని అడుగుతున్నాను. వందల సంవత్సరాలు పని చేస్తాయి. రిగ్స్ అయితే 150 అడుగుల లోతు వరకు పోయి పాతాళగంగను పైకి తెచ్చేదానికి అనుకూలంగా ఉన్నదని బావులు 80,

40 అడుగులు లోతు తీసేదానికే అవకాశం ఉంటుందని చెప్పవచ్చు. యునిసెఫ్ రిగ్స్ వచ్చినాయి. అనుభవంలో చూశాను. ఏదీ కూడ 70, 80 అడుగులు లోతు పోయి ఉండాలి. ఒకవేళ రాతి ప్రదేశం ఉంటే, ఎక్కువగా పని చేయించేది ఉంటే అటువంటి చోట్ల రిగ్స్ ఉపయోగించవచ్చు గాని అన్నిచోట్ల రిగ్స్ పెట్టి అవి శిల్ట్ అయిపోయి పనికి రాకుండా పోయి, వసూలు డబ్బులన్నీ రిపేర్లకే పోయి, యీ విధంగా నష్టపడి, ఆ బోరింగ్‌లకు పని లేకుండా పోయి కోట్ల కొలది డబ్బు వ్యయం చేసే దానికంటే శాశ్వతమైన చేదుబావులు నిర్మించేదానికి యోచన చేయవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. చేదుబావుల నిర్మాణానికి ఎక్కువ టైమ్ పడుతుంది అంటే రిగ్స్‌కు కూడా టైమ్ పడుతుంది. రిగ్స్ ఒక . వైపు నుంచి యింకో వైపుకు పోవలసి ఉంటే కొన్ని నెలలు పడుతుంది. ఒకటి రెండు రోజులలో బోర్ కావచ్చు కాని మెషినరి తెచ్చి ఫిక్స్ చేసి ఆ నీటిని బైటికి తేవాలి అంటే మూడు నాలుగు నెలలు పడుతుంది. బావి కూడ మూడు నాలుగు నెలల లోపల కావచ్చు. అయితే దానికి ఖర్చు పెట్టినది శాశ్వతంగా ఉంటుంది. దానికి రిపేర్ ఉండదు. వందల సంవత్సరాలు ఉపయోగించవచ్చు. కాబట్టి రిగ్స్ పైన ఆధారపడకుండా మంచినీటి బావులు త్రవ్వించేదానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమలన్నీ సిటీలలో, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, విజయవాడ అటువంటి చోట్ల చేస్తారు. ముడి వస్తువులు దొరికే చోట, ఈ పరిశ్రమలకు కావలసిన బిల్డింగ్‌లు కట్టవలసి ఉంటే దానికి కావలసిన కంకర, యిసుక, రాయి చీప్‌గా కూలీలు దొరికే ప్రదేశాలు వదలివేసి పట్టణాలలో పెడుతున్నారు. పల్లెలలో స్టాండర్డ్ ఆఫ్ లివింగ్ తక్కువ. ఒక పరిశ్రమ పెద్ద సిటీలో స్టార్ట్ చేయవలసి ఉంటే, పల్లెలో స్టార్ట్ చేయవలసి యుంటే చాల తేడా ఉంటుంది. 10, 12 పల్లెలకు మధ్య భూమి కూడ దండిగా దొరుకుతుంది. అటువంటి ప్రదేశాలలో పరిశ్రమలు స్థాపించే యోచన చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. దుర్బల వర్గాలకు బండ్లు కొనుక్కొనే దానికి ప్రభుత్వం 118 లక్షల రూపాయలు కేటాయించినట్లు చెప్పినారు. టాక్సీ, ఆటోరిక్షా డ్రైవర్స్, సహకార సంఘాలకు ఉద్దేశింపబడింది అన్నారు. 1500 మంది టాక్సీ, ఆటో, సైకిల్ రిక్షా డ్రైవర్స్ వీరందరు బండ్లు కొనుక్కొని బాడుగ చేసుకొని జీవించే స్కీము అన్నారు. పల్లె ప్రాంతాలలో వాగన్స్‌లో సిమెంట్ వస్తే చేరవేసే దానిని బండి ఎద్దులు కావాలి. ఒంటి ఎద్దు బండి గాని, రెండు ఎడ్ల బండ్లు గాని వీటితోనే చేరవేసేది. లక్షల మంది ఒంటి ఎద్దుల బండ్లు, రెండు ఎడ్ల బండ్లు బాడుగలు చేసుకొని జీవిస్తున్నారు. వారికి కూడ యీ సౌకర్యం ఎందుకు కలిగించ కూడదు ? టాక్సీ, ఆటో రిక్షా, సైకిల్ రిక్షా డ్రైవర్స్ వీరందరికి ఏ విధమైన సౌకర్యాలు చేస్తున్నారో ఆ విధంగానే బండి బాడుగలు చేసుకొని, యిసుక తోలడం, సిమెంట్ తోలడం, వాగన్స్‌నుంచి వచ్చిన ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ గోడౌన్స్‌కు చేరవేసుకొనేసి ఎద్దు బండ్ల పైన ఆధారపడి జీవనం చేస్తున్న వారికి కూడ యిటే విధమైన సౌకర్యం కలుగచేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. కమలాదేవి (పామర్రు) :— అధ్యక్షా, ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు సమర్పించిన బడ్జెట్ ను నేను ఆమోదిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ పరిశీలించి చూడగా సమసమాజ నిర్మాణ కార్యక్రమాలు రూపొందుటకు అనేక విధములైన పథకములు ఉన్నవి. ఈ పథకములు ప్రజలకు ఆర్థిక సాంఘిక న్యాయం కొంత వరకు సమకూర్చగలవని నేను ఆశించుచున్నాను. ఈ బడ్జెట్ ను పరిశీలించి చూడగా, ఇందులో యీస్టు గోదావరిజిల్లాను కొంచెం చిన్నచూపు చూసినట్లుగా కనబడుతున్నది. ఈస్టు గోదావరి జిల్లాను గ్రానరీ ఆఫ్ ఇండియా అంటారు, కాని అక్కడి నీటి వనరులు మెయిన్ టెనెన్స్ సరిగా లేకపోవడం వలన యీ జిల్లాలోనే వ్యవసాయము చాలా కుంటుపడుతున్నది. ఈస్ట్రన్ డివిజన్ లోనయితే బాంక్ కెనాల్ యీ జిల్లాలో ముఖ్యమైన పంటకాల్వ. ఈ కాల్వకు సంబంధించి రిపేర్స్ సరిగా చేయకపోవడం వలన మెరకవేసి మొదటి పంటకు కూడ గొట్టాల ద్వారా నీటి సరఫరాచేసే పరిస్థితి కలిగింది. అందువలన, యీ కాల్వకు సంబంధించిన పంట కాల్వలను డి-సిల్ట్ చేసి గట్లను—యీ బడ్జెట్ లో—కన్ సాలిడేట్ చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. పోలవరం బరాజ్ ను యీ బడ్జెట్ లోనే పొందుపరచినట్లయితే అనేక వేల ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చేవి. దాని వలన ఆహార సమస్య కొంత వరకు పరిష్కారమయ్యేది. పెరుగుతున్న ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి గాను గ్రామ స్థాయిలో ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ నెలకొల్పవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా చెప్పవలసిన విషయం — క్రాప్ ఇన్ స్యూరెన్స్. ఈ ఇన్ స్యూరెన్స్ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి, రైతాంగానికి రక్షణ కల్పించవలసినదిగా, ఆ బాధ్యత మనపైన ఉన్నదని కూడ నేను విన్నవించుకుంటున్నాను. రైతులు పంటలు పండిన తరువాత ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి, అనేకమైన ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. ఈ ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనడానికి క్రాప్ ఇన్ స్యూరెన్స్ పథకం ప్రవేశంపెడితే బాగుంటుందని, తద్వారా రైతుకు రక్షణ కలుగుతుందని నేను కోరుతున్నాను. In the context of the present legislation for land ceilings this aspect of crop insurance is a primary pre-requisite.

అధ్యక్షా, నేడు మన రాష్ట్రంలో, ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో చాలా విస్తీర్ణమైన వేస్టు లాండు ఉన్నది. అది రాళ్లు రప్పలతో కూడిన వేస్టు లాండు అయినప్పటికి, అక్కడ వార్ ఫుటింగ్ పై టేక్, మారుజాతి మొదలైన ప్లాంటేషన్స్ వేస్తే మొదట—ఇనిషియల్ ఎక్స్ పెండిచర్ ఉన్నప్పటికి, అటవీ సంపద అభివృద్ధి చెందుటవల్ల ప్రభుత్వానికి ఆదాయం కలుగుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, స్లమ్ క్లియరెన్స్ గురించి అనేక పథకాలు రూపొందించారు. పట్టణాల్లో ఈ గ్రాండు డ్రెయినేజ్ సిస్టమ్ క్రింద ప్రోగ్రాంగా పెట్టి బడ్జెట్ లో కేటాయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ రూపొందించి, [illegible] గ్రాంట్స్ ఇవ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

పోలీసు లైన్, రిజర్వ్ లైన్ మొదలైనవి మునిసిపాలిటీ లైన్‌లో వున్నప్పటికి, అవి ఆర్. అండ్ బి. మెయిన్‌టెనెన్స్ క్రింద వుండడం వలన వారికి కనీస సౌకర్యాలు కలగడం లేదు. మునిసిపాలిటీ వారు చేయడం లేదు; ఆర్ అండ్ బి కి బడ్జెటు ఎలాట్‌మెంట్ లేకపోవడం వల్ల వారుకూడ దీనియందు అశ్రద్ధ చేస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది. అందువలన, వారికి కనీస సౌకర్యాలు-ఎలక్ట్రిసిటీ, పవర్ సప్లయ్, రోడ్లు మొదలైనవి ఏర్పాటు చేయడానికి యీ బడ్జెట్‌లో కేటాయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

నెల్లూరుజిల్లా కృష్ణపట్నం చాలా నాచురల్‌గా వున్నది. అక్కడ అతి తక్కువ ఎక్స్‌పెండిచర్‌తో ఒక మేజర్ హార్బర్‌ను కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయుటకు యీ బడ్జెట్‌లో కేటాయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలోని వెంకటాయపురం ఫిర్కా. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ప్రాంతాలకంటే వెనుకబడివుండడంవలన-అక్కడ కనీస సౌకర్యాలు-ఎలక్ట్రిసిటీ, వాటర్ సప్లయ్, రవాణా సౌకర్యాలు-క్రాష్ ప్రోగ్రామ్‌లో-ఇంక్లూడ్ చేయవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

కాకినాడ చాలా ముఖ్యమైన మైనర్ పోర్టు. మనరాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయ్యే పొగాకు అంతా యిదివరకు కాకినాడ పోర్టుద్వారానే వైదేశాలకు ఎగుమతి అవుతూవుండేది. కాని, యిటీవల మద్రాసు హార్బర్ నుండి ఎగుమతి చేస్తూ వుండడంవలన మన రాష్ట్ర ఆదాయానికి చాలా నష్టం కలుగుచున్నది. అందువల్ల ఎగుమతిదారులతో ప్రస్తావించి, వారికి కావలసిన సదుపాయాలు కల్పించి, యీ ఎగుమతులు కాకినాడ ద్వారా అయ్యేట్లు చూడాలి.

విద్యావిధానంలో ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం మార్పులు తేవడం చాలా శోచనీయమైన విషయం. దీనివలన విద్యార్థులకు, తలిదండ్రులకు చాలా అసంతృప్తి కలుగుతున్నది. పరీక్షలు తీసివేయడం, కోర్సెస్ ఎక్కువ చేయడం వలన ప్రెపరేషన్‌కు టైములేకుండా స్కూల్సు వుండి, ఆదివారం కూడా ప్రైవేట్ క్లాసెస్ కండక్టు చేయుడంవలన విద్యార్థులు చదివినపాఠాల అవగాహనకు అవకాశం వుండడంలేదు. వారి స్టాండర్డ్సు చాలా తగ్గిపోతుంది. ఇదిగాక, మొట్టమొదటనుండి ఇంగ్లీష్ మీడియంలో చదువుకున్న విద్యార్థులు జూనియర్ కాలేజెస్‌లో సడన్‌గా తెలుగు మీడియం పెట్టడంవలన చాలా బాధగా ఉంది. అందువలన, ఇంగ్లీష్ మీడియంలో చదువుకోవాలనే విద్యార్థులకు అవకాశం కలగజేస్తూ, ఇంగ్లీష్ మీడియం సెక్షన్స్ రెస్ట్రిక్షన్స్‌లేకుండా ప్రతి జిల్లాలోను అనగా-స్త్రీలకు, పురుషులకుకూడ సమానంగా ఏర్పాటుచేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. విద్యార్థుల సంఖ్య నిర్దిష్టంగా లేకపోవడంవలన ఇది ఎకనమికల్‌గా లేదని, అందువలన ఇంగ్లీష్ మీడియం సెక్షన్స్ ఓపెన్ చేయడం కష్టమంటున్నారు. మన విద్యావిధానంలో ఎటువంటి అశ్రద్ధ లేకుండా, దీనికి తగిన ప్రాముఖ్యత, ప్రాధాన్యత యిచ్చి యీ బడ్జెట్‌లో అందుకు ఎక్కువ కేటాయించవలసినదిగా కోరుచున్నాను. అంతేగాక, దేశరక్షణకు డిఫెన్స్‌ఫోర్స్

ఎంత అవసరమో, ఆదేవిధంగా దేశాభివృద్ధికి, మానవాభివృద్ధికి విద్యకు ప్రాముఖ్యత యివ్వవలసిన అవసరమున్నదని నేను మీకు తెలియజేయుచున్నాను. ఇటువంటి విషయాలలో ఏ నమీ ఎక్లయ్ చేయకుండా, ముఖ్యంగా విద్యా విషయంలో ఎక్కువ ప్రాముఖ్యాన్ని యివ్వవలసిన అవసరమున్నదని మనవి జేస్తున్నాను. ఇదివరకు కాకినాడ పి.ఆర్. కాలేజిలో ఆరవ తరగతిలో చేరినట్లయితే గ్రాడ్యుయేట్ అయ్యేంతవరకూ అవకాశం ఉండేది. ఇటీవల జూనియర్ కాలేజస్ తీసెయ్యడంవలన, ఇందులో టెన్త్‌క్లాస్ పాస్ అయిన తరువాత, తిరిగి ఇంకొక చోట ఎడ్మిషన్‌కు వెతుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అంతేగాక, కాకినాడలో హైస్కూల్సు, యితర ప్రైవేట్ యిన్‌స్టిట్యూషన్స్ నుంచి వచ్చిన విద్యార్థులకు అక్కడ స్థానికంగావున్న ఒకటి రెండు జూనియర్ కాలేజెస్ సరిపోవడం లేదు. అందువలన, కాకినాడ పి.ఆర్. కాలేజిలో తిరిగి జూనియర్ కాలేజి-ఇంగ్లీష్ మీడియం సెక్షన్సుతో-ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. ముఖ్యంగా ఆర్థికమంత్రిగారు గమనించవలసిన విషయాలు-ఒకటి-క్రాప్ ఇన్‌స్యూరెన్సు; ప్లాంటేషన్ ఇన్ వేస్ట్‌లాండ్స్, కాకినాడ పోర్టుద్వారా పొగాకు ఎగుమతి చెయ్యడం, కృష్ణపట్నంను మేజర్ హార్బర్‌గా రూపొందించడం యీ విషయాలు గమనించి బడ్జెటులో ఇంక్లూడ్ చేస్తే ప్రజలకు ఉపయోగం జరుగుతుంది, అభివృద్ధి కూడ కలుగుతుంది. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు థాంక్స్.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట):— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం కరువుకాటకాలతో బాధపడుతూ, ఒక ప్రాంతం పండితే మరొక ప్రాంతం ఎండిపోయే పరిస్థితులు మన రాష్ట్రంలో వున్నాయి, ఆహారధాన్యాలు ప్రతి జిల్లాలోను లోటుగానే వుంటున్నాయి. ప్రజలు అనేక యిక్కట్లకు లోనవుతున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి తెలిసినదే. దీనిని పరిష్కరించడానికి మనం ఇంతవరకు ఏమీ చేయలేకపోయినాము; ఎందుకని మనం వెనుకబడుతున్నామో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అనేక చిన్న నదులలోని నీరు వాటిపై ఎటువంటి కట్టడాలూ లేక సముద్రంలోకి పోతున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. విశాఖపట్నం జిల్లా, ఎలమంచిలి తాలూకా, పాయకరావుపేట నియోజకవర్గంలో తాండవ రివర్ కు-తువివద్ద 36 లక్షలు ఖర్చుపెడితే 56 వేల ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. దీనికి పది సంవత్సరాలైంది ఎస్టిమేట్ వేసి. నల్లకొండ వాగు వల్ల 4 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో 8 వేల ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీటిసరఫరా కావడానికి అవకాశమున్నది. ఇది ఇప్పటిది కాదు, ఐదారు సంవత్సరాలక్రితమే ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. అట్లాగే మరొక చిన్న ప్రాజెక్టు ఉన్నది. 42 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో 16 వేల ఎకరాల ఆయకట్టుతో పంటలు పండడానికి అవకాశం ఉంది. అట్లాగే వరహానది పరిమీద 11 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తే 10 వేల ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీటిసరఫరా అవుతుంది. చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు

కట్టడంవల్ల కరువు కాటకాలను లేకుండా చేసే అవకాశం ఉన్నది. నేను చెప్పిన స్కీముల వల్ల మొత్తం 82 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో 72 వేల ఎకరాలలో పంట పండించడానికి అవకాశాలున్నాయి కొన్ని కొండ ప్రాంతాలలో కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు పెట్టితే 150 ఎకరాలుమాత్రమే పంటలోకి వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం వారు పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టుతున్నందుకు సంతోషమే, కానీ చిన్నప్రాజెక్టులుకూడా కట్టితే తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ భూమిలో పంటలు పండించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. చిన్న చిన్నవి ముందు చేస్తే గ్రామాలలో మంచినీటికి అవకాశం ఉంటుంది. వ్యవసాయానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దూరదృష్టితో ఆలోచించి ఇటువంటి స్కీములు ముందు తీసుకోవాలి. మన రాష్ట్రం అర్థికాభివృద్ధిలో ముందుకు పోతున్నాము, అందుకు ప్రభుత్వాన్ని చాలా అభినందిస్తున్నాను. హరిజనులకు, గిరిజనులకూ, వెనుకబడిన కమ్యూనిటీస్‌కు పథకాలు వేసి దినదినాభివృద్ధిగా ముందుకు పోతున్నాము. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను. మన కు స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాతకూడా యిప్పటికీ హరిజనులు కష్టాలలో వున్నారు. మాబోటివారికి రాజకీయంగా వచ్చినవారికి మాత్రమే అంటరానితనం లేదు కానీ గ్రామీణప్రాంతాలలో వారింకా అంటరానితనంలోనే ఉన్నారు. అంటరానితనం నిర్మూలించడానికి గత శాసనసభలో పంచాయతీరాజ్‌లో గ్రామ సభలు ఏర్పాటు చేసి సవర్ణులూ, హరిజనులూ కలిసి ఉండడానికి ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పుడు ఆ బహిరంగ సభలు కూడా పోయాయి. అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించాలంటే కేవలం చట్టాలవల్ల కాదు, చట్టాలుంటే గ్రామాలలో ఉద్రేకాలువచ్చి కొట్లాటలు వస్తాయి. బహిరంగ సభలవంటి అర్గనైజేషన్సు చేస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నాను. విశాఖపట్టణం గురించి డాక్టరు కళావతిగారు చెప్పారు. అక్కడ అనేక పరిశ్రమలున్నాయి-అవి కేంద్ర ప్రభుత్వానివి. ఉద్యోగాలగురించి వారితో రిక్రూటుమెంటు చేసుకోడానికి మాబోటివారికి అవకాశంలేదు, అవి స్టేటు గవర్నమెంటుకు సంబంధంలేవంటారు. వాటిలో చాలా తక్కువమందికి మాత్రమే మన రాష్ట్రం వారికి ఉద్యోగాలు రావడానికి వీలున్నది. మదరాసునుంచీ, కేరళనుంచీ వచ్చిన వారు హోటలు యజమాని ఎడ్రసో కేరాఫ్ ఎడ్రసుగా యిచ్చి ఉద్యోగాలు సంపాదించుకుంటున్నారు. ఈ పరిస్థితినే యిక్కడ రామచంద్రాపురంలోని హెవి ఎలక్ట్రికల్స్‌లో కూడా చూస్తున్నాము. ఇంజనీర్సునుంచి, మేనేజింగు డైరెక్టరువరకూ అంతా ఇతర రాష్ట్రాలవారే ఉంటున్నారు. మన రాష్ట్రములో అంతటి మేధావులు లేరా ? ఈ విషయానికి చాలా ప్రాముఖ్యత యిచ్చి ప్రభుత్వం చూడవలసి ఉన్నది. దినదినానికి నిరుద్యోగ సమస్య పెరుగుతున్నది. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి యిక్కడకువచ్చి ఉద్యోగాలలో చేరడంవల్ల యిక్కడవారికి అవకాశాలు లేకపోతున్నాయి. వెనుకబడిన కమ్యూనిటీసుకూ, హరిజనులకూ, గిరిజనులకూ కొన్ని కార్యక్రమాలు చేస్తున్నందుకు సంతోషం. పది ఎకరాల లోపున భూమిఉన్న వారిని కూడా వెనుకబడినవారుగానే భావించి సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. ఆ రైతులు పన్నుకూడా కట్టుకోలేని స్థితిలో ఉన్నారు. భీమునిపట్టణం తాలూకాలో కరువుకాటకాలున్నాయి. పది ఎకరాలున్నాకూడా-వారంతా విజయవాడ

వంటి పట్టణాలకువచ్చి రిక్షాలు త్రొక్కుకుంటున్నారు. పది ఎకరాలలోపు వున్న వారికి కూడా గృహనిర్మాణం పథకంవేసి-గ్రామ కంఠాలు ఏర్పాటుచేసి త్వరలో గృహ నిర్మాణాలు ఏర్పాటు చేయించాలని కోరుతున్నాను. రాతి బొమ్మలు చేసుకొని జీవించే శిల్పకారులున్నారు. వారికి ఎటువంటి అవకాశమూ చిక్కలేదని వారు గోలపెట్టుతున్నారు. గ్రామప్రాంతాలలో పది, ఇరవైమంది శిల్పకారు లుంటారు. మొత్తం నాలుగైదువేల మంది శిల్పకారులున్నారు. సహకార పద్ధతిమీద వారికి కూడా తగిన కార్యక్రమాలు తీసుకొని సహాయం చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయాలన్నీ కూడా మంత్రివర్గంవారు ఆలోచించి రాష్ట్రాభి వృద్ధికి కృషిచేస్తారని ఆశిస్తూ, ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటుమీద ఆర్థిక మంత్రిగారు యిచ్చిన ఉపన్యాసం చాలా ఆశలు కల్పించేదిగా ఉన్నది. కాని దీని లోతుకు వెళ్ళి చూస్తే ఆ ఆశలన్నీ నిరాశలై ఉంటున్నాయి. అభివృద్ధి ప్రణాళికలను గురించి ఓటానెక్కొంటునాటికీ యీ నాటికీ ఏమైనా పెంచుకోవడం జరిగిందా అంటే పెంచుకోకపోగా తగ్గించుకోవడం జరిగింది. గ్రామ విద్యుద్దీకరణను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే క్రిందటిసారి 15 కోట్లు కేటాయిస్తే యిప్పుడు 7 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. ఇందులో మూడుకోట్లు రాయలసీమ అభివృద్ధిమండలి వారిది. ఆ మూడు కోట్లు తీసేస్తే యింక వీరు కేటాయించినది నాలుగు కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. మన ఆంధ్ర ప్రదేశకంతటికీ నాలుగుకోట్ల రూపాయ లన్నమాట. అందులో విద్యుత్ ఉత్పత్తికి కొంత డబ్బుపోగా గ్రామాలకు విద్యుద్దీకరణకు మిగిలే డబ్బు చాలా స్వల్పము అవుతుంది. క్రొత్తగా గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి తీసుకుపోవడంమాట అటుంచి, ఉన్న గ్రామాలకు కూడా క్రొత్త బావులకు ఒకటి రెండు ఎక్స్‌టెన్షన్స్ యివ్వాలంటే కూడా చాలా కష్టమవు తుంది. క్రొత్త గ్రామాలకు ఆశలేదు. తెలంగాణాలో కొద్దిగా పని జరుగు తున్నది. తెలంగాణా మిగులు నిధులనుంచి యిచ్చిన డబ్బు వల్లనే యిక్కడ పని జరుగుతోంది. లేకపోతే యిక్కడ కూడా ఆ పరిస్థితే వుండేది. తెలంగాణాలో రెండు రకాల పథకాలున్నాయి. ఒకటి, తెలంగాణా నిధులనుంచి జరుగుతున్న విద్యుత్ పథకం. రెండవది నార్మల్ ప్లాను నుంచి జరిగేది. తెలంగాణా నిధుల నుంచి ఫండ్సు యిచ్చే గ్రామాలలో పని జరుగుతోంది. నార్మల్ ప్లానునుంచి డబ్బు యిచ్చే చోట్ల పని జరగడం లేదు. అక్కడ క్రొత్త బావులకూ, క్రొత్త గ్రామాలకూ విద్యుచ్ఛక్తి రావడంలేదు. ఈ తేడా స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. మొత్తంమీద పరిస్థితి ఆశాజనకంగా లేదు. ప్రభుత్వంవారు దీర్ఘంగా ఆలోచించి గ్రామాల విద్యుద్దీకరణకు ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా మనం కరువుతో బాధపడుతున్నాము. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు బాధ పడవలసి వస్తుందో తెలియదు. తెలంగాణాలోని గ్రామాలలోను, ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని మెట్ట ప్రాంతాలలోను పరిస్థితి చాలా గడ్డుగా ఉంది. తెలంగాణాకు సంబంధించి అన్ని జిల్లాలలోను పరిస్థితి గడ్డుగా

ఉంది. దీనినుంచి బైట పడడానికి పథకాలు తయారు చేయకపోతే తీవ్రమైన పరిస్థితి వస్తుంది. తెలంగాణాలో చెప్పుకోదగ్గ పెద్ద ప్రాజెక్టు లేదు. పోచంపాడు ఒకటి పని జరుగుతోంది. అది పూర్తి అయితే నాలుగైదు జిల్లాలకు లాభం ఉంటుంది నాలుగైదు జిల్లాలు అభివృద్ధి సాధించడానికి వీలుంటుంది. అది పూర్తి కావడానికి ఎంతో కాలం పట్టేట్లు ఉంది ఇప్పుడు కేటాయింపులు చేసే పరిస్థితిలో కేటాయింపులు చేస్తుంటే ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి కావడానికి చాలా కాలం పడుతుంది చాలా కాలం వేచి ఉండే పరిస్థితికి స్వస్తి చెప్పి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు కేటాయించిన పది కోట్ల రూపాయిలలో రెండు కోట్లు తెలంగాణా మిగులు ధనం నుంచి వచ్చింది. మరొక రెండు కోట్లు తెలంగాణా అభివృద్ధికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు యిచ్చిన సహాయం. ఈ నాలుగు కోట్లు పోగా మన మిగులు నిధులనుండి ఇచ్చిన డబ్బు 6 కోట్లు మాత్రమే. 6 కోట్ల ఏ విధంగా సరిపోతాయో నాకు అర్థం కావడం లేదు. మొత్తం 10 కోట్లతో ఎక్కువ పని జరగడానికి అవకాశం లేదు. పని చాలా మందగొడిగా ఉంది. లోయర్ మానేరు ప్రాజెక్టు అని ఒకటి మొదలు పెట్టారు. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఏమిటంటే డబ్బు లేకపోవడంవల్ల పని పడిపోయింది. అక్కడ సిబ్బంది పని లేకుండా ఉన్నారు. వారిని పోచంపాడు కాలువలను త్రవ్వడానికి ఉపయోగించుకుని పని జరిపించినట్లయితే త్వరితంగా పని జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అట్లా పని జరగడానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించడం అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. మంచినీటి వసతి కల్పించడానికి బావులు త్రవ్వించడానికి చాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నామని పోయినసారి చెప్పారు. రిగ్గులు ఏర్పాటు చేస్తామని జిల్లా జిల్లాకు ఇన్ని రిగ్గుల చొప్పున ఇచ్చామని చెప్పారు. పోయినసారి శాసన సభ సమావేశంలో రిగ్గులు వచ్చాయి, పెడుతున్నాయి, పని జరుగుతోంది అన్నారు. ఈ నాటికి రిగ్గులు రాలేదు. నిన్ననో మొన్ననో వచ్చాయి. ఇంకా జిల్లాలకు పంపకం కాలేదు. కొన్ని జిల్లాలవారు గగ్గోలు పెడుతూనే ఉన్నారు. మంచి నీటి సదుపాయం కలిగించాలి అనుకున్నప్పుడు దానికొరకు పని చేయాలి అనుకున్నప్పుడు వర్షాకాలం ప్రారంభమైనా పని జరగడం లేదు. బావులు ఎక్కడెక్కడ ఎక్కువగా త్రవ్వించడానికి కృషి జరిగింది అంటే ఉత్తరువులు ఇచ్చాము అన్నారు. అక్కడ పని ఏమీ జరుగలేదు. చాలా గ్రామాలనుంచి వేలమంది అప్లికేషన్లు పెట్టుకున్నారు. అక్కడ ఏమీ పని జరుగలేదు. నా నియోజక వర్గంలో నేను స్వయంగా చూచాను. ఎంతోమంది అప్లికేషన్లు పెట్టుకున్నారు. చిగురు మామిడి అనే గ్రామంలో పేదవారందరూ భూస్వాములు చెప్పిన అభ్యర్థికి వోటు వేయలేదని వారిని బావివద్దకు రానివ్వలేదువారు. బావి త్రవ్వించాలని అంటే ఇంతవరకు లేదు. ఈ రకంగా మంచి నీటి సదుపాయానికి కార్యక్రమం సాగుతోంది. పోలీసువారి అఘాయిత్యాల గురించి ఎంత చెప్పినా తక్కువే. పోయిన సారి శాసన సభా సమావేశంలో మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాము. హుస్నాబాదు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు చాలా అఘాయిత్యాలు చేస్తున్నాడని ఎవరైనా పడితే వారిని స్టేషనుకు పిలిపించి దెబ్బలు కొట్టడం, హింసించడం జరుగుతోందని

దానిని విచారించాలని మనవి చేసాను. ఏమి విచారణ జరిగిందో తెలియదు కాని ఆ ఎస్. ఐ. కు మూడు సార్లు ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆర్డర్లు వచ్చాయి. ఎన్నికలకు ముందు ఒక సారి, ఎన్నికలకు తరువాత రెండు సార్లు ఆర్డరు వచ్చి వారం రోజుల లోపలనే కాన్సిల్ ఐపోయాయి. అసలు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసిన వారెవరు, మరల కాన్సిల్ చేసిన వారెవరు? కాన్సిల్ చేయడానికి కారణం ఏమిటి? ఇది అరాచకమా? ఎందుకు ఇట్లా జరుగుతోంది? విచారణ చేసి శిక్షించేది పోయి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తే దానిని కూడా కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. నా నియోజక వర్గంలోని హుజూరాబాదు తాలూకాలో ఒక గ్రామంలో పేద వారిపై కేసును రిజిష్టర్ చేసారు. ఏదైనా కేసు అంటే బుక్ చేయవచ్చును. కాని అక్రమాలు చేయవద్దు. అక్కడ సి. ఐ అనేక సార్లు గ్రామాలకు వెళ్ళి భీభత్సం చేయడం జరిగింది. ఇండ్లలో చొరబడి ఆడవారిపై అత్యాచారాలు చేసాడు. ఈ విధంగా జరుగుతోందని అతనిపై ఫిర్యాదు చేస్తే ఆలోచించే వారు లేరు. అక్కడ లేరు, ఇక్కడ లేరు. ఎంత కాలం పేద ప్రజలు ఇట్లా భరించగలరు? పేద వారికి పెద్దగా చేస్తామని ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు. వాస్తవంలో జరిగేది ఏమిటి? పేదవారికి సరైన రక్షణ ప్రభుత్వం కల్పిస్తున్నదా అంటే లేదు. రేపు భూసంస్కరణలు రాబోతున్నాయి. తరువాత ఎట్లా అమలు జరిగినా చట్టం వస్తుంది. ఇప్పుడు లావోని భూములలో పట్టాలు ఇవ్వడంలో జరిగే కుంభకోణం ఇంతింత కాదు. ఐదెకరాలు కంటె తక్కువ ఉన్న వారికే భూములు పట్టాలకు ఇవ్వాలని ఆర్డర్సు ఉన్నాయి. కాని ఉన్న వారే పట్టాలు చేయించుకుంటున్నారు. ఫిర్యాదు చేస్తే చర్య తీసుకోడం లేదు. మల్లాపురం, గుంజంపల్లి గ్రామాలలో ఉన్న వారికే పట్టాలు ఇచ్చారు. తరువాత ఒక తగాదా వచ్చింది. ఇదివరకు కబ్జా చేసుకునే వారిని వెళ్ళగొట్టడం జరుగుతోంది. మల్లాపురం గ్రామంలో పేదవారిని తరిమి తరిమి కొడుతున్నారు. కేసు నమోదు చేసారు. వారందరిని రిమాండు చేసి బాధ పెడుతున్నారు. ఇదే విధంగా గుంజంపల్లిలో కూడా జరిగింది. అక్కడ కేసు పెట్టారు. జైలులో ఉన్నారు. పేదవారికి రక్షణ ఇస్తామని చెప్పిన ఈ ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఏ విధంగా చేస్తున్నదో ఒక సారి ఆలోచించాలి. పోలీసు వారి అఘాయిత్యాలకు హద్దుపద్దు లేకుండా ఉంది. ప్రభుత్వం వారు సక్రమమైన పద్ధతిలో ఆలోచించి విచారించి పోలీసు వారు హద్దు మీరిన పనులు చేయకుండా అరికట్టాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. నాగాదాస్ (సర్వేపల్లి) :—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటును నేను చాలా హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. కారణం ఏమిటంటే ప్రప్రథమంగా ఈ రాష్ట్రానికి నాయకత్వం వహిస్తున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రిగారు వీకర్ సెక్షన్స్‌లోనుంచి వచ్చిన ఆర్థికమంత్రిగారు ఇప్పుడు ఎగ్జిస్టింగ్ యినిస్టిట్యూషన్స్ అంటే ఎకనామిక్‌గా సోషల్‌గా ముందుకున్న యినిస్టిట్యూషన్సును యిట్లానే ఉంటే సాంఘిక న్యాయం, ఆర్థిక న్యాయం చేయలేం వీటిని పూర్తిగా మార్చవలసినదని తెలియజేసినారు. "We have to reconstruct the agrarain organisation" అన్నారు. "We have to re-shape the urban properties" అన్నారు.

ఒక సామ్యవాద నవ సమాజాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి పునాదులు వేస్తున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. అందువల్ల ఈ బడ్జెటును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ యిలాంటి బడ్జెటును తీసుకువచ్చినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆర్థిక మంత్రిగారిని ప్రభుత్వాన్నికూడా అభినందిస్తున్నాను. తరువాత సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మించడము మన కార్యక్రమం కాబట్టి ఏ విధముగా నిర్మించాలని, ఆర్థిక వ్యత్యాసాలను ఏ విధముగా తగ్గించాలనేది కొంతవరకు ఆలోచన చేయడం జరిగింది. ఈ బడ్జెటులో అందుకు తగినటువంటి స్టెప్స్, కార్యక్రమం తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అందులో ప్రధానంగా సంపన్నుల దగ్గరనుంచి........

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—గౌరవ సభ్యుల అభినందనలను అందుకోడానికి ముఖ్యమంత్రిగారుగాని ఆర్థిక మంత్రిగారుగాని యిక్కడ లేరు. వారిని పిలిపించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. నానాదాస్ :— అనేక రూపాలలో సంపన్నుల దగ్గరనుంచి పన్నులరూపంలోను లోన్సురూపంలోను తీసుకుని వెనుకబడిన వర్గాల వీకర్ సెక్షన్సు వారి ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుచేయాలని వారిని బాగుచేయాలని ఆదాయం మీద పన్నులు హెచ్చు చేయాలి, భూమిమీద పన్ను హెచ్చు చేయాలి. ఇతర దేశాలలో జాతీయ ఆదాయంలో దాదాపు 20 వంతులు 30 వంతులు పన్నుల రూపంలో వసూలుచేస్తున్నారు. మన దేశంలో చూసుకుంటే కనీసం 14% కూడా వసూలు చేయడంలేదు. రూరల్ ఎకానమీలో అగ్రికల్చరల్ యిన్కంమీద 1% పన్ను వసూలు చేస్తున్నాం. అంతమాత్రంచేత పెద్ద భూస్వాములు రైతుల మీద పన్నులు ఎక్కువ వేస్తున్నారని గగ్గోలు పెడుతున్నారు. నిజానికి రైతుల మీద వేస్తున్న 1% మాత్రమే. కమోడిటీస్ మీద వేసే పన్నులు కన్స్యూమరు మీద పడుతున్నాయి. అందరిమీద సమానంగా పడుతున్నాయి. ఇండైరెక్టు టాక్సేషనువల్ల బీదవారిమీద హెచ్చుగా భారం పడుతున్నది. కాబట్టి సంపన్నుల మీద హెచ్చు పన్ను వేసి ఆర్థిక అసమానత్వాలను తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇక మొట్టమొదటిసారిగా లాండ్ రిఫారమ్సు అన్నారు. తీసుకువస్తామన్నారు. ఆర్డినెన్సు తీసుకువస్తామని చెప్పినారు. ఆర్డినెన్సు ప్రవేశపెట్టినారు. దీనివల్ల నిజంగా బీదవారికి ఎంత భూమి వస్తుందనే అంచనాలు తెలియడానికి ప్రభుత్వం దగ్గర సరియైన లెక్కలు లేవు. అంచనాలు వేసి భూమి లేని పేదవారికి ప్రతివారికి కనీసం 5 ఎకరాలైనా వచ్చేటట్లు ఆ భూమిని డెవలప్ చేసి యివ్వాలి. ప్రభుత్వానికి చెందిన బంజరు భూములు, ఫారెస్టు బంజర్లు ఉన్నాయి. వాటిని డెవలప్ చేసిన తరువాతనే భూమి లేనివారికి యివ్వాలి. ఇచ్చేటప్పుడు నీటి వనరులు కలుగచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధముగా చేసినప్పుడే మన దేశంలో ఈ లాండ్ రిఫారమ్సుతో బాటు ఉత్పత్తి అధికం అయేదానికి వీలుంది. చాలామంది రైతులు చెబుతున్నారు. ఈ లాండ్ సీలింగ్సుగాని పెట్టినట్లయితే ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుందనే ఆందోళన వెలిబుచ్చుతున్నారు. అది సరి కాదు. లాండ్ రిఫార్మ్సువల్ల

యింటెన్సివ్ ప్రొడక్షన్‌వల్ల టోటల్ ఔట్‌పుట్ హెచ్చు అవుతుంది. ట్రాన్సిటరీ పీరియడులో, మధ్యకాలంలో మట్టుకు అవకాశాలు లేకపోవచ్చు. అటువంటి అవకాశాలను క్రెడిట్ ఫెసిలిటీస్, సీడ్స్ ఫర్టిలైజర్సు, అగ్రికల్చరల్ ఇంప్లిమెంట్స్ యివన్నీ కూడా చిన్న చిన్న రైతులకు క్రియేట్ చేస్తే తప్పకుండా ఉత్పత్తి హెచ్చు అయ్యే అవకాశం వుంది. టోటల్ ఔట్‌పుట్ హెచ్చవుతుంది. కనుక రైతులనబడేవారు చెబుతున్న వాదనలో పస లేదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత విషయం మనం 25 సంవత్సరాలపాటు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత కూడా అగ్రికల్చరును చాలా నెగ్లెక్ట్ చేయడం జరిగింది. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు చేపట్టినాం. ఇప్పటికీ పూర్తి కాలేదు. అందువల్ల అగ్రికల్చరు అభివృద్ధి కాలేదు. అందుచేత కనీసం వచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో వీటన్నిటిని స్టాప్ చేసి అగ్రికల్చరు, ఇరిగేషను డెవలప్ చేసి ఆహారమునకు కొరత లేదు, ఆహార సమస్య లేదు, సర్‌ప్లస్ స్టేటు అనిపించుకోడానికి హెచ్చు డబ్బు అగ్రికల్చరుమీద ఖర్చు పెట్టాలని నేను వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇదే విషయంలో లాండ్ రిఫారమ్సు జరగాలన్నప్పుడు ప్రభుత్వం దగ్గర లాండ్ రికార్డ్సు లేవని ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియజేస్తున్నారు. 25 సంవత్సరాలు మనం పరిపాలించిన తరువాత కరక్టు లాండ్ రికార్డ్సు లేవనడం చాలా హాస్యాస్పదముగా వుంది. కనుక ప్రస్తుతం ఉన్న హెరిడిటరీ విలేజి ఆఫీసర్సు పటేల్, పట్వారీలు, మునసబు, కరణాలు వీరందరినీకూడా తీసివేసి వారి స్థానంలో 27 వేల గ్రామాలకు కొంతమంది చదువుకున్నవారిని ట్రెయినింగు యిచ్చివేసినట్లయితే 27 వేలమంది చదువుకున్నవారికి ఉద్యోగాలు చూపించ గలుగుతాము. హెరిడిటరీ విలేజ్ ఆఫీసర్సుకి వారికి సబ్‌స్టాన్షియల్ మీన్స్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ ఆల్‌రెడీ ఉంది కాబట్టి వారు బాధపడవలసిన అవసరం లేదు. ఈ చర్యకూడా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ లాండ్ రిఫారమ్సు అమలు పరచాలంటే ఒక లాండ్ రిఫారమ్సు అండ్ డెవలప్మెంట్ కమిషను ఒక దానిని వేయాలి. ప్రత్యేకంగా ఒక మినిస్ట్రీ లాండ్ రిఫారమ్సు అండ్ డెవలప్మెంట్ మినిస్ట్రీ అని క్రియేటుచేసి అదే విధముగా డిస్ట్రిక్టు లెవెలులో తాలూకా లెవెలు ఆఫీసర్సును ప్రత్యేకంగావేసి లాండ్ రిఫార్మ్సను అమలు పరచాలని లాండ్ డెవలప్మెంట్ అండ్ రిఫారమ్సు కమీషనును వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది హరిజన వెల్ఫేరు. దీనిని చిన్నచూపు చూస్తున్నారు. హరిజనులు ఈ రాష్ట్రంలో 60 లక్షల మంది ఉన్నారు. వీరికి 344 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో వాటా రావాలంటే దాదాపు 52 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలి. హరిజనులకు పెట్టే స్కీమ్సు హరిజనులకు ఉపయోగపడడంలేదు. అవి హరిజనులకు చెందకుండా చేస్తున్నారు. నాగార్జున సాగరు ప్రాజెక్టు 15 సంవత్సరాల క్రిందట ప్రారంభించినారు, ఇప్పటికికూడా పూర్తి కాలేదు. ప్రయారిటీ యివ్వడంలోనే చాలా లోపం వుంది. కనుక హరిజనులకు యిప్పటికికూడా చిన్నచిన్న మైనరు ఇరిగేషను స్కీమ్సు, లాండు డెవలప్మెంటు స్కీమ్సు, ఎడ్యుకేషను, హెల్తు వీటిమీద కనీసం 50 కోట్లు రూపాయలు సంవత్సరానికి ఖర్చుపెట్టే విధానం చేయవలెనని కోరుతున్నాను

హరిజన హౌసింగ్ ఫెడరేషన్ అని పెట్టినారు. క్వశ్చనులో చాలా డిస్కషను జరిగింది. వారు కట్టే ఇళ్ళు టంక్సులాగ కడుతున్నారు. హరిజనులకు కట్టుకునే టటువంటి ఫ్రీడం యివ్వడంలేదు. అందువల్ల హరిజనులకు పనికిరానటువంటి ఇండ్లను డిజైనుచేసి కడుతున్నారు. ఆ స్కీము పూర్తిగా మార్చాలని కనీసం 2,500 లేక 3000 రూపాయలు పెట్టి రెండు రూములుండే ఇండ్లు కట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. సింగిల్ రూమ్ టెనమెంటు మెంటాలిటీ మన దేశములోనే పోవాలని కోరుకొనేవారిలో నేను ఒకణ్ణి. ఆ మెంటాలిటీని ప్రభుత్వము విడిచిపెట్టి 2 లివింగ్ రూమ్స్‌ని హరిజనులకు కట్టించి ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. అసెంబ్లీ మెంబర్లకు కూడ ఏ వసతి లేకుండా వుండే సింగిల్ రూమ్స్‌ని కట్టించారు. వాటిని డబుల్ రూమ్స్ బిల్డింగ్స్‌గా చేయించాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరావు (మైలవరం) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటును సపోర్టు చేస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయ దలచు కొన్నాను. దీనిలో చాల అభ్యుదయకరమైన విషయాలు వున్నవి. వెనుకపడిన వర్గాలకు, హరిజన, గిరిజనులకు ప్రత్యేక సదుపాయాలు, వారి అభివృద్ధికి ప్రత్యేక కేటాయింపులు జరగడము చాల హర్షదాయకము. మన రాష్ట్రములో వున్న నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం, పోచంపాడు వంటి మేజరు ప్రాజక్టుల కేటాయింపులను చాల డ్రాస్టిక్‌గా కట్ చేశారు. 15 సం.ల నుంచి జరుగు తున్నవి. ఎప్పుడు పూర్తి అవుతాయో తెలియని పరిస్థితి వుంది. కేంద్రము నుంచి ప్రత్యేకముగా ఫైనాన్ సెస్ తీసుకొని సాధ్యమైనంత త్వరలో వీటిని పూర్తి చేయకపోతే దీనివల్ల మనకు వచ్చే లాభము రాకుండా పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. మనకు వచ్చే ఆదాయము వడ్డీ కట్టుకొనేదానికి సరిపోతుంది. ఈ విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వము డిస్క్రిమినేట్ చేస్తున్నదా అనే అను మానము వుంది. నార్త్ ఇండియాలో సెంట్రల్ సెక్టారు క్రింద యిటువంటి ఇర్రిగేషన్ స్కీములు తీసుకొనడము, ఇక్కడ మన రాష్ట్రమే భరించాలని చెప్పడము అన్యాయము. నేషనల్ ఇంటరెస్ట్‌లో వీటిని పూర్తిచేయడానికి ప్రత్యేకముగా కేంద్రమునుంచి లోనుగాగాని, గ్రాంటుగాగాని తీసుకొవడానికి కృషిచేయాలి. నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కెనాలు క్రింద కృష్ణా జిల్లాలోని మెట్ట ప్రాంతాలైన పగము ప్రాంతము వుంది. నందిగామ నుంచి నూజివీడువరకు ఎప్పుడో లోకలైజ్ చేశారు. లాండ్ లెస్ పూర్‌కి లాండ్ యిచ్చేటప్పుడు యిది లోకలైజ్డ్ ఆయకట్టు అని మిగతా చోట్ల వారికి 10 ఎకరాలు యిస్తూ వుంటే ఇక్కడ చాల తక్కువ యిచ్చే పరిస్థితివుంది. లోకలైజ్ చేశారనే కారణము చేత అక్కడ మెట్టు ఇర్రిగేషను స్కీములు తీసుకొనడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వము చెప్పడము జరుగుతోంది. దీనివల్ల ఆ ప్రాంతాలకు [illegible] వస్తుందో రాదో అనే సందిగ్ధావస్థగా వుంది. [illegible] ఈ లోకలైజ్ [illegible] [illegible] వస్తున్నది [illegible] [illegible] [illegible]

గత 2 సం.ల నుంచి రైతులు పంటలు లేక చాల యిబ్బంది పడుతున్నారని చెబుతున్నాము. శాశ్వత పరిష్కారము క్రింద నాగార్జున సాగర్ లెఫ్ట్ కెనాలును సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎక్స్‌టెండ్ చేయవలసిన అవసరము వుందని మనవి చేస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయము చూస్తే రీజినల్ ఇంబాలెన్స్ ఎక్కువ అవుతోంది. 1, 2 చోట్లనే కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేయడము జరుగుతోంది. ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్స్ రావడములేదని పరిశ్రమల మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు చెపుతున్నారు. వారు వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చేయాలి. సెంట్రల్ ప్లేసెస్‌లో గవర్నమెంటు తరపున ఇండస్ట్రీ పెడితే యాన్సిలరీ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ కావడానికి అవకాశము ఉంది. అటువంటి పరిశ్రమలను సర్కారు జిల్లాల్లో పెట్టాలి. ఈ విషయములో పరిశ్రమల మంత్రి వెంగళరావుగారు కృషి చేస్తున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. గుంటూరు, కృష్ణల మధ్య ప్రదేశములో టైర్ల ఫ్యాక్టరీని పెడుతున్నామన్నారు. రాయలసీమలోను, విశాఖలోను పరిశ్రమలు పెట్టడానికి కృషి చేస్తున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. సర్కారు జిల్లాల డెవలప్‌మెంటు బోర్డు అంటున్నారు. అది ఎప్పుడు కాన్‌స్టిట్యూట్ అవుతుందో తెలియదు. రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలు వెనుకబడిన ప్రాంతాలు కాదు అనడానికి లేదు. వాటికి ప్రత్యేకమైన డెవలప్‌మెంటు బోర్డులను పెట్టారు. పని చేస్తున్నవి. ప్రత్యేకముగా నిధులను కేటాయిస్తున్నారు. వాటికన్నా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు సర్కారు జిల్లాలలో మెట్ట ప్రాంతాలు వున్నవి. వాటికి ఎటువంటి కేటాయింపు లేదు. కృష్ణా జిల్లాలో సగము మెట్ట ప్రాంతము వుంది. అనేకమైన మైనర్ ఇర్రిగేషను టాంకులు వున్నవి. ఒక్క చెరువుకూడ చెక్ అప్ చేయలేదు. సంవత్సరానికి 2, 3 లక్షలు ఈ ఇర్రిగేషను స్కీముల్లో న్యూ స్కీములు పెడుతున్నారు. దానివల్ల ఒక్క చెరువుకూడ తీసుకొనడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అది డెవలప్ ఏరియా అని చెప్పడము జరుగుతోంది. స్టేటును డెవలప్ ఏరియా అని, అన్ డెవలపుడు ఏరియా అని రెండు ప్రాంతాలుగా చేసి డెవలప్‌మెంటు కార్యక్రమాలు తీసుకొంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. డ్రౌట్ గ్రాంట్సు అని యిచ్చారు. గత 3, 4 నెలలుగా చాల పనులు జరిగినవి. వర్షాలు లేకపోవడంవల్ల పనులు ఆగిపోయినవి. మెట్ట ప్రాంతాల్లో ఈ నెలాఖరు వరకు టైము వుంది. తరువాత లాప్స్ అయిపోతాయి అంటున్నారు. వర్షాలు ఇప్పుడిప్పుడే పడుతున్నవి కాబట్టి స్పిల్ ఓవర్ వర్క్సు చాల వున్నవి కాబట్టి డ్రౌట్ గ్రాంట్లను జులై నెలాఖరు వరకు ఎక్స్‌టెండు చేస్తే అవన్నీ పూర్తి చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. అందువల్ల జులై ఆఖరు వరకు ఎక్స్‌టెండ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. బడ్జెటులో ఒక కోటి రూపాయలు కాంపెన్‌సేషన్ టు లాండ్ అని ఒక కొత్త అంశాన్ని పెట్టారు. అది లాండ్ రిఫారమ్స్ సందర్భములో పెట్టి వుండవచ్చును. దేశములో పెద్ద కాంట్రావర్సీ జరుగుతున్న విషయము తెలుసు. [illegible] ఎవరూ [illegible] చాల [illegible] వుంటాయి. ఈ లాండ్ [illegible] అంటున్నాము [illegible] గందరగోళము [illegible]

మంది భూస్వాములు తగ్గిపోయారు. కొద్దిమందే వుండివుంటారు. వీరు సంఘానికి ద్రోహులు, చీడ పురుగులు అనేమాట సర్వత్రా విన్పిస్తోంది. ఇదిచాల అన్యాయము. సమాజము మారుతున్నప్పుడు సమాజములో వున్నవారు మారాలి. ప్రభుత్వకూడ అభ్యుదయకరమైన సంస్కరణలను పెట్టాలి. రైతులు ఎఫెక్టు అవుతున్నా ఎవ్వరూ ఇది చేయడానికి అభ్యంతర పెట్టడము లేదు. ఈ సంస్కరణలను అమలుచేస్తే న్యాయముగా న్యాయమైన కాంపెన్‌సేషన్ యిచ్చి చేయాలి. అసలు దీనివల్ల వచ్చే లాండ్ ఎంత అనే లెక్కలు లేవు. లాండ్ లెస్ పూర్ ఎంత అనేది తెలియదు. లాండ్ లెస్ పూర్‌కి గత 2, 3 సంవత్సరాలలో 20 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములను పంచిపెట్టడము జరిగింది. యింకా ఇవ్వవలసిన లాండ్‌లెస్ పూర్ ఎంత మంది ఉన్నారు? ఫారెస్ట్ లాండ్స్‌ని డిఫారెస్ట్ చేసి యివ్వవలసిన అవసరము వుంది. గత 2 సం.లలో లక్ష ఎకరాల వరకు డిఫారెస్టేషన్ చేసి యిచ్చారు. ఫారెస్టుకి ఎందుకూ పనికిరాని, సేద్యానికి లాయకి అయిన భూములను కలెక్టరు, కన్సర్వేటరు జాయింటు ఇనస్పెక్షను చేసి రిపోర్టు పంపిస్తే గవర్నమెంటు చర్య తీసుకొంటుంది అన్నారు. అట్లా రికమెండు అయిన ఫైల్స్ చాల వున్నవి. వాటిమీద గవర్నమెంటు డెసిషన్ తీసుకొని డిఫారెస్ట్ చేసి యిస్తే మామిడి తోటలు అవి వేసుకొనడానికి ఉపయోగపడుతుంది కనుక వాటిని యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. మరో ముఖ్య విషయం చెప్పవలసి వుంది. గత నెలలో కృష్ణా జిల్లాలో, మిగిలిన జిల్లాలలో చాలా అగ్ని ప్రమాదాలు జరిగాయి; వాటి గురించి సత్వర సహాయాలు అందజేయడం జరిగింది. కాని దానిలో కొంత డిస్క్రిమినేషన్ చూపడం జరిగింది. పల్లె ప్రాంతాలకు, పట్టణ ప్రాంతాలకు డిస్క్రిమినేషన్ చూపిస్తున్నారు. విజయవాడలో ఎక్కువగా ఇవ్వవలసినదే. ఇంటికి ఎక్స్‌గ్రేషియా గ్రాంటుగా 100 రూపాయలు, తక్కావి లోను క్రింద 200 రూపాయలు ఇస్తున్నారు యాస్బెస్టాస్ షీట్స్ ఇస్తున్నారు. కాని రూరల్ ఏరియాస్‌లో 100 రూపాయలు మాత్రమే ఇవ్వడం అన్యాయం. రూరల్ ఏరియాస్‌వారు అన్ని విధాలా నష్టపడ్డారు కనుక వారికి కూడా 200 రూపాయలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. వీకర్ సెక్షన్‌కు అవసరమైన కార్యక్రమాలు జరగాలంటే అందుకు ప్రత్యేకమైన మెషినరి అవసరం. ప్రస్తుతం ఉన్న ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ సరిపోదు, ఏనాడో బ్రిటిష్‌వారి కాలంలో వున్న రూల్స్, చెక్, కౌంటర్ చెక్ పద్ధతి మార్చి కొత్త రూల్స్ ఫ్రేమ్ చేయాలి. మంత్రులు వెంటనే ఈ విషయంలో తగిన నిర్ణయం తీసుకొని రెడ్ టేపిజం తగ్గించి ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ త్వరితంగా నడిచేటట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను, ముఖ్య మంత్రిగారు ఈమధ్య విజయవాడలో బ్యాంకర్స్ క్లబ్‌లో మాట్లాడినపుడు బ్యాంకువారు రైతులకు రుణాలు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. కాని ఆచరణలో జరగడం లేదు. ల్యాండ్‌మీద ఇవ్వము, గోల్డు ఉంటే తీసుకురండి, గోల్డుమీద ఇస్తామని అంటున్నారు. రిజర్వు బ్యాంక్ వారు రైతులకు లోన్స్ ఇవ్వండి అని ఎన్ని సర్క్యులర్స్ పంపినా బ్యాంకులవారు వాటిని అమలు చేయడం లేదు. ప్రభుత్వం వారిపై వ[illegible]

తీసుకువచ్చి రైతులకు క్రెడిట్ ఫెసిలిటీ కలుగజేయకపోతే వ్యవసాయం దెబ్బ తింటుందని మనవి చేస్తూ అందుకు తగిన చర్యలు వెంటనే తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు పూర్తిగా పరిపాలనా నివేదికవలె వున్నదని వేరే చెప్పవలసిన పని లేదు. 31 పేజీల బడ్జెటులో అరచేత వైకుంఠం చూపించారు. ప్రతి అంశంలోనూ ప్రజలకు ఆశలు చూపించారు. ఏవో చేస్తామన్నారు. కాని చేసే పనులు ఏమిటో, ఏ పద్ధతిలో చేయబోతున్నారో అవేవీ చెప్పలేదు. మేము చేస్తాం అని చెబుతూనే రెండో వాక్యంలో డబ్బు లేదన్నారు అంతే కాదు, ప్లానులో 98 కోట్లు చేర్చడానికి రిసోర్సెస్ చూపలేదు. పన్నులు పెంచడానికి అవకాశం వుందని చెప్పారు. నేరుగా ఈ పద్ధతులద్వారా రాష్ట్ర ఆర్థిక సంపదను నెలకొల్పుతాము, ఈ విధంగా మేము ప్రణాళికను నెరవేరుస్తాము అని తమ ఆలోచనను ప్రజలముందు పెట్టవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వుంది. కాని తాము చేసిన వాగ్దానాలను ఎటూ చేయలేము కనుక ఏవో నినాదాలు చెప్పి చెట్టు పేరున కాయలు అమ్ముకొందామని ఒకరొకరు పంచాయతీలు పెట్టి, ఒకరొకరికి తగాదాలు పెట్టి వ్యవహారాలు నడుపుతున్నారు. ఈనాడు సమాజంలో వున్న తారతమ్యాలను తగ్గించే ప్రయత్నాలు కనబడటం లేదు, ఉత్పత్తిని పెంచే విధంగా బడ్జెటు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు మన సమాజంలో వున్న వాస్తవిక పరిస్థితిని చూస్తే మన దేశంలో వున్న తారతమ్యాలు మిగిలిన దేశాల్లో ఎక్కడా లేదు. ఒక ప్రక్క గగన కుసుమాల్లా పెద్దలు ఎయిర్ కండిషన్డు కార్లలో, ఎయిర్ కండిషన్డు బంగళాలలో. అశోకా హోటల్సులో ఒక గదికి ఒక రోజుకు 200 రూపాయలిచ్చి వుండగలుగుతున్నారు. ఆ హోటల్సు ఎలా వుంటాయో, వాటిలో ఏమి ఉంటాయో తెలుసుకోలేని సామాన్య ప్రజానీకం, మధ్యతరగతి ప్రజానీకం మరో ప్రక్క వుంది. రెక్కాడితే కాని డొక్కాడని ప్రజానీకం వుంది. నాల్గవ తరగతి ఎన్.జి.వో.,లు వీరంతా వున్నారు. ఈ విధంగా చూసినా వారికి ఇచ్చే జీతాలు చాలడం లేదు. అధిక ధరలు, పన్నులతో ప్రజలంతా బాధ పడుతున్నారు. ఈనాడు మన సమాజంలో వున్న తారతమ్యాలను తొలగించే ఆలోచనే, దృక్పథమే ప్రభుత్వములో కన్పించడం లేదు. మొన్నీ మధ్యనే రెండు ఆర్డినెన్సులు ఇష్యూ చేశారు. వాటిద్వారా ఈ సంఘంలో వున్న తారతమ్యాలను తొలగిస్తారా అంటే అది చెప్పగలిగిన పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం లేదు. ప్రజలను మభ్య పెట్టటానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం తప్ప ఇంకోటి కాదు. ఇలా అయితే కొంత కాలమే నడవడం సాధ్యం కాని ఎల్లకాలమూ ప్రజలను మభ్యపెట్టి పరిపాలన సాగించడం శక్యం కాదు. రేపైనా స్వార్థపరత్వాన్ని ప్రజలు తెలుసుకొంటారు. కోట్లకు కోట్లు అతులు లేకుండా సంపాదించే పెద్దలను పుంచ్చుతిస్తాం అంటే అది వాస్తవానికి విరుద్ధమని మనవి చేస్తున్నాను. వివరాలు చెప్పే ముందు తెలంగాణాకు సంబంధించిన కొన్ని వాస్తవ విషయాలను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. రెండు రోజులనుండి సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు.

తెలంగాణాకు సంబంధించిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, సర్‌ప్లస్ విషయాలు, సర్వీసెస్ విషయము ఆంధ్ర ప్రాంతం నుండి వచ్చిన సభ్యులు వాస్తవ విషయాలు తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. ప్రభుత్వం వాస్తవ విషయాలను చెప్పడం లేదు. నేను కొన్ని విషయాలను తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. నిన్న శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ తెలంగాణా రీజినల్ కమిటి, భార్గవ కమిటి రిపోర్టుకు సంబంధించిన విషయాల గురించి చెప్పారు. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పినది వారి అభిప్రాయం కావచ్చు. కాని అది వాస్తవం కాదు. భార్గవ కమిటి రిపోర్టు కాని, వారి రికమెండేషన్స్‌కు కాని రీజినల్ కమిటి పార్టీ కాదు. భార్గవ కమిటి రికమెండేషన్స్ రీజినల్ కమిటికి రిఫర్ చేయడం జరగలేదు. ఆనాటి ముఖ్య మంత్రిగారు తనకు సంబంధించిన ఒక పెద్ద మనిషికి, ఒక మధ్యవర్తికి చూపించి ఒక మాట చెబితే అది వాస్తవం కాదు.

శ్రీ నల్లప్ప రెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :- ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డర్ ప్రకారం భార్గవ కమిటి ఏర్పాటు అయింది. భార్గవ కమిటి చెప్పిన సూత్రాలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. రీజినల్ కమిటికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తగాదా వచ్చినప్పుడు రీజినల్ కమిటి చైర్‌మన్, ముఖ్యమంత్రి ఇద్దరూ సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకొని సంప్రదింపులు జరపాలి, అభిప్రాయ భేదం వుంటే గవర్నరుకు రిఫర్ చేయాలి, సూత్రాలను యథాతథంగా ఆమోదించి తీరాలి. భార్గవ కమిటీని డిస్‌ప్యూట్ చేయడానికి రీజినల్ కమిటికి కాని ప్రభుత్వానికి కాని వీలు లేదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— వారి మాటలకే నేను క్లారిఫికేషన్ ఇస్తున్నాను. భార్గవ కమిటి రిపోర్టుకు రీజినల్ కమిటి పార్టీ కాదని మనవిచేస్తున్నాను. లలిత్ కుమార్ రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత ఆ రిపోర్టు రీజినల్ కమిటికి రిఫర్ చేయబడింది. రీజినల్ కమిటి ఏకగ్రీవంగా ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చి శాసనసభ ముందు పెట్టింది. Report of the Adhoc Committee on the report given by Sri K. Lalit on the Quantum of Telangana Surpluses (Report 1) as adopted by the Regional Committee on 14-4-69 ....దానిలో పేజి 7, పేరా 14లో క్లియర్‌గా వుంది. తెలంగాణాకు సంబంధించిన మంత్రులు; తెలంగాణాకు సంబంధించిన శాసన సభ్యులు అందరితో కూడిన రీజినల్ కమిటీ ఏకగ్రీవంగా ఇచ్చిన అభిప్రాయాన్ని మీ ముందు వుంచుతున్నాను.

The Committee therefore opines that the tentative figure of Telangana surpluses should be as follows :-

		Rs. in Crores.
(1)	Revenue surpluses	63.92
(2)	Being half of the revenue deficit of the Andhra region	29.62
(3)	Telangana share in the erstwhile Hyderabad Government securities	13.59
	Total —	107.13

ఇది నా అభిప్రాయము కాదు. 1959 పిర్స్పివల్సు ప్రకారంగా భార్గవకమిటి రిపోర్టు లలిత్ కమిటి రిపోర్టు అడిగారు. కాబట్టి భార్గవకమిటి రిపోర్టుకు రీజనల్ కమిటి పార్టీ కాదు. రీజినల్ కమిటి ఉద్దేశము కూడ అది లేదు, 44 కోట్ల సర్‌ప్లసెస్ 28 కోట్లు అన్నారు. రీజనల్ కమిటీలో చెప్పిన 107 కోట్ల సర్‌ప్లస్ తగ్గించడం పక్షపాతం కాదా. తెలంగాణా సర్‌ప్లసెస్ దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. ప్రయిము మినిస్టరు గారి నుంచి అప్పటి ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానంద రెడ్డి గారి వరకూ నేటి ముఖ్యమంత్రి నరసింహారావు గారి వరకూ అధికారులు అనధికారులు అంతా తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగింది అనుకున్నందువలన యీ సమస్య తొలగించడానికి ఎయిట్ పాయింట్ ఫార్ములా రావడము, భార్గవా కమిటి గాని లలిత్ కమిటి గాని ఉత్పన్నం అవడం జరిగింది 15-16 సంవత్సరాలుగా తెలంగాణా సర్‌ప్లసెస్‌లో ఉన్నది. ఆ సర్‌ప్లసెస్‌గా తెలంగాణాలో ఉన్న డబ్బు ఆంధ్రలో ఖర్చు చేసినందువలననే తెలంగాణాలో అభివృద్ధి కుంటు పడింది, మా సర్‌ప్లసెస్‌లో కొంత ఇస్తూ ఇది తెలంగాణాకు మేలు ఆంధ్ర ఖర్చుతో జరుగుతోంది అనడం పొరపాటు. తరువాత శాసనసభలో ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ అప్పుడు మేము కొన్ని అభ్యంతరాలు కూడ చెప్పాము. అక్కడ ఓపెనింగ్ బాలెన్స్ క్లోజింగ్ బాలెన్స్ ఇచ్చారు. 72-73 ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ పేజీ ఒకటిలో డిటో చూస్తే తెలుస్తుంది. ఎక్కడయినా రెండు క్లోజింగ్ బాలెన్స్ లుంటాయా? Sir, Now this Andhra Pradesh Budget for 1972-73, Page No. 1

(d) Closing Balance as per Accountant-General 9 crores; Final Closing Balance - 47 crores 84 lakhs. How can there be two closing balances?

9 కోట్లు సర్‌ప్లస్‌గా ఉన్న క్లోజింగ్ బాలెన్స్‌ను మైనస్ 57 అని అందులో చూపించారు. యీ మైనస్ బాలెన్స్‌కు తెలంగాణాను భాగస్వామిగా చేయాలని చూశారు. 9 కోట్లు తెలంగాణాకు రావాలి. ఎప్పుడూ కూడా తెలంగాణా మైనస్‌లో లేదు. ఎప్పుడూ సర్‌ప్లస్‌గానే ఉంది. ఈ రోజు 47 కోట్లు రూపాయలు ఓపెనింగ్ బాలెన్స్ 71-72 లో ఉంది. 57 కోట్ల 21 లక్షలలో 9 కోట్లు మైనస్ తెలంగాణా తీసేసి 47 కోట్లు చూపించారు. ఆంధ్రప్రాంతమునకు మైనస్ రావాలి. తెలంగాణాకు మైనస్ రాదు. ఓవర్ డ్రాఫ్టు 47 కోట్ల 84 లక్షలు. 57 కోట్ల 20 లక్షలలో 9 కోట్ల రూపాయలు మైనస్ చేసి తెలంగాణాది 47 కోట్లు చూపించారు. ఈ 57 కోట్ల రూపాయలు ఆంధ్ర ప్రాంతమే భరించాలి. అదే మేము అడిగాము. ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు వారిని అడిగితే వారు మిస్‌లీడ్ చేశారు. తెలంగాణా ఫిగర్సు సరిగా చూపించామన్నారు. ఇప్పుడు రెండు క్లోజింగ్ బాలెన్స్‌లు చూపించారు. ఎక్కడయినా రెండు క్లోజింగ్ బాలెన్స్‌లు ఉంటాయా? యీ రోజు లలిత కమిటి రిపోర్టు తరువాత రీజనల్ కమిటి 107 కోట్ల రూపాయలు సర్‌ప్లస్ అని చెప్పిన తరువాత ప్రభుత్వం ఏమి చెప్పారు? భార్గవా కమిటీ రిపోర్టుపయిన రీజనల్ కమిటీ ప్రభుత్వముకు ఉన్న

డిఫరెన్సెస్ అడగరాదంటున్నారు. రీజినల్ కమిటీ రికమెండేషన్స్ కాంకేటివ్ అన్నారు. ఇంతవరకూ రీజినల్ కమిటీ చేసిన రికమెండేషన్స్ ఎన్ని ఇంప్లిమెంటు చేశారు ఎన్ని చేయలేదు. ఎన్ని రికమెండేషన్స్ ఒప్పుకొన్నారు. ఏవి ఇంప్లిమెంటు చేయలేదు అనే వివరాలన్ని టేబిలుపయిన పెట్టించమని అడిగాము. దీనికి ప్రభుత్వం లెక్కచేయలేదు. సీలు చేసిన తప్పుడు లెక్కలు చూపించారు. సర్ప్లస్‌లో ఉన్న తెలంగాణాకు మైనస్ చూపించారు.

ఇక సర్వీసెస్ విషయం ఉంది. ఈ రిపోర్టు పయిన ఒకటి రెండు విషయాలు చెపుతాను. ఇది కమిటి ఇచ్చిన రిపోర్టు. మేధావులు, అనధికారులు ఎవిడెన్స్ ఇచ్చిన తరువాత వచ్చిన రిపోర్టు ఇది. I am referring to the Services Committee report. From the figures furnished on the cover of the Report it is clear that the Report was adopted by the Members of the Regional Committee on 15-2-72, but presented only today. I am reading from page(28) of this Report : " From the figures furnished above, it is clear that adequate representation to the people of Telangana in the services of the Andhra Pradesh Agricultural University is not there. Persons belonging to Andhra region have an edge over their Telengana brethern, in the services, particularly among Teachers, Deans and Directors and among the Ministerial and Class IV Staff. The Registrar, prefaced his evidence on 14th December, 1971, with the following remarks: " — And there are his remarks, so ఇదే కాకుండా ఎంప్లాయిమెంటు ఆపర్ట్యునిటీస్ గురించి చెప్పారు. Sir, I am reading from Page 4, Chapter II, sub-para 2.3. (of the Services Committee Report) :

REGISTRATION OF JOB SEEKERS :—2/3 " The Sub-Committee on Services was informed that the jurisdiction of the Regional Employment Exchange Hyderabad is confined to the Hyderabad District. Applicants residing in other Districts are not eligible for registration at Hyderabad Exchange. Nevertheless, the Director stated that it is common knowledge that applicants of other areas register themselves in the Hyderabad Exchange, as they believe that employment opportunities are more at the State Headquarters. The Director expressed ఎపాయింటుమెంట్సు విషయంలోగాని, ప్రమోషన్స్ విషయంలోగానిడిస్‌పారిటీస్ తగ్గించడములోగాని మాటలు చెప్పుతున్నారేగాని ఆ భేదాలు తొలగించడం లేదు.

his helplessness to refuse to register persons not belonging to Hyderabad District, when they give an address in this district. He did not have machinery to verify the nativity of the applicants who seek to register and therefore a large number of applicants from non-Telengana districts also register with the Regional Employment Exchange, Hyderabad ". Now that is the position, Sir.

తరువాత రెండు సంవత్సరాల నుంచి చెబుతున్నాము. అగ్రికల్చర్‌లో 100 కోట్ల రూపాయలు ఆపరేషన్ ఫండులో 10 కోట్ల రూపాయలు విజయవాడకు ఖర్చు చేశారు. ఆల్ ఇండియా పాటరన్‌లో చూస్తే హైదరాబాదు కూడా ఇతర పట్టణాలకు ఏమాత్రము తీసిపోదు. అటువంటప్పుడు విజయవాడకు మాత్రము 10 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. అది అన్యాయం అని మేమంటే

అది వాస్తవము కాదన్నారు. కాని ఇప్పుడు ఈ బడ్జెట్‌లో అది చూపించారు. తరువాత ఒక కోటి రూపాయలు పాడి పశువులు......

Sri C. V. K Rao :—I rise on a point of order, Sir. The hon. Member is creating sectarian feelings that have already subsided with his collegues joining the Treasury Benches. and no purpose would be served by this gentleman creating ill-feelings between region and region. I would like that you order him to stop that kind of harangues.

Mr. Speaker :—I am sorry it is no point of Order

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—సి. వి. కె. రావు గారు నాకు లైట్ ఫోకస్ చేస్తున్నారనుకుంటాను. యీరోజు ఒక పెద్ద క్రూషియల్ వలన ప్రజలు పడుతున్నారు. అది ఒక ఉపమానంగా కాదు. రిజర్వ్ బ్యాంకు సెక్యూరిటీ ఒక కోటి రూపాయలు ప్రభుత్వం ఇచ్చి పాడిపశువులు కొనుక్కోవడానికి విజయవాడకు ఇచ్చారు. తెలంగాణాకు మాత్రం ఇవ్వడం లేదు. మంత్రులు నాయకులు అందరూ వేదికలపయిన చెప్పారు ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఏమీ లేదు. యీ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో 50 లక్షల రూపాయలు ఎపెక్స్ బ్యాంకు సెక్యూరిటీ ఇచ్చారు. ఇటువంటివన్ని తెలంగాణాకు చేస్తున్నారు. ప్రయిమ్ మినిస్టరు గారు చెప్పినవి గాని ప్రెసిడెంటుగారి ఆర్డరు గాని ఇంప్లిమెంటు చేయడము లేదు. వీటన్నింటివలన సమస్యలు పెరుగుతున్నవె గాని తరగడము లేవని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను

శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జటు దివాలాకోరు బడ్జటుగా ఉండి వాస్తవంగా ఎవరికి ఉపయోగపడే దిగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. 47 కోట్ల రూపాయలు లోటు చూపించారు. ఇందులో ఆంధ్రలో వ్యవసాయాభివృద్ధి చేస్తామని చెబుతూ దేశానికి ఆహార పంటలు పండించడానికి దోహదము చేసేబదులు వ్యవసాయానికి ముఖ్యమయిన విద్యుచ్ఛక్తికి 8 కోట్ల రూ.లు కోత విధించారు. అభివృద్ధి ఎలాగ వెనక్కిపోతున్నదో ఒకసారి బేరీజు వేసుకోవాలి యిలా విద్యుచ్ఛక్తికి కోత విధించే బదులు ప్రభుత్వం దుబారా తగ్గించుకుంటె బాగుండేది. అప్పుడు యీ విద్యుచ్ఛక్తికి విధించిన కోత మొత్తము 8 కోట్లు ఇతర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు వినియోగ పడేవి. యీ రోజు మన రాష్ట్రములో గవర్నరు పరిపాలన అనవసరం. యీ గవర్నరుపయిన 24 లక్షలు ఖర్చుచేస్తున్నారు యీ పదవి కనుక రద్దుచేస్తే 24 లక్షల రూ.లు మిగులుతుంది. అది ఇతర అభివృద్ధి ప్రణాళికల క్రింద ఖర్చు చేసుకోవచ్చును. తరువాత శాసన మండలి రద్దుచేసే 8 లక్షల రూ.లు మిగులు తుంది. సెక్రటేరియట్ ఉండగా మనకి ఈ రెవిన్యూ బోర్డు అనవసరము. రెవిన్యూ బోర్డు క్రింద సంవత్సరానికి సుమారు 19 లక్షల రూ.లు ఖర్చుచేస్తున్నారు. ఆ రెవెన్యూ బోర్డును రద్దుచేసినట్లయితే 19 లక్షల రూ.లు మిగులుతుంది. ఆ సొమ్ము ఇతర ప్రణాళికల క్రింద ఖర్చుచేయవచ్చు. దుబారాఖర్చు చూస్తే 71-72 పబ్లిక్ ఎకౌంట్సు కమిటి నివేదిక చూస్తే నెల్లూరు జిల్లాలో కార్ పెంటరి కాలేజీలో 13

మందికి ట్రయినింగు ఇవ్వడానికి 24 వేల రూ.లు ఖర్చు చేశారు. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ వారు 90 ట్రాక్టర్సు తెస్తే అందులో 45 మైసూరు ప్రభుత్వం వారు తీసుకుని వాపసుచేశారు. ఆ 90 ట్రాక్టర్సు ఊరికె పడి ఉన్నాయి. వాటి క్రింద 51 లక్షల 39 వేల రూ.ల వరకూ ఖర్చుచేశారు దానికయ్యే వడ్డీ 2 లక్షల 6 వేల 559 రూ.లు కడుతున్నారు. యీ ట్రాక్టర్సు ఏమీ ఉపయోగంగా లేవు. దుబారా తగ్గించక పోవడం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అసమర్థత అనక తప్పదు. తరువాత 1965 లో మన ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కు ఆహారపదార్థాలు ఒకకోటి 90 లక్షల రూ.లకు అమ్మితే యీ రోజుకు 8 లక్షల 65 వేల రూ.లు డబ్బు యివ్వలేదు. మన వారు డబ్బు వసూలు చేయడమూ లేదు. ముందు మన ప్రభుత్వం దుబారా కనుక తగ్గించినట్లయితె యీ కోత పెట్టవలసిన అవసరమే ఉండదు. దుబారా తగ్గిస్తె దేశాన్ని అభివృద్ధి చేయవచ్చు.

నాగార్జునసాగరు, శ్రీశైలము ప్రాజెక్టులలో ప్రణాళికకోత వలన 1000 మంది ఫ్యాన్సును, 600 గుమాస్తాలను 700 మంది ఇంజనీరులను రిట్రెంచిచేశారు. దుబారా తగ్గించకుండా ప్రణాళికలకు కోతలు విధించి దేశాన్ని వెనక్కు తీసుకు పోతున్నది మన ప్రభుత్వం. ప్రభుత్వం దుబారా తగ్గించడానికి పునరాలోచించాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత మంచినీటి వనరుల విషయం. మంత్రిగారు. ఎవరికి మంచినీటికి ఇబ్బందిలేకుండా అందరికి మంచినీరు సరఫరా జరిగేట్లు చేస్తామన్నారు. మూడు నెలలయింది. ఇప్పటివరకూ రాష్ట్రంలో మంచినీటి కొరత తగ్గలేదు. గ్రామాలలో మంచినీరు వచ్చేస్తుందనుకుంటున్నారు. కాని ప్రభుత్వ అశ్రద్ధ వారికి అసహ్యం కలిగిస్తున్నది. ఇదిగో రిగ్సు వస్తున్నాయన్నారు. రిగ్సు ఒక జిల్లా కయినా ఇవ్వ లేదు. కొంతమంది సభ్యులు భూసంస్కరణబిల్లు వస్తే సివిల్ వార్ వస్తుందన్న ట్లుగా చెప్పారు. ఈ చట్టం వస్తే సివిల్ వార్ రాదు. ఈ చట్టం కనుక రాకపోతే సివిల్ వార్ వస్తుంది. మా నలగొండ జిల్లా బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతము. నైజాము కాలములో మా నలగొండ ప్రాంతమును తప్పెట్ల రాజ్యమని పేరుంది అక్కడ వర్షాలు బాగా తక్కువ. ఎప్పుడూ కరువు ఉంటుంది. నలగొండ ప్రాంతం అభివృద్ధి కొరకు నిజాము కాలమునుంచి ప్రయత్నంచేశారు. కాని ఇప్పుడు యీ ప్రజాస్వామ్యం ప్రభుత్వము వచ్చినప్పటికి ఇప్పటికీ నలగొండ జిల్లాను అభివృద్ధి చేయలేదు. అక్కడ ఒక పరిశ్రమకూడి లేదు. వాడపల్లి సిమెంటు ఫాక్టరి సర్వే చేశారు. అది రాలేదు. నడికూడ బీబీనగరు రయిల్వే లైను నలగొండ మీదుగా పోవాలని సర్వేచేశారు. అది రాలేదు. బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారి టయిములో జడచర్ల నాగార్జునసాగరు రయిల్వేలైను వేయాలని ఉంది' అది రాలేదు. అక్క డున్న విద్యావంతులు నిరుద్యోగ సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. కాబట్టి మా జిల్లా అభివృద్ధి గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు దేవరకొండ తాలూకాలో 1,80,000 ఎకరాలలో ఆముదాల పంట పండిస్తున్నాము. దానితోపాటు దానిప్రక్కనఉన్న మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా కల్వకుర్తి తాలూకాలో సుమారు లక్ష ఎకరాలలో ఆముదాల పంట పండిస్తున్నారు. ఆ ఆముదాలన్నీకూడా బొంబె, కలకత్తాకు వెళ్లుతున్నాయి.

వాళ్ళు అక్కడనుంచి నూనె, సబ్బులు మొదలైనవి తయారుచేసి పంపిస్తున్నారు. అధ్యక్షా మేము అనేకసార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసాము. దేవరకొండలో అముదాల ఫ్యాక్టరీని స్థాపిస్తే ఆ ఫ్యాక్టరీద్వారా మా జిల్లా అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. అక్కడఉన్న నిరుద్యోగాన్ని నివారించడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెప్పడం జరిగింది కాని దానిమీద ఇంతవరకు ఏమీ శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. మాకు డిండి ప్రాజక్టుఉంది. అది నీజాంనవాబు కాలంలో కట్టారు. ఇదివరకు దానిక్రింద 15 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు సాగుఅయ్యేది. కాని ఈ 10, 20 సంవత్సరాలనుంచి తూటు పూడుకొనిపోవడంవల్ల 15 వేల ఎకరాలనుంచి 12వేల ఎకరాలకు తగ్గింది. తూటుప్రాజక్టు నిండితే ఈ 12 వేల ఎకరాలుకూడా పంట పండే అవకాశంలేదు. దానిమీద షెట్టర్సు వేసే అవకాశంఉంది. దానినిగురించి గతసారి ప్రభుత్వదృష్టికి, మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకొనివచ్చాను. దానినిగురించి ఆలోచిస్తామని అన్నారు. ఇంతవరకు వారు ఆలోచనలో అడుగుపెట్టలేదు. షెట్టర్సువేస్తే ఆనాడు నిర్ణయించిన 15వేల ఎకరాలు సేద్యం అవుతుంది. తెలంగాణాను అభివృద్ధి చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశం మంత్రులకుంటే ఈ తెలంగాణా అభివృద్ధి నిధులనుంచి ఖర్చుపెట్టి ఆ షెట్టర్సు వేస్తే ఆ ప్రాంతంలో 15 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు అభివృద్ధిఅయి రైతాంగం బాగుపడే అవకాశం ఉంటుంది. తరువాత వ్యవసాయకార్మికులు ఉన్నారు గ్రామాలలో. వారి యొక్క జీవనపరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగాఉంది. ప్రభుత్వం నియమించినటువంటి కనీస వేతనాల చట్టంకూడా గ్రామాలలో అమలు జరపడంలేదు. అమలు జరిపించడానికి కావలసిన యంత్రాంగంలేదు. వ్యవసాయకార్మికులు చాలా ఇబ్బందులకు గురిఅవుతున్నారు. కనుక ప్రభుత్వం వెంటనే ఈ వ్యవసాయ కార్మికులకు జీతాలను అమలుపరచకలిగినటువంటి యంత్రాంగాన్ని ప్రతి తాలూకాలోను నియమించి ఆ విధంగా అమలు జరిపించాలని కోరుతున్నాను. వారితోపాటు గీతకార్మికులు ఉన్నారు. ఈ గీత కార్మికులను గ్రామాలలోఉండే భూస్వాములు ముస్తాదారులుగా ఆబ్కారీ కాంట్రాక్టులుబట్టి కల్లుసారా, కల్లికళ్ళు అమ్మకంచేస్తూ విపరీతంగా లాభాలు గడిస్తున్నారు. గతంలో మన శాసనసభలోనే మన మంత్రివర్గం ఈ గీతకార్మికులకు సహకార సంఘాలద్వారా మామ్లాలు ఇవ్వడానికి నిర్ణయించి కొన్నిగ్రామాలలో కొన్నిసంఘాలకు మామ్లాలు ఇచ్చారు. కాని ఈనాడు తిరిగి ఆ సంఘాలన్నీ రద్దుచేశారు. ముస్తాదారులకు ఈ మామ్లాలను అంటగడుతున్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం తమ పాలసీని మార్చుకొని కార్మికుల సహకార సంఘాలపైన ఈ గీత మామ్లాలు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత సన్నకారురైతాంగం పథకం నల్గొండజిల్లాలో 5 తాలూకాలలో అమలుచేస్తున్నారు. దేవరకొండ తాలూకాలోకూడా ఈ సన్నకారు రైతుల పథకాన్ని అమలుపరచాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి డి. వెంకటరావమ్మ (మధిర) :—అధ్యక్షా మన ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెటును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు మీదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. మా మధిర నియోజకవర్గంలో

కొన్ని ప్రాంతాలలో రవాణాసౌకర్యాలు లేక ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఇటీవల 1969 లో వచ్చిన వరదలకు, వర్షాల మూలంగా అభివృద్ధికార్యక్రమాలు బొత్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. కాబట్టి తెలంగాణా నిధులనుంచి ఎక్కువగా ధన సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. మా జిల్లాకలెక్టరుగారు వ్రాసినటువంటి అభివృద్ధికార్యక్రమాలకుగాను ధనం వెంటనే కేటాయించాలని కోరుతున్నాను: మాప్రాంతం మెట్టప్రాంతం కావున నాగార్జునసాగర్ కాలువలను త్వరలో వచ్చే ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. మధిరలో ఆడపిల్లలసంఖ్య ఎక్కువగా ఉంది. జూనియర్ కాలేజి ఊరుచివరనఉంది. కాబట్టి దానిని ఊళ్లోకి వచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా కృతజ్ఞతలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి టి. శాంతాబాయి (గగన్‌మహల్) :—అధ్యక్షా నిన్న 12 గంటల నుంచి ఆడవాళ్ళము మాట్లాడాలంటే ఈనాడు మాట్లాడడానికి అ వ కా శ ం ఇచ్చారు. ఈ సందర్భంలో అధ్యక్షులవారికి నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెటును నేను మనస్ఫూర్తిగా ఆమోదిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలుమాత్రం చెప్పదలచు కున్నాను. అధ్యక్షా హైదరాబాదు సిటీలో నా నియోజకవర్గమైన గగన్‌మహల్ ఏరియాకు సంబంధించి మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియపరుస్తున్నాను. ఇక్కడ కొంతమంది మంత్రులు లేరు. కాబట్టి మీరు వారికి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మా స్త్రీల నియోజకవర్గంలోకూడా కార్యక్రమాలు బాగా జరపాలని మనవి చేస్తున్నాను. కోట్ల రూపాయలు గల బడ్జెటును శాసనసభ్యులు ఆమోదిస్తూ ఉంటే అది అంతా ఎక్కడికి పోతున్నదో తెలియదు. చిన్న పరిశ్రమకొరకు స్త్రీలకొరకు రిజిస్టరు చేసి సంవత్సరం అయింది. మీకు చూపడానికి ఇక్కడికి తీసుకొనివచ్చినాను. ఆఫీసర్లు మంత్రులమాటలు వింటే బాగానేఉండేంది. మేము అక్కడికి వెళితే రేపురండి, నాలుగురోజులు పోయినతరువాత రండి అంటున్నారు. మేము పోతేనే ఇట్లాఅంటూంటే వేరేవాళ్ళుపోతే వాళ్ళు పలకరిస్తారా? ఇటువంటి సందర్భాలలో మంత్రులు ఆఫీసర్లకు ఎందుకు గట్టిగాచెప్పరు. ఇప్పుడు నా నియోజకవర్గంలోకి వెళ్ళితే స్త్రీలకొరకు ఏమిచేసారని అడుగుతున్నారు. మేము తిరిగి తిరిగి ఈనాడు మీద్వారా ఇండస్ట్రీసు మినిస్టరుగారిని ఏదైతే స్త్రీలకొరకు చిన్నపరిశ్రమకు రిజిస్టరు చేసుకున్నామో దానిని వెంటనే ఆమోదించేట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత హెల్తుమినిస్టరుగారికి మీద్వారా ఒకవిషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రతి తాలూకాలోను ఒక లేడీడాక్టరును నియమించాలి. స్త్రీలకు ఈనాడు ఎంతో బా ధ గా ఉ ం ది. ప్రత్యేకంగా ప్రసూతికి సంబంధించి స్త్రీలు చాలా బాధపడుతున్నారు. కనుక కనీసం ఒక నర్సును. ఒక లేడీడాక్టరును నియమించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత సోషల్ వెల్‌ఫేర్ మినిస్టరుగారికికూడా మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

పి. డబ్ల్యు. డి. భూములలో కొంతమంది కొన్ని వందల గుడిసెలు వేసుకొని అక్కడ ఉన్నారు. వారిగురించి మంత్రిగారికి చెప్పాను. సోషల్ వెల్‌ఫేర్

మినిస్టరుగారు మాకు వాగ్దానంచేశారు. కాని డిస్ట్రిక్టులకు, తాలూకాలకు బడ్జెటు పోయినతరువాత హైదరాబాదు సిటీకి ఏమీలేదని అనుకుంటూను. 15 సంవత్సరాల నుండి శాసనసభ్యులుఉండి హైదరాబాదుకు ఇలా బడ్జెటుదొరకలేదంటే సిగ్గుచేటు. తరువాత ఈనాడు త్రాగడానికి నీళ్ళుకూడా లేవు. ఇటువంటిపరిస్థితిలో మేము ఉండి ఎందుకు ? అని మాకు చాలా దుఃఖముగాఉంది. వాటర్ మినిస్టరుగారు ఇక్కడ లేరు కాబట్టి వారికి మీద్వారా ఆ విషయాన్ని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధిగారు గరీబీ హటావో అంటున్నారు. గరీబీ ఎట్లా హటావ్‌చేస్తారు ? ఈనాడు పటేల్ నగర్‌లోకాని, మురళీధర్‌బాగ్‌లో కాని, నౌబత్ పహాడ్ దగ్గరకాని 300 గుడిసెలు ఉన్నాయి. ఈనాడు గవర్నమెంట్ భూమికి గవర్నమెంట్ 'హట్ జావ్' అని నోటీసు ఇస్తుంది. ఎందుకు 'హట్ జావ్'. ఒకవైపు పేదవాళ్లకు భూమి ఇవ్వాలంటున్నారు, మరొక వైపు ఏమో 'హట్ జావ్' అంటున్నారు. మేము కూడ వారికి చెప్పుతున్నాము ఎవరు కూడ పోనక్కరలేదని. అధ్యక్షా, ఈ పరిస్థితులలో నేను సోషియల్ వెల్‌ఫేర్ మినిస్టరుగారిని ప్రత్యేకంగా గట్టిగా కోరుతున్నాను. ఈ విషయాన్ని వారు శ్రద్ధగా చూడాలని. ఈ నాడు 32 వేలమంది లేబర్ నా నియోజక వర్గములో హరిజనులు ఉన్నారు. వారు 22 చోట్ల గుడిసెలు వేసుకొన్నారు. పి.డబ్ల్యు.డి. లాండు ఉంటే వాళ్లకు ఇచ్చి పట్టాలు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. లేదా లాండ్‌లార్డ్ ఎవరైనా ఉంటే ఆయనకు సోషియల్ వెల్‌ఫేర్ మినిస్టరు ద్వారా ఫండ్సు ఇచ్చి ఆ భూమి పట్టాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత కోఆపరేటివ్ బ్యాంకునుంచి 8 వేల వరకు అప్పు ఇచ్చి, 30 యేళ్లలో వారు ఆ అప్పు తీర్చుకొనేటట్లు చేయాలని కోఆపరేటివ్ మినిస్టరుగారికి గట్టిగా చెప్పుతున్నాను. తరువాత విద్యా విషయంలో, ఈనాడు 120 మంది టీచర్లకు పోస్టుసు ఉన్నాయి గాని శాంక్షన్ ఇవ్వడంలేదు. నిన్న ఎడ్యుకేషన్ మినిస్టరుతో మాట్లాడాను. వారు ఇస్తాము ఇస్తాము అంటున్నారు గాని ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు పోతె, ఇక మళ్లీ సంవత్సరము వచ్చేవరకు రాదు. ఇప్పుడే సోషియల్ వెల్‌ఫేర్ మినిస్టరుగారు వచ్చినారు కాబట్టి వారికి గట్టిగా చెప్పుతున్నాను. మా నియోజకవర్గములో మీ దగ్గర డబ్బు ఎంత ఉన్నదో అంత మేరకైనా వినియోగించి క్రమేణ 1, 2 సంవత్సరాలలో అక్కడ ఉన్న పేదవారికి భూములు పట్టాలు చేయాలని కోరుతూ మీరు ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు నా కృతజ్ఞతాభివందనములు తెలుపుకొంటూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణ మూర్తి (పిఠాపురం) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెటును ఆమోదిస్తూ, ఈ బడ్జెటు మామూలుగా కాకుండా ఇందులో ఒక కొత్తదనముచూడగలుగుతున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విశేషము ఏమిటంటే, ఏ సోషలిస్టు సమాజ స్థాపన గురించి మనము తాపత్రయపడి మనము ముందుకు పోతున్నామో, ఏ అట్టడుగున పడిన ప్రజానీకానికి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయాలని తెలుపుతున్నామో అట్లాంటి విషయాలన్ని కూడ ఈ బడ్జెటులో పొందుపరచడం ముదావహము. అయితే,

ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశములో ప్రధానమైనటువంటిది వ్యవసాయము. అటువంటి వ్యవసాయము అంత అభివృద్ధి చెందింది అని చెప్పడానికి కాదు గాని ఏదో కొద్దిగా మాత్రము మనము అభివృద్ధి చేయగలిగాము. అయితే ఈవేళ పంజాబు రాష్ట్రములో పోయి చూస్తే, అక్కడ అగ్రికల్చరల్ ఎంత డెవలప్ అయి అక్కడ రైతాంగము, 2 ఎకరాలు, 3 ఎకరాలు, 4 ఎకరాలు, 5 ఎకరాలు, 10 ఎకరాలు చేస్తున్నటువంటి రైతాంగము ఎంతో అభివృద్ధి చెంది, ఏవిధమైనటువంటి అప్పులు పాలుకాకుండా శ్రేయోదాయకంగా ఉన్నారనేటటువంటి విషయము ఒక్కసారి చూచినట్లయితే, ఎందుకు ఆంధ్ర దేశములో కూడ చిన్న రైతాంగము అప్పులలో పడి కష్టాలకు లోనైనారు అనేటటువంటి విషయము మనకు వెంటనే తెలియక తప్పదు. ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి నీరు అవసరం. తరువాత ఇతర కార్యక్రమాలు అవసరము. అయినప్పుడు, ఈ ప్రాజెక్టులనిర్మాణములో, ముఖ్యంగా ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతాలైనటువంటి పిఠాపురము, జగ్గంపేట, పెద్దాపురము మొదలైనటువంటి నాలుగు తాలూకాలకు ప్రాముఖ్యమైనటువంటి యేలేరు రిజర్వాయరు ఇన్వెస్టిగేషన్ అంతా జరిగి ఆ కార్యక్రమము చేపట్టకుండా పోయినారు. ఈ యేలేరుకు కేవలం వర్షాధారమే. వర్షాలు వస్తే క్రింద భూములు పండుతాయి, వర్షాలు లేకపోతె పండవు. అయితే ఈ యేలేరులో ఊడ్పులు ఊడ్పించేవరకు వర్షము వచ్చి తరువాత వర్షాలు రాకపోయినాయంటే రైతు పెట్టిన పెట్టుబడి కోల్పోవడం జరుగుతుంది. ఈవిధంగా అనేక లక్షల రూపాయలు రెమిషన్ క్రింద ఇచ్చినటువంటి విషయాలు ఉన్నాయి. తరువాత కూడ రైతులు తమ స్వంత పెట్టుబడి పెట్టుకొని అనేక కష్టాలకు లోనైటటువంటి విషాద గాథ ఉన్నది. అట్లాంటి యేలేరు రిజర్వాయరు విషయం దీంట్లో లేకపోవడం చాలా విచారకరము. ఒకటి నేను అడుగుతున్నాను, పేదవాళకు, బలహీన వర్గాలకు సేవ చేయాలని మన సంకల్పము. అదేవిధంగా ఎక్కడైతే మెట్ట ప్రాంతాలు ఉన్నాయో, ఎక్కడైతే త్రాగడానికి నీరు లేదో, ఎక్కడైతే వ్యవసాయానికి నీరు లేదో, అటువంటి ప్రాంతాలలో అటువంటి విషయాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. అది కూడ మాటలలో కాకుండా చేతలలో చేసినప్పుడు అవి వాస్తవంగా చేపట్టినప్పుడు, మనము ఏ కార్యక్రమాలు చేయబోతున్నామని చెప్పామో అవి చేపట్టగలిగామని చెప్పగలుగుతాము. ముఖ్యంగా యేలేరు విషయంలో, మామూలుగా ఈ కాలవకు వచ్చేటటువంటి చిన్న ఇర్రిగేషన్ వర్కులు, కాలవలు త్రవ్వడం గాని, కట్టలు కట్టడం గాని ఇత్యాది కార్యక్రమాలకు ఏవిధంగాను డబ్బు ఇవ్వడంలేదు. ఏదో ఈస్ట్ గోదావరికి ఇంత డబ్బు అని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఇదంతా ఆ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి కలెక్టరుగారు ఈ పెత్తనము చూడవలసియుంటుంది. యేలేరు క్రింద ఒక రాజు కాలవ అనేటటు వంటిది పోతె, క్రింద 2, 3 జిల్లాలలో అనావృష్టి బాధ కలుగుతుంది. ఆ కాలవ పోతే, క్రింద పెద్దాపురము మొదలైనటువంటి 2, 3, తాలూకాలలో అతివృష్టి, నీరు ముంపుడువల్ల, నష్టము వస్తుంది. ఈ విధంగా ప్రతిసంవత్సరానికి ఎన్నో లక్షలు నష్టము వస్తుంది. రైతులకు నష్టము కలుగుతుంది. కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టినటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇవి ఎప్పటికప్పుడు తెలియజేస్తున్నప్పటికీ

దానికి సరియైనటువంటి ఆన్సరుగాని, కార్యక్రమాలుగాని లేకపోవడానికి ఏమి కారణమో అధ్యక్షులవారు ఊహించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా రైతు ఈ వేళ దేశములో అష్టకష్టాలుపడి తమకు ఉన్నటువంటిదంతా వ్యవసాయానికి పెట్టుకొని పండించి దేశములో ఉన్నటువంటి ప్రజలకు ఎంతో సహాయము చేసేటటువంటి రైతు అతనికి ఉన్నటువంటి కష్టాలు ప్రతి రైతుకూడ ఊహించలేకుండా ఉండదు. అట్లాంటి రైతు, అతనికి ఉన్నటువంటి కష్టాలు తీర్చలేనటువంటి పరిస్థితులలో మనము ఎంతవరకు వారికి సహాయము చేస్తున్నాము అని ఆలోచించగలిగితే, ఈ వేళ మాన్యూర్ కావాలంటే ఈస్ట్ గోదావరిలో లేదు. అమోనియం శాంక్షన్ అయినట్లు పేపర్లలో వచ్చింది. కాని ఎక్కడ ఉన్నదో తెలియదు. అదే విధంగా పెట్టుబడులు పెట్టి రైతు అనేక విధాలుగా కష్టపడి పండించి ఎక్కడో బంగ్లాదేశ్‌లో తిండిలేదంటే వారికి సహాయముచేసి ఎవరెవరికి కరువుకాట్లు వచ్చినాయో వారికి సహాయముచేసి ఈ విధంగా ఒక గోమాతవలె సేవ చేస్తున్నటువంటి రైతుకా ఈనాడు వచ్చే శిక్షలన్నీ. సన్నకారు రైతులను మనము ప్రేమతో, విశాలమైన మనసుతో చూస్తున్నాము. కాని ఈ పేద రైతుకు ఈ వేళ మనము చేసినటువంటి సహకారమువల్ల వారి పేదరికాన్ని బాపగలిగామా అనే విషయము ఒకసారి జ్ఞాపకము చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ వేళ, పేద రైతుకుగాని, పెద్ద రైతుకుగాని అప్పు పుట్టనటువంటికాలము ఆసన్నమైంది. దీనికి కారణమేమో నేను చెప్పనక్కరలేదు. తమకు తెలుసును. బ్యాంకుస్‌లో అప్పులు యిస్తున్నామని చెప్పుతున్నారు. ఏ బ్యాంకుస్ ఫంక్షన్ చేస్తున్నాయి? ఏ బ్యాంకుస్‌లో అప్పులు ఇచ్చి ఈ పేద రైతులను కల్టివేషన్ టైములో ఆదుకొంటున్నారు అనే విషయము చూచినప్పుడు, ఈ విధానాన్ని చూచినప్పుడు రైతుకు మాత్రం రక్షణ లేదు. అన్ని కష్టాలు, అన్ని అవాంతరాలు రైతుకే వస్తున్నాయి అని చెప్పక తప్పదు. కష్టాలలో చిక్కుకొని, భార్యాబిడ్డలతో కృంగిపోయినటువంటి ఈ సన్నకారు రైతాంగాన్ని గురించి, వీళ్ళందరికి కలిగినటువంటి కష్టాలు గురించి ప్రభుత్వము మరొకసారి విశాలమైన దృక్పథముతో ఆచరణ యుక్తంగా వారికి కలిగినటువంటి కష్టాలను పరిశీలించి వారికి తగిన సహాయము చేయగలిగినప్పుడు ఈ రైతుకు ఒక సుఖమైన పరిస్థితి కలుగుతుందని తమకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అగ్రికల్చర్ అనేదాని ప్రక్కనే సహోదరునివలె ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంటు అనేది ఉన్నది. ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంటు ఉన్నప్పుడేకదా ఏ రాష్ట్రమైనా అభివృద్ధి చెందేది. అయితే ఇండస్ట్రియల్‌గా ఆంధ్రదేశములో మనము ఎంత అభివృద్ధికి రాగలిగినాము. అంటే దానికి తగిన కారణాలేవో చెప్పడం మాత్రం జరుగుతున్నది. ఈ వేళ మనకు ఇండస్ట్రీస్ అభివృద్ధి కావాలి. అగ్రికల్చర్ అభివృద్ధి కావాలి, ఈ రెండు లైన్సులో మనం ముందుకు వచ్చినప్పుడేకదా ఈ నిరుద్యోగాన్ని నిర్మూలించగలుగుతామని చెప్పుకోడానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఈ రెండు విషయాలు ముందుకు తీసుకుపోయినప్పుడే ఈ వేళ ఉన్నటువంటి నిరుద్యోగానికి స్వస్తి చెప్పగలమని మట్టుకు మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈమధ్య జరిగినటువంటి భూసంస్కరణలకు నేను

చాలా ముందుకు వచ్చేటటువంటి మనిషిని; అటువంటివి తోసుకు వచ్చినందుకు చాలా సంతోషం. దేశములో మార్పు రావాలి. ఈ బిల్లు రక్షణ కోసం ఆర్డినెన్సు అవసరం. నేను కాదనడం లేదు. పూర్తిగా సపోర్టు చేస్తున్నాను. అయితే ఈ ఆర్డినెన్సువల్ల ఈ రైతాంగానికి కలిగినటువంటి కష్టాలు ఏమిటో ఒకసారి విశాల దృష్టితో అవలోకనం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇవాళ రైతు వ్యవసాయం చేసుకోవాలంటే వందరూపాయలుకూడ అప్పు దొరకనిస్థితిలో ఉన్నాడు. మా సుగర్ ఫ్యాక్టరీల గాని, బ్యాంకులుగాని 10 ఎకరాలకు పైనఉన్న రైతులకు ఏమాత్రం అప్పు ఇవ్వకూడదని నిర్ణయించాం అని చెబుతున్నారు. పేద హరిజనులకొరకు ఇండ్లస్థలాలు ఎంక్వయిర్ చేయాలంటే పై వారి భూములు ఎక్వయిర్ చేయకూడదని చెప్పినందువల్ల-చాలా యిబ్బంది ఏర్పడింది. పేదవర్గంవారికి సహాయం చేయాలనే మన సంకల్పానికి అభ్యంతర మైనటువంటి క్లాజులు సవరించటానికి పూనుకోవాలి. హరిజనులకు ఏ లాండ్స్ కావాలో అవి ఇవ్వలేము. ఈ లోపాలను సవరణ చేయాలని కోరుతున్నాను, హరిజనులకు ఇండ్లు కడుతున్నారు, సంతోషమే. చాలా ఆనందదాయకమైన విషయము. తమకు పేదగుడిసెలు, తాటాకులఇండ్లు పోయి మంచిఇండ్లు కడతారనే ఆనందంలో వారు ఉన్నారు కాని వారికొరకు నిర్మించబోయే ఇండ్ల పరిస్థితిచూస్తే-ఇంజనీర్స్ సరైన సలహాలు ఇవ్వలేదా అని అనిపిస్తుంది. ఆ ఇండ్లు వారికి సుఖాన్ని ఇవ్వగలుగుతాయా ? ఆ ఇండ్లకు ఉన్నటువంటి బలం ఏమిటి ? అవి పేదవారు నివశించేటట్లు ఉన్నవా ? అన్నది ఆలోచించాలి. ఆ ఇళ్లు చాలా ఇరుకుగా ఉన్నవి. ఏ బంధువు వచ్చినా ఆదరించేందుకు వీలుగా లేవు. రూ.1500 లకు బదులు 3000 రూ.లు ఖర్చుపెట్టి వారికి విశాలమైనఇండ్లు కట్టించి ఇస్తే బాగుంటుంది. వారికి ఎట్లాగూ అప్పుఇస్తున్నారు. వారు ఆ అప్పు తీర్చే వారే. ఆ విధంగా రూ. 3000 లతో ఇండ్లు కట్టించిఇస్తే—అపుడు మనం కట్టిన కట్టడాలు, మనంచేసిన సేవ బహుకాలం ఆచంద్రతారార్కంగా మనపేరు శాశ్వతంగా ఉంటుంది. ఈ మధ్య అగ్నిప్రమాదాలు చాలాచోట్ల జరిగాయి. అనేక ఇండ్లు కాలిపోయాయి. మనం లక్షల రూపాయలు వారికి సహాయం చేస్తున్నాము. ఇంకా సహాయాలు జరుగుతున్నాయి. మనంచేసే సహాయం శాశ్వతంగా చేసే సహాయంగా ఉండాలి. వారికి తాటాకులు వగైరాలతో కాకుండా, రేకులు పెంకులుతో ఇండ్లు కట్టించి ఇవ్వాలి. ప్రతి తాలూకాలో అగ్నిమాపకదళాలను ఏర్పాటు చేయాలి. లేకపోతే ప్రయోజనం ఉండదు. అవి రెండు మూడు తాలూకాలలో ఉంటే-అగ్నిప్రమాదాలు జరిగినపుడు వారు గ్రామాలకువచ్చి సహాయం చేసే పరిస్థితి లేకుండావుంది. ప్రతి తాలూకా కేంద్రంలోను అగ్నిమాపకదళాలను ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. కృష్ణంనాయుడు (గొంప) :—అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రివేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను, నా నియోజక వర్గంలో చాలా గడలు, వాగులు ఉన్నవి. వీటికి గట్లుగాని, రిజర్వాయర్లుగాని

ఉన్నవి చాలా తక్కువ. అందులో చాలా మొదటినుంచి ఎస్టిమేట్స్ సిద్ధమై ఉన్నవి. ఉర్లాం అన్నది లక్ష రూపాయలతో పని పూర్తయ్యేది. దానికి ఎస్టిమేట్ పూర్తిఅయి సిద్ధంగాఉన్నది. ఎస్టిమేట్ తయారైనప్పటికి అక్కడ పని జరగలేదు. కృష్ణభూపాలపట్నం అగ్రహారం అనే గ్రామానికి 80 వేల రూపాయలకు ఒక ఎస్టిమేట్ తయారై అదికూడ సిద్ధంగాఉంది. దానినిగురించి ఏ విధమైన ఏర్పాట్లు జరగలేదు. తురకలపూడిలో ఒకటి, కొంపరలో ఒకటి, కసూమపాల్‌లో ఒకటి ఎస్టిమేట్స్ తయారై ఉన్నవి. తోటుపాలు అనే గ్రామంలో 4 లక్షల రూ. లతో సుమారు వెయ్యి ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చేది—దానికి ఎస్టిమేట్ తయారైనది. కాని వీటిగురించిఏమీ ప్రభుత్వ తలంపులోకి రాలేదు ఈవిధంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఎపుడూ వెనుకబడిఉంటే—అవి ఎపుడు ముందుకురావాలని ప్రజలు చాలా నిరుత్సాహపడుతున్నారు. నా నియోజకవర్గం ఎటువంటిదో తమకు చెప్పవలసిఉన్నది. రసికుడుపోవడు, సొంపెసగంగా రంభయైన ఏకులు వడుకున్, వసుధీశుడైన కుశువాస్తున్దైన జొన్నకూడే కుడుచున్ —అని పూర్వం అచారంలో ఉండేది. ఇపుడు మా నియోజకవర్గంలో ఆ విధంగాఉంది. అక్కడి గడ్డలకు వాగులకు ఆనకట్టలు కట్టకుండా ఉండటంవల్ల అక్కడిప్రజలు గొర్రెలు, మేకలు అమ్ముకొని గంటిఅన్నము, చోడిఅన్నము తినటంతప్ప— వరిఅన్నం తినటం ఎట్లాగో తెలియని పరిస్థితులు ఇప్పటికీ అక్కడ ఉన్నవి. రాష్ట్రంలో చాలాచోట్ల రైతులు తమ నూతులకు ఎలక్ట్రిసిటీ తీసుకొని ముందుకువచ్చారు. కాని నా నియోజకవర్గంలో 170 చిన్నచిన్న గ్రామాలు ఉంటే-10 గ్రామాలకుకూడ ఎలక్ట్రిసిటీలేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో ఎన్నో దరఖాస్తులు పెట్టడం జరిగింది. సర్వేలుమాత్రం జరిగాయికాని, పనిమాత్రం జరగలేదు. గొంప, మేడువాడ, చింతల ఫిర్కాలలో స్కూల్సుకు బిల్డింగ్స్‌లేక, పాకలలో చెట్లక్రింద ఉన్నవి. అక్కడ 3 ఫిర్కాలలో 4 స్కూలుబిల్డింగ్‌లు ఉన్నవి. పంచాయతీరాజ్‌లో ఎన్నెన్నో స్కీములు తలపెట్టినప్పటికి—యీ స్కూలుబిల్డింగ్స్ లేకపోతే, ఎందుకు అక్కడ మాస్టర్స్‌ను పెట్టటం, ఎందుకు చదువుచెప్పటం? వర్షాకాలంవస్తే వర్షంలోతడవటం, ఎండాకాలంలో ఎండవేడికి ఉండలేక పిల్లలు ఇంటికి వెళ్ళిపోవటం జరుగుతుంది. ప్రతి గ్రామానికి ఒకస్కూలు ఇచ్చినపుడు—ఆ స్కూల్ బిల్డింగ్‌కుకూడ కొంతమటుకు ప్రజల సహకారము, కొంతమటుకు ప్రభుత్వ సహాయం ఇచ్చి ఏర్పాటు చేయించాలి. ఆ బ్లాకులద్వారా స్కూల్‌బిల్డింగ్స్ ఏర్పాటుచేయించాలి. పరిశ్రమల విషయం చూడండి. తెలుకలు ఉన్నారు. చేతిపనివారు ఉన్నారు. ఇపుడు మిల్లులు వచ్చినతర్వాత వారికి ఏ వృత్తిలేక, కూలిపనికూడ చేసుకోలేని పరిస్థితిలో వారు తయారైనారు. పరిశ్రమలవిషయంలో వారికి ప్రెయారిటీఇచ్చి, వారిని ఒక యూనిట్ గా ఏర్పాటుచేసి వారిచేత ఏదో ఒకపరిశ్రమపెట్టించి, సన్నకారు ప్రజలకు ఉపకారం చేయాలని కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో రావికతం, చింతల ఫిర్కాలనుంచి హాస్పటల్ ఉన్న మెయిన్‌గ్రామానికి రావాలంటే 10 మైళ్ళకు తక్కువలేదు. కాబట్టి రెండుఫిర్కాలకు కలిపి ఒక హాస్పటల్ అయినా లేకపోతే ప్రజలు వైద్యసదుపాయాలు లేక చాలా బాధపడుతున్నారు. అటువంటి

ఏర్పాట్లు వన ప్రభుత్వం చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. నేను ఎపుడు నా నియోజకవర్గానికి వెళ్ళినా అది ప్రజలు కోరటం జరుగుతున్నది. నేను ఆవిషయం మంత్రులకు పర్యటనలో చెప్పటం జరిగింది. కాని కార్యరూపంలో ఏమీ జరగటంలేదు. రోడ్స్‌విషయంచూ స్తే—గ్రామాలనుంచి ప్రజలు మెయిన్ రోడ్‌కు వెళ్ళాలంటే—12,15 మైళ్ళు పోవలసిఉంటున్నది. అది చాలా కష్టంగాఉంది. బండ్లు వెళ్ళటానికిగాని, నడచివెళ్ళటానికిగాని సరైన మార్గాలులేవు. బ్లాకుల ద్వారా, కలెక్టర్‌ద్వారా తీసుకోవలసిన రోడ్స్ నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించి—ఊరకుంట టు చట్టబండ—9 మైళ్ళ రోడ్. అది 18 గ్రామాలకు సంబంధించినరోడ్ ; కరల్‌పాలెం టు ఉశ్వరాడ—13 మైళ్ళ రోడ్. కొండపాలుపు టు అగ్రహారం టు పెద్దమదిన 7 మైళ్ళ రోడ్—వాటికి ఏమాత్రం వర్క్ జరగలేదు. ఆ రోడ్స్‌కు నామరూపాలు లేవు. ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోని రోడ్స్‌కొరకు ఎక్కువడబ్బు ఖర్చుపెట్టి అక్కడి ప్రజలకు సదుపాయాలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా ఎన్నెన్నో సదుపాయాలు కావలసిఉన్నది. హరిజనఇండ్ల విషయంలో చాలాడబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారు. 1800,2000 రూ.లు ఇచ్చేదానికంటె సుమారు 400, 800 రూ. లతో వారికి మంచి కమ్మరిల్లు కట్టించిన స్తే చాలామంచిది. లేకపోతే వారు తర్వాత ఆ అప్పు తీర్చాలంటె చాలా బాధపడవలసివస్తుంది. అప్పు తీసుకోవటం ముందు బాగానేఉంటుంది. తర్వాత అప్పు తీర్చేటపుడు చాలా బాధపడవలసివస్తుంది. నా నియోజకవర్గంలో రెండు, మూడు గ్రామాలలో కమ్మలతో చాలా చక్కగా ప్రశాంతంగాఉండే ఇండ్లు కట్టించాను. అటువంటి ఇళ్ళే బాగుంటాయి అని చాలామంది అనుకొంటున్నారు. 1800 రూ.లు తిరిగి ఏ విధంగా తీర్చగలమనే భయంకూడ వారికిఉన్నదని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటరెడ్డి (గుత్తి) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు సమర్పించిన బడ్జెటు విషయంలో ప్రతిపక్ష సభ్యులతో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ సక్రమంగా వినియోగం కావడం లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజక వర్గంలో గుంటకల్ పట్టణం 80 వేల జనాభా కలిగిన పెద్ద జంక్షన్. చాలమంది ఉద్యోగులు ఉన్నారు. అక్కడ ప్రభుత్వం రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా కాలేజిని టెంపరరి బిల్డింగ్‌లో పెట్టి నడిపిస్తున్నది. వర్షా కాలంలో విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు బిల్డింగ్ లేక చాల బాధపడుతున్నారు. ఆ పట్టణంలో కాలేజిని నిర్మించుటకు ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో అలాట్ చేయించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమలో అనంతపురం జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతం. ఆ ప్రాంతంలో రైతులు వేలకొలది అప్పులు చేసి వేలకొలది బావులు త్రవ్వి లక్షలకొలది చీనా చెట్లు వేసినారు. రెండు మూడు సంవత్సరములనుండి వరుణదేవుడు సక్రమంగా కరుణించక బావులలో గంగాదేవి దిగజారి పోవడంతో కొన్ని వేల చెట్లు ఎండిపోయే అవకాశం ఏర్పడింది. రాయలసీమ ఒక ఎడారిలో మారి పోతుందని శాస్త్రజ్ఞులు కూడ చెపుతున్నట్లు మన మంత్రులే ఒప్పుకున్నారు. రాయలసీమ ఎడారిలో మారిపోతే, రాయలసీమ ప్రజల గతి ఏమిటి అవేధ మన ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈవాళ రాయలసీమ ప్రజలు

ఎక్కడ తలదాచుకోవాలనో అనేది ప్రభుత్వం గుర్తుకు తెచ్చుకొని రాయలసీమ ఎడాదిగా భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పినట్లు మారిపోయే అవకాశం లేకుండా మైసూరు ప్రభుత్వంతో ఎగువ కాలవ గురించి ఒప్పందం చేసుకొని శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును త్వరలో చేయించి శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నీరు మైలవసరం ప్రాజెక్టుకు పోయే అవకాశం కలుగజేసి మైలవరం ప్రాజెక్టు నీరును ఎగువ కాలవ నీరును రాయలసీమకు మళ్ళించే ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నీరు పారించి రాయలసీమలో ఉండే చెరువులు అన్నిటికి నీరు పారే అవకాశం కలుగ జేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతాలు చాల ఉన్నాయి. ఆ ప్రాంతంలో నీటి వనరులు ఎక్కువ. ఆ నీటి వనరులకు ఎక్కడెక్కడ ఆనకట్టలు వేయాలో వేసి నీరు నిలిచే అవకాశం కలుగ జేసి ఎగువ కాలవ గుండా ఆ ఆనకట్టలకు నీరు విడిపించే అవకాశం కలుగ జేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన బడ్జెట్‌లో హరిజనులు ఎంతో ప్రాముఖ్యత చెప్పి ఉన్నారు. మా రాయలసీమలో ఏ గ్రామంలో చూసినా ఏ హరిజనుడికి ఏ సౌకర్యం కలుగజేయలేదు. రాయలసీమలో కొన్ని గ్రామాలలో త్రాగుటకు మంచి నీరు లేదు. డి.ఆర్.ఒ. కు రిపోర్ట్ చేసినాము. ఆయన పూడిక తీయించడానికి ప్రయత్నం చేశారు మంచి నీరు బావి లేదు. నీరు యింకా చాల లోతులో ఉన్నది. పూడిక తీయించినంతమాత్రాన మంచి నీరు దొరికే అవకాశం లేదు. మంచి నీటి బావులు త్రవ్వించే పథకాన్ని రూపొందించి రాయలసీమను అభివృద్ధి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరు గారి ఆర్డినెన్స్ మాస్తే చాల నష్టదాయకంగా ఉన్నది. రాయలసీమలో 25 ఎకరాలు అంటే 10 వేల నుంచి 20 వేల రూపాయల కంటె ఎక్కువ చేయవు. ప్రత్యేకంగా రాయలసీమ గురించి ఆలోచించి ప్రభుత్వం రాయలసీమలో రైతాంగానికి నష్టం లేకుండా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో సమితుల ద్వారా ఎక్కడెక్కడ ఏమేమి పనులు జరుగుతున్నవని కమిటిని వేసి పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ప్రాంతంలో సమితి ద్వారా చాల గ్రామాలకు అన్యాయం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి సుమిత్రాబాయి (మేడ్చల్) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను బలపరుస్తూ తమ ముందు కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. స్వతంత్రం వచ్చి 25 సంవత్సరాలు అవుతున్నది. కాని మంచి నీటి వసతి కూడ చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. ముఖ్యంగా ఈ సంవత్సరం త్రాగడానికి నీరు లేకుండా ప్రజలు ఎంతో బాధ పడ్డారు. హైదరాబాద్ జిల్లాలో కొన్ని రిగ్స్ కొన్ని బోరింగ్స్ ముఖ్యమంత్రిగారు మునిసిపల్ మంత్రిగారు దయచేసి యిచ్చారు. ఆ రిగ్స్ బొత్తిగా పని చేయడం లేదు. చేయలేదు. గ్రామాలకు పోవడం, అక్కడ వేయగానే విరిగిపోవడం, అక్కడ నుంచి మరల హైదరాబాద్ కంపెనీకి రావడం ఇదే జరుగుతున్నది. నా కాన్‌స్టిట్యూయన్సీలో పేరుకు రెండు రిగ్స్ యిచ్చారు. పని చేయడం లేదు. హైదరాబాద్

పట్టణానికి ప్రక్కనే ఉన్నాము. కాని నీరు లేకుండా పోవడం చాల శోచనీయం. తొందరగా నీటి వసతి చేయవలెనని మీ ద్వారా ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇండస్ట్రియల్ లేబర్. నా ఏరియాలో ఉన్నంత యిండస్ట్రి ఎక్కడా లేదు. హెచ్. ఎమ్. టి., మౌలాలి, ఉప్పల ఇదంతా నా ఏరియా. నేను అక్కడ నెగ్గడం యిది నాలుగవ సారి. భూములు యిచ్చినప్పుడు వారు మనకు అగ్రిమెంట్ యిచ్చారు. ఇక్కడ లేబర్‌ను, టైపిస్టులను, క్లర్కులను తీసుకుంటామని, యిక్కడ లేనివారు టెక్నికల్ పర్సను బైట నుంచి తీసుకుంటామని అగ్రిమెంట్ యున్నది. ఇది ముఖ్యమంత్రిగారికి బాగా తెలును. దాని కాపి కూడ నేను తీసినాను. రెండు మూడు దినాలలో ఈ ఎలక్షన్ అయిపోయినాక సమర్పించాలి అనుకుంటున్నాను. ఆ ఏరియా భూములన్నీ పోయినాయి. భూస్వాములు డబ్బు తీసుకున్నారు. కాని అక్కడ కార్మికులకు పని లేకుండా పోయింది. ఎక్కడైతే భూములు తీసుకొన్నారో అక్కడ లేబర్‌కు ఉద్యోగములు యివ్వాలి. ఇప్పుడు ఆ ఫ్యాక్టరీ వారు ఎంప్లాయిమెంటు ద్వారా రావాలి అంటున్నారు. లక్ష్మీనరసయ్యగారి జమానాలో ఒక జి. ఒ. తీశారు. దాని కాపి నేను తీశాను. స్థానిక లేబరుకు మటుకు ఎంప్లాయిమెంటు వర్తించదు. అక్కడ స్థానికంగా వున్నవారికి ఉద్యోగాలు యివ్వాలని ప్రాధేయపడుతున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక కమిటీకూడ వేసినారని తెలిసినది. కలెక్టరు వారు, కార్మిక మంత్రిగారు కలిసి ఈ ఫ్యాక్టరిని కలిసి దీనికి తగు ఏర్పాట్లు చేయాలని మీ ద్వారా వారికి మనవిచేస్తున్నాను. కార్మికులకు యిళ్లు కట్టించారు. అప్పుడు 52 లో వి. బి. రాజుగారు మినిష్టర్. 53 లో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మనకు కొంచెం బడ్జెటు యిచ్చినది. కార్మికుల కొరకు అని యిళ్లు కట్టించాము. ఆ ఇళ్లు కార్మికులకే దొరకాలి. సైదాబాద్, చంచలగూడా నుండి ఓల్డ్ సిటి నుండి ఆ ఫ్యాక్టరిలకు పోతారు. చాల చాల దూరం వరకు అక్కడనుంచి పోతారు. ఆ ఇళ్ళు ఎవరికో అమ్మేశారని తెలిసినది. అది ఎవరి సొత్తుకాదు. కార్మికులకే హక్కు ఉన్నది. కార్మికునికే దొరకాలి. అటువంటి యిళ్ళు ఎవరికైనా అమ్మినట్లయితే నా గాని జి. ఒ. ప్రకారం దానిని కాన్సిల్ చేసి కార్మికులకు లభించేటట్లు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇంకా భూముల విషయమున్నది. ఇప్పుడు సీలింగు వస్తున్నది. ఈ భూమి హరిజనులకు యిస్తామంటున్నారు. ఒంటె ఎండలో పోతుంటే నక్క ఆశపడినట్లుగా హరిజనులు మాత్రం యీ భూములకు ఆశపడకూడదు, ఎందుకంటే యిందులో హరిజనులకు వొచ్చే భూమి ఏమీ వుండదు. అక్కడక్కడనే అది అడ్జస్టు అయిపోతుంది, హరిజనులకు యివ్వడానికి ఏమీ ఉండదు. అందువలన, కనీసం గవర్నమెంటు భూములు ఏవయితే వేరే భూస్వాముల స్వాధీనంలో వున్నాయో, వాటిని గవర్నమెంటు తీసుకొని హరిజనులకు గనుక పంపకం చేసినట్లయితే చాలా సహాయం చేసినవారవుతారని నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. పది మైళ్ళ బెల్టులోవున్న భూములకు పట్టాలు రావు అంటున్నారు. యాభై ఏళ్ళుగా కబ్జాలోవున్న ఆ కబ్జాదారులకు ఆ భూములను తప్పకుండా యివ్వాలి; వారికి

ఆ భూములపై పట్టాలు తప్పనిసరిగా యివ్వాలి. ఆ విధంగా ఖబ్జాలో వున్న వారికి పది మైళ్ళు బెల్టు అనేది వర్తింపచేయకుండా, వారికి తప్పకుండా ఆ భూములలో పట్టాలు యివ్వవలసినదిగా మరొకసారి మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకోవాలి. ఆ విధంగా చేసినప్పుడే వీకర్ సెక్షన్స్ అని, బీద జాతులు అని మనం చెబుతున్నదానికి అర్థం కనబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంక, ఇళ్ళ విషయంలో, రూ. 1800 లతో ఇళ్ళు కట్టిస్తున్నాం. ఆ ఇళ్ళు ఎట్లావున్నాయో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ యా జాగాలలో చూడబోతున్నారు; ఆ ఇళ్ళు ఎట్లా ఉన్నాయో, ఎప్పటివరకు వుంటాయోకూడ ముఖ్యమంత్రిగారే గమనిస్తారు కాబట్టి, నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పదలచుకోలేదు. అయితే, అది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు బడ్జెటు కాబట్టి స్టేట్ గవర్నమెంటు ఏమీ చేయలేదు అని వారు చెప్పవచ్చు. అయినప్పటికి, మొన్న సోషల్ వెల్‌ఫేర్ మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ నేను పంజాబు వెళ్లాను, హరియానా వెళ్ళాను, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చాలా మంచి పని చేసిందని వారంతా అక్కడ మెచ్చుకున్నారు. అన్నారు. నిజమే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో జరిగిన పని ఎక్కడ జరగదు; ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చేసినట్లు ఏ రాష్ట్రంలోను, ఏ దేశంలోనుకూడా చేయలేరని చెబుతున్నాను. కాని, మన మంత్రిగారు కేరళకు వెళ్ళారా? అని నేను అడుగుతున్నాను. కేరళలో స్టేట్ గవర్నమెంటు వారికి కట్టె సహాయం చేస్తున్నది సబ్సిడీగా. ఒక ఇంటికి అయిదారు వందల రూ.ల కట్టె కావలసివస్తుంది. ఆ కట్టె తీసుకుని, రూ. 1800 లతో వారు ఇళ్ళు కట్టుకుంటున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు, సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మంత్రిగారు ఆలోచించి, దీనికొక కమిటీని నియమించి మన దగ్గర కట్టె మస్తుగా వున్నది ఆ కట్టెను కంట్రిబ్యూషన్‌గా హరిజనులకు యిస్తే మంచిగా వారు ఇళ్లు కట్టుకోగలరని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకొక విషయం-మెడికల్, ముఖ్యమంత్రిగారికి, నిజంగా ఇప్పుడుస్పీచ్‌లో చెబితే వారిని పొగిడినట్లు అవుతుంది. కాని కొన్ని పరిస్థితులు వారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. మెడికల్ విషయం. మన శాసనసభ్యులందరూ ఉస్మానియా దవాఖానాకు పోతూ ఉంటారు. అక్కడ పనిముట్లు ఏవిధంగా వున్నాయో ఒక్కసారి చూడండి, అది నైజాం సర్కారు కాలంనాటి దవఖానా. ఈ నాటి అక్కడ పరిస్థితులు చాలా దిగజారిపోయాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని గురించి చాలా సీరియస్‌గా తీసుకోవాలి. పెద్ద పెద్ద వార్డ్సులో వందమంది, నూటయాభై మంది, రెండువందలమంది పేషెంట్సు వుంటూవుంటారు; రెండు బెడ్ పాన్స్ మాత్రం ఉంటాయి. చాలా ఆపరేషన్స్ జరుగుతూవుంటాయి; రకరకాలైన రోగాలకు సంబంధించి రోగులు ఉంటారు; రెండు బెడ్ పాన్స్ ఏవిధంగా సరిపోతాయో మీరే ఆలోచించండి. ఇన్ని కోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నాం. ఇంత బడ్జెటు ఇస్తున్నాం. ఈ డబ్బు అంతా ఎక్కడికి పోతున్నది? ఇంక ఏటెండర్సు—ముగ్గురు నర్సులు,

నలుగురు స్వీపర్స్, యిద్దరు ఎటెండర్సు వుంటారు. లక్షలకొలది, కోట్లకొలది డబ్బు మనం ఖర్చు పెడుతున్నాం; అక్కడ కార్మికులను-లేబర్ను-యింకా ఎందుకు ఎక్కువ చేయకూడదు? అని నా ప్రశ్న. అక్కడ రెండు పేయింగ్ రూమ్స్ కూడా ఏర్పాటు చేసి సంవత్సరమైంది. ఎప్పుడు ఆఫీసర్సుగాని, శాసన సభ్యులుగాని వెళ్ళినా జనరల్ వార్డులో పడివుండవలసిందే గాని, పేయింగ్ రూమ్స్లో మాత్రం దొరకదు. నేను మినిష్టర్ గారికి వ్రాశాను. 30 వార్డ్సు తెరిచారు. కాని, లేబర్ మాత్రం లేరు. 90 వార్డ్సు కట్టాము, కాని లేబర్ లేకపోతే వాటివలన ఉపయోగమేమి? అలాగే ఆడవారికి జదిఖానా వుంది అక్కడ ఎన్నో రకాల రోగాలు, కాన్పులు, గడ్డలు ఆపరేషన్ చేయవలసిరావడం, యిదంతా ఉంటుంది కాని మెషినరీ మాత్రం నైజాం కాలములో వున్నదేతప్ప ఇంతవరకు దానిని అభివృద్ధి చేయలేదు. నెలకు ఒకసారి రెండుసార్లు అక్కడ సెప్టిక్ అవుతూ వుంటుంది అక్కడ ఆపరేషన్ చేసేవీలు లేకపోతే నీలోఫర్కు తీసుకువచ్చి ఆపరేషన్స్ చేస్తున్నారు. ఎందుకు వస్తున్నది యీ పరిస్థితి? మంత్రిగారు దీనికిజవాబు చెప్పాలి.

ఇంక, అబ్కారీ మినిష్టరుగారు వున్నారు. ఒక విషయాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకురావాలి. దీనిలో విషమే కలుపుతున్నారో, తేళ్ళూ పాములూ కలుపుతారో-మనం ఆక్షన్ వేయడం, లక్ పతి మహారాజులో తీసుకంటాడు, వారినుండి మధ్యవాళ్ళు తీసుకుంటారు, తరువాత అమ్మకునే వారు తీసుకుంటారు. ఈ ముగ్గురు ఇందులో డబ్బు యిస్తారు కాబట్టి, యిందులో విషం కలుపుతారు. అందులోపడి బడితే అది కలుస్తుంది, అందువలన కాబినెట్లో యీ విషయాన్ని చర్చించి, ముఖ్యమంత్రిగారితో సంప్రదించి, చిన్నచిన్న మస్తజర్లకు లైసెన్సెస్ యిస్యూ చేసి ఆయా దుకాణాలకు యిస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను. ఈ సమయం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. పమిడేశ్వరరావు (మల్లేశ్వరం) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ను నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా యీ బడ్జెట్లో అట్టడుగున వున్న ప్రజానీకానికి, వారి అభ్యుదయానికి ప్రత్యేకత యిచ్చినందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. కాని, ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం మనవిచేయకతప్పదు. లోగడ పాకిస్తాన్ మన దేశంపై దురాక్రమణకు పూనుకున్నప్పుడు పూజ్యులు లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి గారు ఒక స్లోగన్ మనకు తెలియజేశారు. "జై జవాన్, జై కిసాన్" అని. ఆ స్లోగన్ను బట్టి చూస్తే రైతుల ఉత్పత్తికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యివ్వడం అవసరమని నా అభిప్రాయం. ఈ బడ్జెట్లో చూస్తే-ముఖ్యంగా ఉత్పత్తికి అవసరమైనటువంటి యిర్రిగేషన్, పవర్కు తగ్గించడం జరిగింది. ఈ రెంటికి బడ్జెట్లో ఎక్కువ కేటాయింపులు జరిగాయని నేను మీద్వారా ఆర్థిక మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఇకపోతే, బందరు తాలూకా-కాటన్ దొర కృష్ణానదిపై ఆనకట్ట కట్టిన తరువాత డెల్టా ఏరియా అయినది. అంటే సుమారు 120 సంవత్సరాలనుండి

డెల్టా ఏరియా అయివుండి కూడా యీ నాటికీ పంట చేటి సౌకర్యాలు, మురుగు నీటి సౌకర్యాలు సరిగా లేవు సరికదా దివి తాలూకా సరిహద్దులో నుండి వెస్ట్ గోదావరి గొల్లపాలెం వరకు సుమారు 20, 30 గ్రామాల ప్రజలకు త్రాగడానికి కూడా యీనాటికీ నీళ్లు లేవని నేను తెలియజేయడానికి చాలా విచారపడుతున్నాను. లోగడ పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖామంత్రిగావున్న సిద్దారెడ్డిగారు కోశ గ్రామంవచ్చి అక్కడ రైతులు పడుతున్న కష్టాలను స్వయంగా తెలుసుకొని మంచినీటి సదుపాయం ఏర్పాటు చేయడానికి లక్ష రూపాయలతో ఒక చిన్న స్కీము ఏర్పాటు చేశారు. దానికి లెవెల్సు ఎత్తడం, ఎస్టిమేట్సు తయారుచేయడం, ప్రారంభోత్సవం కూడా చేయడం జరిగింది. తరువాత డబ్బులేదని ఆ స్కీము యింత వరకూ ప్రారంభించలేదు. అదృష్టవశాత్తు యీ నెల 17 వ తేదీన మన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు, పి.డబ్ల్యు.డి.శాఖామంత్రిగారూ గుడ్డుపాలెం గ్రామానికి రావడం జరిగింది. అప్పుడు వారికి ఆ ప్రజలంతా వారికివున్న కష్టాలనుగురించి తెలియజేశారు. పి.డబ్ల్యు.డి. మంత్రిగారు అఏరియా అంతా పర్యటించినట్లు తెలుస్తోంది ఆ ప్రజలు పడుతున్న యిబ్బందులను స్వయంగా పరిశీలించి వాటిని తీర్చడానికి వెంటనే చర్య తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది.

అందుకు వారికి ఆ ప్రజల తరపున, నా తరపున కూడా హృదయపూర్వకమైన అభివందనలు వారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో బందరు తాలూకాకు చాలా అన్యాయం జరిగింది. బందరు జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణం కావడంవలన భారతదేశానికి స్వతంత్రం రాకపూర్వమే మునిసిపాలిటీవారు ప్రత్యేకంగా ఒక పవర్ హౌస్ ఏర్పాటు చేసుకొని బందరు పట్టణానికి మాత్రం విద్యుత్ సప్లయ్‌కి ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగింది. మన దేశానికి స్వాతంత్రం వచ్చిన తరువాత మన నాయకులు ప్రణాళికలు తయారుచేసి ఏ జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సులో కరెంటు లేదో వాటికి ప్రాధాన్యత యివ్వడం జరిగింది. బందరు పట్టణం జిల్లాకు హెడ్ క్వార్టర్సు అయినా ఆ తాలూకాలోని గ్రామాలకు మాత్రం అన్యాయం జరిగింది. ప్రణాళికలో తెలియజేసిన ప్రకారం విజయవాడనుండి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సుకు కరెంటు తీసుకువెళ్లడంలో అన్ని గ్రామాలకూ కరెంటు సప్లయిచేయడం జరిగింది. బందరు తాలూకాకు మాత్రం యీనాటికి కూడా వేళ్ళమీద లెక్కపెట్టకలిగినన్ని గ్రామాలకే కరంటు ఉన్నది. బందరు తాలూకాకు కరెంటు సప్లయి చేయడం విషయంలో ప్రత్యేకత చూపించవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

గ్రామాలలో రైతులకు పాడిపరిశ్రమ అభివృద్ధిచేయడానికిగాను ప్రభుత్వం సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నందుకు ప్రజలు చాలా హర్షిస్తున్నారు. కాని ఆ పాలు ప్రభుత్వానికి విక్రయించిన తరువాత మూడు గంటలలోపల పాల శీతల కేంద్రానికి చేరవలసియున్నది. అట్లా చేరకపోతే ఆ పాలు గడ్డకట్టుకుపోయే ప్రమాదమున్నది. బందరు తాలూకా చాలా విస్తృతమైన ఏరియా కలిగి

ఉన్నది. బందరు తాలూకాలోని మారుమూల గ్రామాలనుంచి-గుడ్లవల్లేరు పాల శీతల కేంద్రానికి ఆ పాలు చేరాలంటే కష్టంగా వుంటున్నది. పాలు కట్టితే ఆ నష్టాన్ని ఉత్పత్తిదారులే భరించవలసివస్తోంది. అందువలన బందరు తాలూకా గ్రామాలకూ, కైకలూరు తాలూకా గ్రామాలకూ కూడలి గ్రామమైన బంటుమిల్లిలో పాలశీతల కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకున్నాను.

రాష్ట్రంలో ఇటీవల సంభవించిన అగ్నిప్రమాదాలవలన లక్షల కిమ్మతు చేసే ఆస్థి నష్టపోవడం, కొన్ని పశువులు, మనుష్యులుకూడా చనిపోవడం జరిగింది. అగ్ని ప్రమాదాలు నివారించాలంటే ప్రజలు జాగ్రత్తే కాకుండా అగ్నిమాపక దళాల అవశ్యకతకూడా ఎక్కువగా ఉన్నది. బందరులో అగ్నిమాపక కేంద్రం కూడా ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పాల కేంద్రం,అగ్నిమాపక కేంద్రం విషయంలో నేను సమితి అధ్యక్షుడుగా వుండగా రిజల్యూషన్సుద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం జరిగింది. చేనేత పరిశ్రమగురించి, వారూ, మత్స్య పారిశ్రామికులూ పడుతున్న బాధలను గురించి మిత్రులు తెలియజేశారు. వెంటనే ప్రభుత్వంవారు యీ విషయాలలో వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగజేయవలసిందిగా మీద్వారా కోరుతూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు తమకు అభినందనలు తెలియజేస్తూ నేను సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

شری صلاح الدین اویسی (یاقوت پورہ) مسٹر اسپیکرسر - جو بجٹ پیش کیا گیا ھے اس تعلق سے میں دو تین باتیں یه کہونگا که ھر سال بجٹ پیش کیا جاتا ھے لیکن شہر حیدرآباد کے تعلق سے بجٹ میں کوئی چیز بتلائی نہیں جاتی - حیدرآباد کی آبادی بڑھتی چلی جارھی ھے- کل اگر تین تا پانچ لاکھ کی آبادی کے لئے ایک تالاب بنایا گیا تھا تو آج سوله ستره لاکھ کی آبادی ھے جسکی وجه سے یہاں پانی کی قلت ھے - اس طرح سے بجلی کی تکلیف ھے- مکانات کی تکلیف ھے - ان ضروریات زندگی کے تعلق سے میونسپل کارپوریشن کچھ نہیں کرتا جب که حیدرآباد میں اتنی آبادی بڑھ گئی ھے - آج سے دیڑھ دو برس پہلے بجٹ کے ساتھ جو تقریر کی جاتی ھے اس میں یه کہا گیا تھا که حیدرآباد کے لئے ایک ڈولپمنٹ اتھاریٹی بنائی جائیگی - شاید اس بارے میں ابھی تک کچھ نہیں کیا گیا - آج حیدرآباد کے عوام میں ایک عجیب غریب جذبه ابھرتا جارھا ھے (انہیں ھٹایا جائے جائے یا انہیں ھٹایا جائے میں اس قسم کا آدمی نہیں ھوں اور لوگ بھی جانتے ھیں) تو کیا حکومت اس وقت تک کوئی چیز کرنا نہیں چاھتی جب تک که کوئی گڑبڑ یا ایجیٹیشن نہو- اسپیکر سر - ھمارے شہر میں جس طرح نمائش ھوتی ھے اسی طرح میں آپ کو پرانے شہر کی نمائش کرواؤں - وھاں رات کے آٹھ بجے کے بعد عورتیں نکلتی ایک ایک گھڑا پانی کے لئے - نل نہیں ھیں - جب نمائندگی کی جاتی ھے تو کہا جاتا ھے که پریشر نہیں ھے - صاحب بورنگ کرکے دیا جائیگا - آج تک اتنی مدت ھوچکی ھے - کوئی ٹھیک انتظام کیا جائے.

کارپوریشن کا یہ عالم ہے کہ وہاں کچھ نہیں ہوتا - آپ جانتے ہیں کہ دو برس پہلے ایک فلڈ آیا - دارالسلام سے جو نالہ جاتا ہے اس سے اتنی طغیانی ہوئی لیکن وہ آج تک کھلا پڑا ہے - اس کا کام پورا نہیں ہوا - سوال یہ ہے کہ جب آپ نے ایک افیسر مقرر کیا ہے تو پھر کیوں اس طرف توجہ نہیں کی جاتی - اگر آج پھر تیزی سے بارش ہو تو گذشتہ وقت کے تمام متاثرہ مقامات کو پھر خطرہ ہے - آپ کے لئے تو کوئی دشواری بھی نہیں ہے - نہ کارپوریشن کی جنرل باڈی کی منظوری کی ضرورت ہے اور نہ اسٹائنڈنگ کمیٹی کی منظوری کی ضرورت ہے - ۵۰ ہزار سے زیادہ رقم کی منظوری گورنمنٹ دیدیگی - پھر تو یہ کام ہونے چاہئیں -

اسکے علاوہ پرانے شہر میں انسانوں کی کیا حالت ہے - میں چاہتا ہوں کہ اسپیکر صاحب بحیثیت اسپیکر خود دیکھیں - ایک طرف کتے بیٹھے ہوئے ہیں دوسری طرف انسان - کم سے کم آپ انہیں پانی کی سہولت دے سکتے ہیں وہ دیجئے - آپ صنعتوں کو ترقی دینا چاہتے ہیں لیکن حالت یہ ہے کہ دو دو تین تین گھنٹہ تک لائٹ بند رہتی ہے - تو پھر کس طریقہ سے آپ یہ کام کرنا چاہتے ہیں - میں یہاں کسی (منسٹر پر) اعتراض نہیں کرتا یہ غلطی عہدہ داروں کی ہے - ۱۹۶۰-۶۱ ع میں جن لوگوں پر کارپوریشن میں تنقیدیں کی گئی تھیں وہ اٹھا کر دیکھیں - آج آپ پھر ان ہی عہدہ داروں کو لاکر وہاں بسائے ہیں پھر ان سے یہ توقع کرنا کہ وہ ٹھیک کام کریں گے میں نہیں سمجھتا کہ صحیح ہوگا -

لا اینڈ آرڈر کا سوال ہے - کہا جاتا ہے کہ یہ فرقہ وارانہ جھگڑا ہے - ہندو مسلم جھگڑا ہے - حقیقت یہ نہیں ہے - آپ دیکھینگے کہ اسکے پیچھے کیا محرکات ہیں - کون ہیں - فحاشی کا اڈا چلتا ہے - گڑمبہ کا اڈا چلتا ہے ر ایک دادا ہندو اور دوسرا مسلمان ہو اور ان میں جھگڑا ہوجائے تو غریبوں پر بن آتی ہے اور کہا جاتا ہے کہ یہ فرقہ وارانہ جھگڑا ہے - آج کہاں لڑنے مرنے کی طاقت ہے - کون لڑنے مرنے کیلئے آمادہ اور تیار ہے - لیکن اسکو باقاعدہ جھگڑا بنادیا جاتا ہے پولیس کی طرف سے - تین تین برس کے بعد تبادلہ ہوتا ہے پولیس والوں کا - جیسے کہ آپ نے چھوٹے بچوں کے مدرسہ میں میوزیکل چیر دیکھی ہے ہوگی فلاں انسپکٹر کا فلاں انسپکٹر کی جگہ تبادلہ کیا جاتا ہے فلاں کا فلاں ناکے پر وغیرہ یعنی سٹی ہی میں پھرتے رہتے ہیں - پندرہ برس کی سرویس ہوچکی ہے اور ہر تین برس سے برابر تبادلہ ہوتا جارہا ہے پھر بھی وہ سٹی میں ہی گھومتے رہتے ہیں - اسطرح کا جو عمل کیا جارہا ہے وہ بہت غلط ہے - ہماری حکومت کا یہ حال ہیکہ جب کوئی بڑا ہنگامہ ہو - کوئی بڑا جھگڑا ہو اسوقت ہم چونکتے ہیں - اگر وقت پر کام ہو تو اسوقت کوئی تکلیف نہ ہو -

اسیطرح آج رکشا والوں کی فیس حکومت نے معاف کی ہے لیکن عملا کیا ہورہا ہے - اڈمنسٹریشن کی خرابی کی وجہ سے خود حکومت بدنام ہورہی ہے - آج

وھاں ھر رکشا سے تین روپیہ رشوت لے رھے ھیں۔ دو روپیہ اسی پیسے کی فیس معاف ھوئی تو کیا ھوا۔ رکشا والا یہ سوچتا ھے کہ پہلے تو فیس دیکر آسانی سے لائسنس لے لیتے تھے اور آج رشوت دیکر بھی تکلیف اور مصیبت اٹھانا پڑتا ھے۔ ھر شخص کی خوشامد کرنا پڑتا ھے۔ ایک آدمی دن بھر محنت کر کے اپنے بیوی بچوں کو پالتا ھے ان چیزوں کو کوئی دیکھنے والا نہیں۔ اخبارات میں خبریں آتی ھیں۔ کم سے کم گورنمنٹ یہ دیکھے کہ ان میں کہاں تک صداقت ھے گورنمنٹ کے عہدہ دار یہ دیکھیں کہ اسمیں کہاں تک سچائی ھے۔ اگر حقیقت ھے تو اس کی اصلاح کیجائے ورنہ اس کی تردید کردیجائے۔

آج اناج کی دکانوں کا یہ حال ھے کہ دکانیں کھلی ھوئی ھیں لیکن کارڈس لینے سے انکار کررھے ھیں۔ اخبارت میں یہ اعلان کیا گیا کہ ویجلنس افیسر کو مقرر کیا گیا ھے۔ ایک واقعہ کا خود مجھے تجربہ ھے ھوا ھے۔ میں نے خود کہا کہ فلاں دکان ھے کارڈ دو۔ لیکن دوکان والا کارڈ لینے سے انکار کررھا ھے۔ یاقوت پورہ میں بالا رام کی دوکان کا واقعہ ھے۔ میں خود کنکٹر سے بات کیا وھاں سے یہ جواب ملا کہ ھمارے پاس ایک ھی عہدہ دار ھے ھم کیا کریں۔ تو پھر پبلک کو کیا کرے کارڈ ھاتھ میں ھے لیکن دوکان پر نہیں جاسکتے۔ نہ شکر ملتی ھے نہ چاول ملتا ھے۔ آپ نے دکانیں تو قائم کردی ھیں لیکن تھوڑاسا اور انتظام کردیں تو یہ شکایت دور ھوسکتی ھے۔ حکومت کی جو بد نامی ھورھی ھے وہ ختم ھوسکتی ھے۔ ھم بحثیت ایم۔ایل۔اے کہتے ھیں تو جو ھمدرد ھوتا ھے وہ کہتا ھے کہ کیا کریں صاحب ھم مجبور ھیں۔ آپ سمجھ لیجئے۔ ایسی چیزیں ھورھی ھیں جسکی وجہ سے خاطر خواہ نتائج برآمد نہیں ھورھے ھیں۔ ایسی چیزیں ھورھی ھیں جنکی وجہ سے شہر میں ایک وبال پک رھا ھے۔ اگر حکومت تھوڑی سی تکلیف اٹھالے تو ان مسائل کو حل کیا جاسکتا ھے۔ پانی کا مسئلہ ھے۔ اناج کا مسئلہ ھے الکٹرسٹی کا مسئلہ ھے۔ منسٹر شہر کا دورہ کریں اور بچشم خود دیکھیں کہ آخر شہر کا کیا حال ھے۔ عوام پانی کے لئے تڑپ رھے ھیں۔ کئی باولیاں ھیں جو کھلی پڑی ھوئی جن میں کئی بچے گر کر مر گئے ھیں۔ شہر میں منسٹرس گھومتے پھرتے ھیں وہ دیکھیں کہ کتنے گڑھے کھلے ھوئے ھیں۔ جب بارش ھوتی ھے تو وہ بھرجاتے ھیں۔ اور یہ نہیں معلوم ھوتا کہ گڑھے ھیں یا راستہ۔ پانچ پانچ چھ چھ فیٹ کے ان گڑھوں میں کئی بچے گر کر فوت ھو گئے۔ رکشا گر گئے۔ موٹریں گر گئیں۔ اگر روڈس بنانے یا اور کوئی کام کرنے کے لئے یہ گڑھے کھودے گئے ھیں تو انہیں ایک بار شروع کر کے مکمل کام کرلینا چاھئے۔ لوگ اپنی پریشانیوں میں جاتے ھیں انہیں اس بات کا خیال نہیں رھتا اور وہ تکلیف برداشت کررھے ھیں۔

[ہمارے پاس بیروزگاری ہے اسکو دور کرنے کے لئے کارخانے قائم کرنے کی کوشش کیگئی - چنانچہ چندو لعل بارہ دری میں ایک اسکیم چلائی گئی - متعلقہ منسٹر صاحب دس منٹ نکال کر دیکھیں کہ کتنے کارخانوں کو لائسنس دیئے گئے تھے - اور آج ان میں سے کتنے کارخانے چل رہے ہیں - ایسا معلوم ہوتا ہے کہ آج ان میں سے اکثر بند پڑے ہوئے ہیں -

ایک اور بات اردو کا مسئلہ ہے - (۱۸۰۰) نشان کا جی او ہے - اخبارات میں ہم نے اس تعلق سے پڑھا - (رحمت علی صاحب ایم - ایل - اے - اسوقت نظر نہیں آرہے ہیں) شائد انجمن اردو والوں سے یہ کہا گیا تھا کہ اسکی وضاحت کردیجائیگی - اس مسئلہ کو حل کردیں تو مناسب ہے -

بہر حال ان تمام چیزوں کو جنکی طرف میں نے اشارہ کیا ہے حل کرنا چاہئیے خاص طور پر محکمہ پولیس کو درست کیاجائے - لا اینڈ آرڈر کا مسئلہ ہے - خود میرے پاس کئی لوگ شکایت لیکر آئے ہیں - ایک لڑکی کا دن ڈھاڑے اغوا کیا گیا ہم نے اسکو اخبارات میں نہیں دیا صرف عہدہ داروں کی حد تک ہی رکھا - لیکن کوئی پولیس کا عہدہ دار کچھ نہیں کرتا - پندرہ بیس دن تک وہ سولہ برس کی لڑکی غائب رہتی ہے جو خود ایک متوفی کانسٹیبل کی بیٹی ہے - ہم اخبارات میں یہ بات اسلئے نہیں دیئے کہ یہ مسئلہ یہیں حل ہوجائے - اگر ہم اخبارات میں دیں تو ایک پرامن فضا خراب ہوتی ہے - ہم خاموش رہے آگے بڑھکر کچھ نہیں کئے لیکن اس کی ذمہ داری کس پر رہے گی - ہم پر یا آپ پر - اسیطرح ایک رکشا والے کی بیوی کو فحاشی کے اڈہ پر پہنچادیا گیا - پولیس اسکو لاتی ہے تاکہ میں رکھتی ہے پھر اسکو رکشا والے کے حوالہ کرنے کی بجائے پولیس افیسرس کی موجودگی میں فحاشی کے اڈہ پر پہنچا دیا جاتا ہے - اگر ہم پولیس آفیسر سے یہ کہیں کہ یہ کیا ظلم ہے اگر آپ کی بیوی کو بھی فحاشی کے اڈہ پر پہنچادیا جائے تو آپکا دل کیا کہے گا - ہم نے تو اس کو اخبار میں نہیں دیا - ہم اس کی پبلسٹی کرنا نہیں چاہتے لیکن اڈمنسٹریشن بھی کچھ نہیں کرتا - اگر ہم آگے بڑھکر کچھ کہیں تو اس سے پر امن فضا خراب ہوتی ہے - عہدہ داروں کے علم میں یہ بات ہے - ایک مہینے کے بعد اس لڑکی کو برآمد کیا گیا رکشا والے کی بیوی کے ساتھ بھی ایسا ہی واقعہ ہوا - لیکن پولیس واقف ہونے کے باوجود بھی کچھ نہیں کرتی اور جو عہدہ دار یہاں جم ہیں انکا تبادلہ بھی نہیں کیاجاتا - میں آنریبل منسٹرس کے خلاف کچھ نہیں کہنا چاہتا ہوں لیکن ہر محلہ سے نچلے درجہ سے کچھ لوگ آتے ہیں وہ کہتے ہیں کہ فلاں انسپکٹر صاحب کا تبادلہ نہ ہونا چاہئے - یہ بات غلط ہے اور اسی وجہ سے اڈمنسٹریشن پر برا اثر پڑرہا ہے یہی وہ لوگ ہیں جو اڈے چلاتے ہیں - آج فحاشی کو ہم برا کہتے ہیں لیکن وہ سماج میں پھیلی ہوئی ہے - ایک برا آدمی اسکو

کرتا ہے۔ تو ہم اسکو "پمپ" کہتے ہیں لیکن جب ایک پولیس آفیسر اسمیں حصہ لیتا ہے تو آپ اسکو کیا کہینگے۔ ایک فاحشہ عورت کو تومیں اچھی سمجھونگا جو ہوسکتا ہے اپنی غربت کی وجہ سے اپنی عصمت لٹا رہی ہے۔ لیکن اس عہدہ دار کو آپ کیا کہتے ہیں جو ڈریس پہن کر اکڑا ہوا کھڑا رہتا ہے۔ اور اس عورت کی کمائی کھاتا ہے۔ کیا اسی کا نام سوشلسٹ سماج ہے۔ میں چاہونگا کہ ان تمام چیزوں کی اصلاح کیجائے۔ میں مشکور ہوں کہ آپ نے مجھے وقت دیا۔

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (కమలాపూర్) :—అధ్యక్ష మహాశయా. ఈ బడ్జెటులో ఫైనాన్సు మినిస్టరుగారు భూములను భూస్వాముల దగ్గర నుంచి తీసుకుని బీద వారికి పంచే ప్రోగ్రాముకు ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించినట్లు చెప్పారు. మన సోషలిజం అంతా యిన్‌స్టాంటు కాఫీ లాగ అప్పుడప్పుడే తయారయినట్లు యిన్‌స్టాంటు సోషలిజం మరి ఏ తీరుగా పోతుందో తెలియకుండా ఉంది. భూస్వాముల నుండి భూమి తీసుకున్నప్పుడు ఆ భూస్వామి దగ్గర పని చేసే వ్యవసాయ కూలీల గతి ఆలోచించరు ఈ మంత్రివర్గం. ఆ వ్యవసాయ కూలీలగతి ఏమిటి? వారు ఎక్కడికి పోవాలి. వేరే గవర్నమెంటు ఏమయినా ఉద్యోగం యిప్పిస్తుందా? వేరే గవర్నమెంటు సబ్సిడీ యిస్తుందా? మరి ఈ ప్రశ్న చాలా పెద్దది. మీరు పంచే భూమి కూలీలకు చెందితే మంచిది. ఆయా గ్రామాలలో భూమి మీద పని చేసే కూలీలకు చెందితే మంచిది. కాని మన గ్రామాలలో ఎంత భూమి ఉన్నదో అది కూలీలకు పంచే భూమి దొరకదని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈ బడ్జెటులో వ్యవసాయ కూలీలకు డిస్‌ప్లేస్డు లేబరు కొఅకు ఏదయినా కేటాయింపు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. సామ్యవాదం, సోషలిజం గురించి చెబుతాం. ఏజ్ ఓల్డు వతన్‌దారీ గురించి మన గ్రామాలలో కరణాల క్రింద నలిగిపోయి కమ్యూనిజం, సోషలిజం, నక్సలైట్సు ఆయిన విషయం తెలుసును. అటువంటి వతన్‌దారీ సిస్టంను మళ్ళా రివైజ్ చేసే జీ. ఓ. యిస్యూ చేయడం చాలా శోచనీయం అది శోషలిజం వెపు ఎట్లా దారి తీస్తుందో మంత్రివర్గం నిర్ణయించాలి. వతన్‌దారీ సిస్టం 10 సంవత్సరాలనుంచి పోయింది. మన ప్రభుత్వం యువకులకు మెట్రిక్యులేట్సుకి ట్రెయినింగు యిచ్చి అక్కడ గుమాస్తాలుగా నియమించారు. మించినామా సర్కార్ అని, ఇప్పుడు డిస్‌ప్లేస్ అయినవారి గతి ఏమవుతుంది? వారిలో మళ్ళా అలజడి బయలుదేరి గడ్డు సమస్యగా తయారయే విషయం ఉన్నది. అధ్యక్షా. మనం పొదుపు అంటున్నాం. ఈ పొదుపు ఉద్యమంలో నేను చూస్తున్నాను ఈ మంత్రివర్గం వచ్చినప్పటినుంచి ఫ్రీక్వెంట్ ట్రాన్సుఫర్సు అవుతున్నాయి. మిత్రు లందరు చెప్పారు. ఒక ఆఫీసరును ఒక నెలలో 10 సార్లు ట్రాన్సుఫరు చేయడం జరిగింది. దానికియే ఖర్చు టి. ఎ. లు క్లెయిం చేస్తే లక్షలకు పోతుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. హరిజనులకు యిండ్లు కట్టే విషయం చాలా పెద్ద ప్రోగ్రాముగా భారతదేశంలో జరుగుతోంది. చాలా మంచి విషయం, గ్రామానికి ఫ్రెజెంటుగా ఉన్న ప్రభుత్వ బంచరాయి భూమిని పొలిటికల్ సఫరర్స్ అన్వేషేర్తుకో పట్టా చేయించి మళ్ళా దానినే ఇండ్లు కట్టించడానికి కొనడంలో వారికి ఎకరానికి 8 వేలనుంచి 10 వేల రూపాయల వరకు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ప్రభుత్వ భూమిని మళ్ళా

ప్రభుత్వమే కొనడం ప్రభుత్వం మీద భారంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం భూమి ఒకసారి పట్టా యిచ్చిన తరువాత మళ్లా కొనడం సమంజసం కాదు. రెవిన్యూకి చాలా నష్టం కలుగుతుంది. తెలంగాణాలో సోషలిజం మాట మాకు అర్థం కాకుండా ఉంది. తెలంగాణా బడ్జెట్స్ వచ్చినప్పుడల్లా తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీ రికమెండు చేసిన అన్ని రికమెండేషన్స్‌లో ప్రభుత్వం ఒక దానిని కూడా ఖాతరు చేయలేదు. ఏదో క్రొత్త మంత్రివర్గమైనా చేస్తుందేమోనని ఆశించాము. మా ఆశ ఫలించనట్లుంది. ముఖ్యంగా తెలంగాణాలో లంబాడీస్ ఎరుకలు అనే వారు ఉన్నారు. ఆంధ్రప్రాంతంలో యీ రెండు కులాల వారిని ట్రయిబ్స్ క్రింద పరిగణించారు. ట్రయిబ్స్ క్రింద పరిగణిస్తే సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి వచ్చిన డబ్బు అంతా ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్న లంబాడీలకే పోతుంది. తెలంగాణాలో వారిని అనగా లంబాడీలను ఎరుకలను ట్రయిబ్స్ క్రింద పరిగణించాలని ట్రయిబ్స్‌గా షెడ్యూల్డ్‌లో చేర్చాలని తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీ 5-10 సంవత్సరాల నుంచి తీర్మానం చేసి పంపారు. దాని విషయం కూడా ప్రభుత్వం ఏమీ పట్టించుకోలేదు. 49 లక్షల మంది హరిజనులను, షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ ఉన్నారు. ఆంధ్రలో 20 లక్షలు ఉన్నారు. తెలంగాణాలో 21 లక్షలు ఉన్నారు. సోషలిజం అంటారు. తెలంగాణా అంటే సి. వి. కే. రావు గారు వెక్టెరియనిజం అంటారు. కాని అలాట్‌మెంట్ చేసేటప్పుడు ఎప్పుడు కూడా 1 : 2 రేషియో చూడడం జరగడంలేదు. ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్న జనాభా కంటె ఎక్కువ ఆలాట్ చేయడం జరుగుతున్నది. అందుచేత తెలంగాణాకు ఎక్కువ కేటాయించాలని మనవిచేసుకుంటున్నాను. తెలంగాణాలో మహబూబ్ నగర్, కరీంనగర్ జిల్లాలలో గొర్రెల పెంపకం చాలా ఉందని టెక్నికల్ రిపోర్టు వచ్చింది. అక్కడ తెలంగాణాలో గొర్రెలకు సంబంధించిన కార్ఖానా లేక పోవడం వల్ల అక్కడ రా మెటీరియల్ వేరే ప్రదేశానికి పంపవలసివస్తున్నది. బడ్జెట్‌లో యీ సంవత్సరం రెండు ఓపెనింగ్ బ్యాలెన్సెస్ రెండు క్లోజింగ్ బ్యాలెన్సెస్ చూపడం జరిగింది. ఒకటి ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారిది, మరొకటి ఏ. జీ. గారిది. ఏ. జీ. వారిది ప్లస్ 9 కోట్లు చూపించారు. ఒకే బడ్జెట్‌లో రెండు ఫిగర్స్ చూపించడం రెండు ఓపెనింగ్ బాలెన్స్‌లు రెండు క్లోజింగ్ బ్యాలెన్స్‌లు చూపించడం క్రొత్త విషయం. బడ్జట్ తయారు చేసే పద్ధతి తెలిస్తే యిట్లా చూపరనుకుంటాను. దానికి కారణం అది అయి ఉండాలి.

తెలంగాణా సర్‌ప్లసెస్ ఉన్నవి కాబట్టి ఓవర్ డ్రాఫ్టు మాకు సంబంధము లేదు. తెలంగాణా సర్‌ప్లస్ అంతా ఆంధ్రకు ఖర్చు అయినది. ఓవర్ డ్రాఫ్టు షేర్ చేయము అని ప్రిన్సిపుల్ క్రింద ఓవర్ డ్రాఫ్టు తెలంగాణాకు పంపే ఏర్పాటు చేయాలని అ రెండు ఫిగర్స్ చూపించినట్లు ఉంది. అది సమంజసం కాదు. దీనిని మార్చుకుంటారని అనుకుంటున్నాను. ఏ డిపార్టుమెంట్‌లో చూసినా నాల్గవ తరగతి ఎంప్లాయి దగ్గర నుంచి యీ ప్రాంతములో దొరకరని యితరులను అప్పాయింట్ చేయడము జరుగుతోంది. సెంట్రల్ సెక్టారులోని పరిశ్రమల్లో రామగుండములో గాని, రామచంద్రాపురములో గాని యిక్కడి వారికి

ఉద్యోగాలు యివ్వటము లేదు. హైదరాబాదు నివాసిని అని వారు జాయిన్ అవడం జరుగుతోంది. స్కూల్ సర్టిఫికెట్ చూసి ఆ ఉద్యోగము యివ్వాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం నాయుడు (రాపూర్):—అధ్యక్షా, యీ బడ్జెటును స్థూలముగా చూసినపుడు పైకి చాలా సంతృప్తికరముగా కన్పిస్తుంది. బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడుతూ ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు 9 కోట్ల చిల్లర మిగులుగా చూపించారు. మంచిదే అని మేము అందరమూ వూహించాము. కాని యిదే సభలో మంత్రులు అనేక ప్రశ్నలకు సమాధానాలిస్తూ ఆర్థిక వనరులు లోటు అని చూపిస్తున్నారు. కరెంటు విషయం కాని, విద్య విషయము కాని పి.డబ్ల్యుడి. విషయములో గాని ఆర్థిక వనరులను బట్టి చేస్తాము, చూస్తాము అని చెప్పడము జరుగుతున్నది. మా జిల్లాలో అధికారులను కొంతమందిని కలుసుకొనడం జరిగింది. 1969 ఫ్లడ్సు కి కొన్ని చెరువులు తెగిపోయినవి. వాటిని యింతవరకు రిపేర్ చేయని పరిస్థితి ఉంది, ఏమిటి అని ఇంజనీర్లను అడిగినపుడు చేసిన పనులకు 17 లక్షలు చెల్లించవలసి ఉంది. ఆ పరిస్థితిలో మేము కొత్త పనిగా ఏమీ చేయలేకుండా ఉన్నామని అన్నారు. పాత చెరువులను రిపేర్ చేయించే అవకాశము లేదని చెప్పడము జరిగింది. వారికి ఇచ్చిన డబ్బే చాల తక్కువని, వారి జీత భత్యాల క్రింద, పెట్రోల్ ఖర్చుల క్రింద సరిపోతున్నది కాని కొత్త పనులు టేక్అప్ చేయడానికి గాని, పాత పనులు మరమ్మత్తు చేసే అవకాశాలు గాని లేవు అని స్పష్టముగా చెప్పడము జరిగింది. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, ఎలక్ట్రిసిటీ వారిని కలిసాము. ఒక బావికి కరెంటు సప్లయి చేశారు. ఇంకొక పోల్ తోనో, 2 పోల్స్ తోనో అవతల బావికి కనెక్షన్ యిచ్చే అవకాశము ఉంది, కలుగచేస్తారా అంటే ఒక్క పోల్ కూడ వేసే అవకాశము లేదు. ఆర్థికపరిస్థితి యీ విధంగా వున్నవి. ఈ సమయంలో మేము ఏమీ చేయలేమని చెప్పారు. విద్య విషయములో చూస్తే మా నెల్లూరు జిల్లాలో 11 హైస్కూల్సును ఎత్తివేయడానికి నోటీసులు ఇవ్వడము జరిగింది. ఏమి ఆందోళన వస్తుందో అని మా జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ చాల కాలముగా వారి మకాము హైదరాబాదులోనే పెట్టి రికార్డులను ఇక్కడకు తెప్పించుకొని చూస్తున్నారు. విద్యామంత్రిగారికి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు, నేను, కొండపి నాయుడుగారు రిప్రజెంటు చేశాము. చాల ఆందోళన వస్తుంది. నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్ని అవసరమైన మేరకు తగ్గించి హైస్కూల్సును పోగొట్టకండి, అక్కడి ప్రజలను బాధ పెట్టకుండా చేయవలసిన అవసరము వుందని చెప్పడము జరిగింది. పరిస్థితి ఈ విధంగా వుంటూ ఉంటే మిగులు బడ్జెటుగా చూపించారు. పైన పటాటోపము, లోన లొటారము అన్నట్లు పైకి స్థూలముగా కన్పిస్తున్నది కానిపరిశీలనగా చూసే, సూక్ష్మముగా, నిర్మాణాత్మకముగా ఏమి జరుగుతోంద నేది చూస్తే ఈ ప్రభుత్వము చేసే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏమీలేవు. అని స్పష్టముగా తెలుస్తుంది. చాల జిల్లాల్లో వున్న సమస్య ఫారెస్ట్కి సంబంధించినది. రైతులు అయితే నేమి, రైతు కూలీలు అయితే నేమి పీడింపబడుతున్నారు. ఇక్కడకు వచ్చిన ప్రతినిధుల్లో

చాలమంది రైతు కుటుంబాలనుంచి వచ్చినవారే. మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినప్పటినుంచి రైతు ప్రతినిధులుగా ఇక్కడకు వచ్చి పరిపాలన సాగిస్తున్నారు. ఫారెస్టు ప్రాంతాలలో వున్న యిబ్బందులను వారు గుర్తించడము లేదా ? అనే అను నమ వేస్తున్నది. 1880 ఫారెస్టు ఆక్టు ఇప్పటికి అమలులో వుంది. శ్రోత్రీయాలు గవర్నమెంట్ టేకెస్ ఓవర్ అయిన తరువాత ఫారెస్టు తాలూకు ఎల్లలను గ్రామాలకు దగ్గరగా తీసుకువచ్చి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. వ్యవసాయదారుల సమస్యలు అందరికి తెలుసు. కలప సామాను కావాలి. పంట చెరుకు నుంచినాగలి నాగు బండి నాగు వరకు అన్నింటికి ఫారెస్టుమీద రైతులు ఎంతో ఆధారపడి ఉన్నారు. జిల్లాలో కలప డిపోలు లేవు. ఫారెస్టులోకి వెళ్ళి కలప తెచ్చుకోవాలి. కూలివారు అడవికి పోయి కలప ట్టి తెచ్చి అమ్ముకొని వాటితో వారు కడుపు నింపుకోంటూ వుంటారు రైతులకు పనికివచ్చే వాటిని రైతులు కొనుక్కొంటారు. కాని ఫారెస్టు అధికారులు రైతులను, రైతు కూలీలను జలగలవలె పీక్కుతింటున్నారు ఈ చెట్లను మీరు నీరు పోసి పెంచలేరు కదా ఎన్నో రోజులుగా పెరిగినవి, డెల్టా ఏరియాస్‌లో కాకుండా ఇక్కడ వుండడానికి కారణము వీటిని నమ్ముకొని, ఈ కలప ఆధారముతో బ్రతకాలని ఇక్కడ చేరాము, డెల్టాలో ఉన్నవారికి వున్న ఫెసిలిటీస్ ఇక్కడ లేవు మేకలు మా మేకల పెంపకము. గొర్రెల పెంపకము. పశువుల పెంపకము మీద ఆధారపడవలసిన అవసరము ఉంది. మీరు జలగల్లా పీడిస్తే ఎట్లా జీవించాలి అని వార్డ్, వాచరును అడిగితే వారికి జీతాలు స్వల్పము కాబట్టి మీరిమీద ఆధారపడి జీవించవలసిన పరిస్థితి వుందని వారు చెప్పడము జరిగింది. గార్డ్‌కి ఒక రూపాయి, వాచరుకు అర్ధ రూపాయి ఇంటి అద్దె ఇస్తున్నారు కేవలము రైతులమీద ఆధారపడి బ్రతకాలని ప్రభుత్వము ఆ నాడు ప్రోత్సహిస్తే ఈ నాటికి రైతు ప్రతినిధులము అని చెప్పకొనేవారు పరిపాలన చేస్తున్న సమయములో కూడ ఈ పీకులాట ఏర్పాటు చేసి పెట్టారు అంటే చాల శోచనీయమైనది మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామాలకు సమీపములో వున్న అడవులను రైతులే వాడుకొంటున్నారు. పుల్లరి చెల్లించే పద్ధతి ఉంది. దానికి కొట్టివేశారు. గ్రామానికి దగ్గరలో వుండి, ఫారెస్టుకి నిరుపయోగముగా వున్నవి, అక్కడివారు బ్రతికే దానికి అవకాశము వున్నప్పుడు, డిఫారెస్టు చేసి సాగుకు లాయకీ అయిన భూములను పేదవారికి ఇస్తే ఎంతో మేలు చేసినవారు అవుతారు. దానితో అక్కడున్న స్టాఫ్‌ని గ్రోత్ బాగా వున్న అడవుల్లో పెట్టి పని చేయిస్తే చాల ఆదాయము వస్తుంది. ఇక్కడ ఎలాంటి ఆదాయము లేదనేది నగ్న సత్యము. దానిని పరిశీలించి ఫారెస్టు ఆక్టులో మార్పు తీసుకురావాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ టి. మల్లికార్జునరావు (రాజమండ్రి) :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను చెప్పదలచుకున్నాను. రాజమండ్రిలో నిర్మిస్తున్న గోదావరి బ్యారేజ్ పని మందగోడిగా సాగుతున్నది. ఆనకట్ట చాల ప్రమాద స్థితిలో వున్నది అని ప్రభుత్వమే ప్రకటించింది. బ్యారేజ్ పని త్వరగా చేయాలంటే ఆర్థికంగా ఎక్కువ సహాయము కావాలి, పోయిన సంవత్సరం తక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు. ప్రతి సంవత్సరం కనీసం 2 కోట్లు

ఆయినా సహాయం చేస్తే బ్యారేజ్ 7 సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది. ప్రజలకు సంతృప్తికల్గించాలంటే మంచి నీటి విషయములో, విద్యుచ్ఛక్తి విషయములో, వైద్య విషయములో వెనుకంజ వేయరాదు. గోదావరి నది ప్రక్కన వున్నా రాజమండ్రిలో మంచి నీటి కొరత వున్నదని చెప్పటానికి బాధ పడుతున్నాను. రోజుకు 18 లక్షల గ్యాలన్స్ నీరు సప్లయి చేయడానికి ఏర్పాటు చేశారు. ప్రస్తుతం వున్న 2 లక్షల జనాభాకు 40 లక్షల గ్యాలెన్స్ నీరు అవసరం వుంది. వెంటనే మునిసిపాలిటికి అవసరమైన డబ్బు శాంక్షన్ చేసి రాజమండ్రిలో మంచినీటి కొరత తీర్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. రాజమండ్రి ప్రభుత్వ హాస్పిటల్‌లో వున్న 150 బెడ్స్ సరిపోవడంలేదు. ఆ భవనంలో 250 బెడ్స్ పట్టటానికి అవకాశం వుంది. రాజమండ్రి రొంపచోడవరం, రామచంద్రాపురం తాలూకాలో కొంత భాగానికి అది ఒక్కటే హాస్పిటల్ కనుక కనీసం ఆ హాస్పిటల్‌లో బెడ్స్ సంఖ్య 200 పెంచాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం ఆ హాస్పిటల్‌కు ఇస్తున్న గ్రాంటు సరిపోవడం లేదు. మందులు సరిపోవడం లేదు. బయట కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది. ప్రభుత్వం సప్లయి చేస్తున్న మందులు 6 మాసాలు కూడా రావడంలేదు. పెన్సిలిన్ ఇంజక్షన్స్ అసలు సరిపోవడం లేదు కనుక అక్కడ హెచ్చుమందులు సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఔట్ పేషెంట్స్‌కు మహిళలకు ఒక యం. డి. లేడి డాక్టర్ గైనకాలజి స్పెషలిస్టును వెంటనే ఎప్పాయింట్ చేయాలి. క్షయ రోగులకు ప్రత్యేకంగా 20 బెడ్స్ ఏర్పాటు చెయాలని కోరుతున్నాను. చనిపోయిన వారిని తీసుకుపోవడానికి ప్రత్యేక సదుపాయములు కాని, అంబ్యులెన్స్ కాని లేదు కనుక వాటిని కూడ వెంటనే ప్రొవైడ్ చేయాలి. ఇక, నిత్యము మనకు సేవ చేస్తున్న పోలీసులకు, రిజర్వ్ పోలీసులకు తమ కాలనీలలో ఎలక్ట్రిసిటి లేదు. కాకినాడలో రాజమండ్రిలలో లేదని నా అభిప్రాయం, వెంటనే పోలీసు క్వార్టర్స్‌లో ఎలక్ట్రిసిటి సదుపాయం కల్గించాలని కోరుతున్నాను. రాజమండ్రిలో ఒకటే ఇండస్ట్రి పేపర్ మిల్లు వున్నది. అక్కడ పనిచేసే వారిలో స్థానికంగా వున్నవారిని హీనంగా చూడడం, విదేశాలనుండి వచ్చిన వారికి ఎక్కువ విలువ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ఇద్దరూ ఒకే పని చేసేవారైనా స్థానికులకు తక్కువ జీతం ఇచ్చి విదేశీయులకు హెచ్చు జీతం ఇస్తున్నారు. రోజుకు 120 టన్నుల కాగితం ఉత్పత్తి అవుతున్నా రాజమండ్రిలో కాగితం కరువయింది. అక్కడ లోకల్‌గా వుండే మార్వాడికి కాగితాన్ని ఇవ్వడం వల్ల అతను బయట అమ్ముకొంటున్నాడు. అలా జరగకుండా ఆ విషయాల్లో వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇక రాజమండ్రిలో మిల్క్ ప్రాజెక్టు, మోపెడ్ ప్రాజెక్టు పెట్టి 900 మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటించారు కాని వాటికి ఇంతవరకు శంఖుస్థాపన కూడా జరగలేదు. వీటిని వెంటనే స్థాపించి నిరుద్యోగసమస్యను కొంతవరకు పరిష్కరించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

1-45 p.m. (The House Then adjourned till Half past Eight of the clock on Friday, the 30th June, 1972)